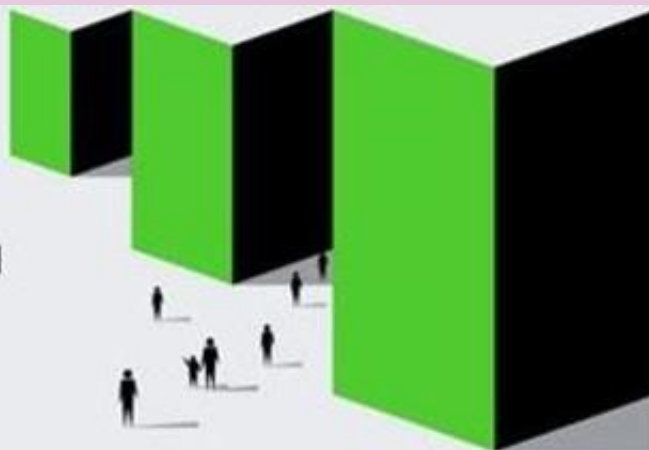

Līvānu Novada
Centrālā Bibliotēka

LĪVĀNU NOVADA
PUBLISKO BIBLIOTĒKU
PĀRSKATS
par 2023. gadu

Līvāni, 2024

Satura rādītājs

Pārskata perioda kopsavilkums	6
✓ darba prioritātes.....	6
✓ jauni pakalpojumi	6
✓ nozīmīgi/jauni projekti.....	6
✓ Nozares stratēģijā de finēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku.....	7
✓ Pielāgotās literatūras pakalpojumi.....	8
✓ Latviešu Grāmatai 500 norises reģionos.....	8
✓ problēmas, to risinājumi.....	9
✓ citi aktuāli jautājumi	9
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums	10
1. 1. Situācijas apraksts	10
1. 2. Izmaiņas bibliotēku darbībā.....	12
1. 3. Paveiktais no bibliotēkas stratēģijā de finētajiem uzdevumiem.....	13
1. 4. Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā	15
1. 5. Bibliotēku akreditācija	15
2. Finanšiālais nodrošinājums	17
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	19
3.1. Telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi	19
3.2. Telpu paplašināšana	19
3.3. Jaunu ēku būvniecība.....	19
3.4. Iekārtas, aprīkojums	20
3.5. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	23
4. Personāls.....	24
4. 1. Personāla raksturojums	24
4. 2. Apbalvojumi un pateicības	25

4. 3.	Finansējums personāla attīstībai	25
4. 4.	Profesionālās pilnveides pasākumi	26
4. 5.	Problēmas un to risinājumi personāla jomā.....	34
5.	Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	34
5. 1.	Galvenie rādītāji	34
5. 2.	Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums	39
5. 3.	Bibliomāts.....	42
5. 4.	E-rāmatu bibliotēka.....	42
5. 5.	Viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti	45
5. 6.	Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	46
5. 7.	Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā	47
5. 8.	Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām	48
5. 9.	Uzziņu un informācijas darbs.....	52
5. 10.	Bibliotēkas izglītojošā darbība	56
5. 11.	Medijpratība.....	56
5. 12.	Institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība	57
5. 13.	Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	59
5. 14.	Digitalizācija	60
5. 15.	Iekšzemes un starptautiskais SBA.....	61
5. 16.	Problēmas un risinājumi pakalpojumu un pieejamības jomā.....	63
6.	Krājums	64
6. 1.	Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:	64
6. 2.	Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:.....	66
6. 3.	Krājuma pārbaude	68
6. 4.	Krājuma rādītāji:	68
6. 5.	Datubāzes	71
6. 6.	Krājuma un datubāzu popularizēšana	75
6. 7.	Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”	80

6. 8.	Darbs ar parādniekiem.....	80
6. 9.	Ar krājumu saistītās problēmas, risinājumi, vajadzības, secinājumi.....	81
7.	Darbs ar bērniem un jauniešiem	82
7. 1.	Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums	82
7. 2.	Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija	85
7. 3.	Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana	85
7. 4.	Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi	87
7. 5.	Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes	91
7. 6.	Sadarbība ar izglītības iestādēm.....	95
7. 7.	Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā.....	97
7. 8.	Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	99
7. 9.	Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem	100
8.	Novadpētniecība	101
8. 1.	Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, prioritātes	102
8. 2.	Novadpētniecības krājums:	103
8. 3.	Novadpētniecības darba popularizēšana	108
8. 4.	Sadarbība novadpētniecības jomā.....	111
8. 5.	Jauninājumi novadpētniecības darbā.....	113
8. 6.	Novadpētniecības istabas.....	113
8. 7.	Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi.....	114
8. 8.	Galvenie secinājumi, nākotnes prognozes, vajadzības	114
9.	Projekti.....	115
9. 1.	Tabula “Projektu apkopojums”	115
9. 2.	Projektu apraksts	117
9. 3.	Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem	117
10.	Publicitāte.....	118
10. 1.	Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības	118
10. 2.	Bibliotēkas informācija tīmeklī.....	122

10. 3.	Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	123
10. 4.	Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi	127
11.	Sadarbības tīkla raksturojums	128
11. 1.	Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām.....	128
11. 2.	Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, sadarbības aktivitātes.....	131
11. 3.	Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība	133
11. 4.	Bibliotēku interešu aizstāvības darbs	133
12.	Metodiskais un konsultatīvais darbs	133
12. 1.	Situācijas apraksts, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes	133
12. 2.	Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts....	134
12. 3.	Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām.....	136
12. 4.	Sadarbība ar citām iestādēm.....	136
12. 5.	Metodiskā darba problēmas, risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības	137
✓	Pielikumi.....	138

Saīsinājumi:

LNCB Līvāni novada Centrālā bibliotēka

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

VPVKAC - Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centrs

NVO – nevalstiskās organizācijas

PMLP – Pilsonības migrācijas lietu pārvalde

LRKM - Latvijas republikas kultūras ministrija

LVRTC - Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs

JSPA - Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

Pārskata perioda kopsavilkums

✓ darba prioritātes

- Reģiona galvenās bibliotēkas un vietējas nozīmes bibliotēku akreditācija,
- Lasīšanas veicināšanas pasākumu organizēšana un koordinēšana,
- “Latviešu grāmatai 500” aktivitāšu īstenošana,
- Sadarbības veicināšana ar izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, novada literātiem, vietējiem amatniekiem un ražotājiem,
- BIS ALISE funkciju nodrošināšana reģiona bibliotēkās.

✓ jauni pakalpojumi

- ar bibliotēkas lasītājiem veidojas jauns sadarbības modelis un atgriezeniskā saite - dziedājo bibliotēkas lasītāju Ziemassvētku koncerts,
- sadarbība ar vietējām kopienām - Ziemassvētku tirdziņš, bibliotēkā ikvienam bez maksas lasāms pilnteksta "Delfi abonements",
- pasākumu cikli bērniem “Kas notiek bibliotēkā?” un “Kas jauns bibliotēkā” sadarbībā ar Līvānu 1. vidusskolas skolēniem un literatūras skolotāju izveidoti video sižeti “Ienāc bibliotēkā!”

✓ nozīmīgi/jauni projekti

- Līdz 2023. gada 30. maijam īstenots VKKF atbalstītais projekta "Tikšanos cikls "Rakstnieks provincē", kas sākās 2022. gada 20. decembrī,
- piešķirts VKKF atbalsts projektam "Rakstnieks runā ar lasītāju", Projekta mērķis ir lasīšanas veicināšana un latviešu oriģinālliteratūras popularizēšana kā latviskās identitātes nesējas Līvānu novada bērnu un jauniešu vidū,
- “Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu” – Sutru pagasta bibliotēkā,
- pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļas virzītais projekts par VPVKAC izveidošanu Rīta, Rožupes un Rudzātu bibliotēkās.

✓ **Nozares stratēģijā de finēto virzienu un uzdevumu sasaiste ar bibliotēku**

nodrošināt iekļaujošu un pieejamu bibliotēku vidi gan fiziski, gan digitāli	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotēkas apmeklētāju apkalpošanu nodrošina arī ārpus tradicionāli izprotamā darba laika – strādā sestdienās un vakaros līdz 19.00 Novadā darbojas 5 ārējie apkalpošanas punkti, kas atvieglo resursu pieejamību senioriem un citām sociāli atšķirīgām iedzīvotāju grupām Bibliotēka abonē bezmaksas un maksas datu bāzes, kuru izmantošana iespējama gan stacionāri, gan piešķirtas piekļuves tiesības attālināti
turpināt attīstīt esošos un piedāvāt jaunus informācijas pakalpojumus	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotēka nodrošina lietotājiem nepieciešamās informācijas pieejamību Tiek ieviesti jauni VPVKAC pakalpojumi, realizējoties pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļas virzītajam projektam par jaunu VPVKAC izveidi Jersikas, Rožupes un Rudzātu pagastu bibliotēkās.
paplašināt bibliotēku pakalpojumus tiešsaistē	<ul style="list-style-type: none"> Aktuālāki kļūst ar pašvaldību un valsts pārvaldi saistītie e-pakalpojumi, īpaši bibliotēkās, kur veic klientu apkalpošanas centru funkcijas
īstenot bibliotēku izglītojošās darbības virzienu	<ul style="list-style-type: none"> Tiek piesaistīti sadarbības partneru vieslektori un organizēti profesionālās pilnveides pasākumi
veicināt bibliotēku krājuma un kolekciju, t.sk. digitālo, atpazīstamību un pieejamību sabiedrībai	<ul style="list-style-type: none"> Regulāri informācija tiek publiskota plašsaziņas līdzekļos, apmeklētājiem pieejami bukleti, infografikas un skrejlapas izdrukātā formātā
stiprināt bibliotēku, īpaši izglītības iestāžu un publisko bibliotēku, partnerību un zināšanu pārnesi kompetenču izglītības ieviešanā un pārejā uz mācību satura apguvi tikai valsts valodā	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotēkas piedāvātie pakalpojumi veicina bērnos un jauniešos kultūras izpratni, emocionālu un ētisku pieredzi, piedaloties radošajos procesos Skolēni, apmeklējot bibliotēkas pasākumus attīsta spējas pilnveidot latviešu valodas prasmes

Rīta bibliotēka raksta: “Sen pagātnē ir tas laiks, kad bibliotēkas galvenais pienākums bija grāmatu un žurnālu izsniegšana un saņemšana. Šobrīd īpaši pagasta bibliotēkas ir kļuvušas par vietējās kultūras un sociālās dzīves centru ar daudzfunkcionālu pakalpojumu piedāvājumu. Bibliotēkā tiek sniegtas konsultācijas, ir pieeja dažādiem e-pakalpojumiem, var apgūt datorprasmes, lietot abonētās datubāzes, izmantot klientu apkalpošanas centra piedāvājumus, piedalīties izklaidējošos un izzinošos pasākumos, lasīt e-grāmatas, izmantot novadpētniecības materiālus un daudz ko citu. Bibliotēkā notiek komunikācija, socializēšanās, jaunu prasmju un zināšanu ieguve, daudzveidīgas informācijas piedāvājums un atbalsts šīs informācijas atlasē un meklēšanā.

✓ Pielāgotās literatūras pakalpojumi

Stratēģijas 8.1. punkts. Veidojot bibliotēkas krājumu, vērā tiek ņemtas arī lietotāju vēlmes un pieprasījumi. Atskaites periodā bibliotēkas lietotāji nav izrādījuši interesi par pielāgotās literatūras resursu nepieciešamību. 2023. gadā krājums nav papildināts ar pielāgotās literatūras resursiem. Bibliotēka nodrošina, arī attālināti, cilvēkiem ar redzes traucējumiem klausīties audiogrāmatas, izmantojot datu bāzi "Letonika". *Detalizētāku informāciju skat. 5. nodaļā Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.*

Stratēģijas 8.2. punkts. Bibliotēkas kvalitatīva darba organizēšanā svarīga loma ir sadarbībai ar dažādām iestādēm un pārvaldības institūcijām novada, reģiona un valsts mērogā. LNCB un novada filiālbibliotēkas to veiksmīgi arī realizē. *Detalizētāku informāciju skat. 11. nodaļā Sadarbības tīkla raksturojums.*

Stratēģijas 8.3. punkts. Sabiedrība atbalstoši vērtē un izmanto bibliotēkas piedāvātās iniciatīvas, kas sekmē ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu. Nozīmīgākie no bibliotēkas piedāvājumiem ir kvalitatīvas bezmaksas informācijas resursu izmantošana, e-pakalpojumu izmantošana, informācijas tehnoloģiju izmantošana, mūžizglītības aktivitāšu piedāvājums. *Detalizētāku informāciju skat. 5. nodaļā Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.*

Stratēģijas 8.4. punkts. Bibliotēkas piedāvā aktuālu un kvalitatīvu nozaru literatūras krājumu studijām pētniecības darbiem, ko izmanto skolēni, studenti, mācībspēki un citi interesenti. Bērnu un jauniešu krājums komplektēts arī ar izglītojošiem materiāliem. Bibliotēkas izmanto datu bāzi "Letonika", LNCB abonē datubāzi EBSCO. *Detalizētāku informāciju skat. 6. nodaļā Krājums.*

Stratēģijas 8.5. punkts. Lokālā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un brīvas piekļuves nodrošināšanā sabiedrībai liela loma ir bibliotēkām. Apkopotajos, sistematizētajos un digitalizētajos novadpētniecības materiālos atainota novada un vietējās sabiedrības kopienas identitāte un autentiskums *Detalizētāku informāciju skat. 8. nodaļā Novadpētniecība.*

✓ Latviešu Grāmatai 500 norises reģionos

Sagaidot latviešu grāmatas piecsimtgadi, LNCB turpinās izstāžu cikls "Latviešu grāmatai 500". Izstāžu zālē apmeklētāju uzmanību piesaista īpašu eksponātu izstāde - Jersikas evaņģēlijs, vērtīgs rokraksta "Latvieša Evaņģēlijs" faksimilizdevums, ko 2017.gadā uzdāvināja Latvijas Pareizticīgās baznīcas Sinode un Bībele, izdota 1898. gadā. Informācijas resursu attīstības nodaļā veidota izstāde "Vērtīgi antikvāri izdevumi". Izstāde sastāv no grāmatām, kas datētas ar 1905. izdošanas gadu.

Jaunsilavu bibliotēkā izstādē "Grāmatas ceļš. Seni izdevumi bibliotēkā" skatāmi seni izdevumi no bibliotēkas krājuma, iegūti sadarbojoties ar vietējiem iedzīvotājiem. Izstāde ciklā "Latviešu grāmatai 500".

Rožupes bibliotēkā, 2025. gadā sagaidot latviešu grāmatas piecsimtgadi, veidota Rožupes bibliotēkas vecāko grāmatu izstāde, lai uzsvērtu rakstītā vārda nozīmi un ietekmi cauri gadsimtiem.

Rudzātu bibliotēkā Latviešu grāmatas 500-gadei veltītas plauktu izstādes, lai pievērstu lietotāju uzmanību vecākajiem latviešu iespiestajiem izdevumiem, kas ir bibliotēkas krājumā.

Rīta bibliotēka pārskata gadā īstenotas trīs izstādes: “Senāko bibliotēkas grāmatu izstāde”, “Senākās grāmatas latgaliešu valodā”, “Mana senā, mīļā grāmatiņa”.

✓ **problēmas, to risinājumi**

- Digitālā laikmeta negatīvā ietekme uz lasīšanas paradumiem, īpaši jauniešiem. Situācijas uzlabošanas nolūkā, LNCSB mērķtiecīgi veicina sadarbību ar skolām, piesaista VKKF finansējumu, organizē daudzveidīgas lasīšanas veicināšanas aktivitātes.
- pieredzes trūkums plaša mēroga projektu izstrādē,
- novada filiālbibliotēkas saskaras ar interneta ātruma problēmām, dažkārt pat pārrāvumu.

Rīta bibliotēkā nepieciešams atjaunot lietotājiem pieejamo datortehniku, lai varētu nodrošināt kvalitatīvu un ātru e-pakalpojumu pieejamību. Pēc Valsts un pašvaldības vienotā klientu centra ieviešanas jūtam palielinājies darba apjoms. Nepieciešams iegādāties jaunus bibliotēkas plauktus, jo jaunas un vērtīgas literatūras kļūst arvien vairāk.

✓ **citi aktuāli jautājumi**

- Lietotāju paaudzes novecošanās, līdz ar to aktuāla bērnu un jauniešu (Z paaudzes) pastiprināta piesaiste bibliotēkās.
- iedzīvotāju skaita samazināšanās ietekmē bibliotēkas pakalpojumu rādītāju izmantošanas dinamiku,
- bibliotekāru VPVKAC papildus pienākumi, nepieciešamas jaunas iemaņas un zināšanu papildināšana,
- atsevišķās filiālbibliotēkās aktuāls telpu remonts.

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

1.1. Situācijas apraksts

Bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums

Līvānu novada pašvaldības teritoriālajā iedalījumā ietilpst Līvānu pilsēta un pieci pagasti. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem 2023.gada 7.jūlijā Līvānu pilsētā reģistrēti 7355 iedzīvotāji, no tiem 1205 vecumā līdz 18 gadiem.

Līvānu iedzīvotājus apkalpo LNCB. Jersikas, Rožupes, Sutru un Rudzātu pagastos darbojas pa vienai publiskai bibliotēkai, Turku pagastā – divas publiskās bibliotēkas. Vidusskolu bibliotēkas ir Līvānos pilsētā un Rudzātu pagastā. Pamatskolu bibliotēkas ir Līvānu pamatskolā, Jaunsilavas, Jersikas, Rožupes pamatskolās un Rudzātu speciālās internātpamatskolas bibliotēka. Līvānu novada lasītājiem izsniegtas vienotās lasītāju kartes. Tas nozīmē, ka ikviens mūsu bibliotēkās reģistrēts apmeklētājs ir vienlīdz tiesīgs būt jebkuras novada bibliotēkas apmeklētājs.

LNCB ir Līvānu novada pašvaldības izveidota pastarpinātas Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes iestāde. Tā darbības galvenais pamats ir Līvānu novada domes apstiprināts nolikums, vadās pēc valstī un pašvaldībā pieņemtajiem likumiem, normatīvajiem aktiem un noteikumiem un atbilstoši izstrādātajam Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

LNCB pakalpojumu pieejamība lietotājiem nodrošināta piecas dienas nedēļā – darba dienās, sākot no otrdienas no plkst.12.00 līdz 19.00, sestdienās no plkst.9.00 līdz 16.00, tumšajos ziemas mēnešos no novembra līdz februārim ieskaitot, bibliotēkā apkalpo lietotājus no plkst.11.00 līdz 18.00, jo pēc plkst.18.00 ziemā mazs apmeklētāju bibliotēkā. Bibliotēka apkalpo lietotājus sestdienās, lai LNCB pakalpojumus varētu izmantot strādājošie, kuru darba laiks neļauj apmeklēt bibliotēku darba dienās, un studenti, kuri brīvdienās atgriežas savās dzīvesvietās.

Novada filiālbibliotēkas

Filiālbibliotēkas sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem sava pagasta robežās, kā arī apkalpo Līvānu novada un citu novadu iedzīvotājus. Pagastos kopējais deklarēto iedzīvotāju skaits ir 4119. Reāli dzīvojošo - vēl mazāk.

Jaunsilavu bibliotēka ir viena no Turku pagasta bibliotēkām. Tā atrodas vistuvāk Līvāniem, līdz ciematam kursē pilsētas autobuss. Tam ir savas pozitīvās nianšes – mazinās transporta problēmas, lasītājiem nepieciešamības gadījumā ērta nokļuve LNCB.

Rīta bibliotēkas apkalpojamā teritorijā ir gan pašvaldības, gan privātās iestādes un uzņēmumi: pagasta pārvalde, medpunkts, kultūras nams, pasts, pagasttiesa, sociālais dienests, autoserviss, zemnieku

saimniecības, Jersikas čipsu ražotne. Bibliotēka apkalpo pagasta iedzīvotājus, arī iebraucējus, kuri bibliotēku apmeklē vasaras sezonā. Kopumā bibliotēkas pakalpojumus izmanto 65% mikrorajona iedzīvotāju

Rožupes bibliotēka telpas izvietotas trīs stāvu daudzdzīvokļa mājas pirmajā stāvā, apvienojot un pielāgojot divus dzīvokļus bibliotēkas vajadzībām. Rezultātā krājums izvietots un pakalpojumu piedāvājums notiek vairākās telpās. Tas diemžēl samazina pārredzamību, bet vienlaikus atvieglo zonējuma pielietojumu. Bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, bērnudārzu, pirmsskolas bērnu grupiņu, veselības punktu. Tuvumā atrodas arī pamatskola. Minēto iestāžu vienkopus atrašanās labvēlīgi ietekmē pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.

Rudzātu bibliotēka savā apkalpes zonā veic publiskās bibliotēkas funkcijas. Pagastā vēl darbojas divas izglītības iestāžu bibliotēkas, ar kurām vadītājam ir veiksmīga sadarbība un vajadzības gadījumā sniedz konsultācijas. Sakarā ar VPVKAC izveidi, bibliotēkai piešķirta papildus telpa. Atskaites periodā meklēti risinājumi telpas “apdzīvošanai”.

Sutru bibliotēka veic vietējās publiskās bibliotēkas funkcijas Sutru pagasta administratīvajā teritorijā, un ir vienīgā bibliotēka pagastā. Atrašanās vienā ēkā ar Sutru pagasta pārvaldi un Sutru kultūras namu sekmē sadarbības iespējas ar minētajām iestādēm.

Turku pagasta bibliotēka ir viena no divām publiskajām bibliotēkām pagastā. Sniedz pakalpojumus savas apkalpes zonas, protams arī pārējiem Turku pagasta un citu pašvaldību iedzīvotājiem.

Atrodas nesen uzceltā Turku saietā ēkā, vizuāli pievilcīgi aprīkotā telpā.

Informācija par padotībā esošajām bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem

LNCB veic reģiona galvenās bibliotēkas (turpmāk tekstā RGB) un vietējās nozīmes bibliotēkas funkcijas. Tā darbojas kā administrējošs, koordinējošs un metodiskais centrs bibliotēkas struktūrvienībām:

- Jaunsilavu filiālbibliotēka i,
- Rīta filiālbibliotēka i,
- Rožupes filiālbibliotēka i,
- Rudzātu filiālbibliotēka i,
- Sutru filiālbibliotēka i
- Turku pagasta filiālbibliotēka i.

RGB funkcijās ietilpst arī kopkataloga darbības nodrošināšana BIS Alise Līvānu novada izglītības iestāžu bibliotēku un Augšdaugavas novada Ilūkstes reģiona 9 publisko un Ilūkstes Raiņa vidusskolas bibliotēkās.

Nolūkā uzlabot bibliotēku pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, Līvānu novadā darbojas 5 ārējie apkalpošanas punkti:

- jauniešu iniciatīvas centrā “Kvartāls” - LNCB ārējais apkalpošanas punkts,
- sociālās aprūpes centrā “Rožlejas” - Rožupes bibliotēka i,

- apdzīvotajā vietā “Mežancāni” - Rožupes bibliotēka i,
- Rudzātu speciālajā pamatskolā - Rudzātu bibliotēka i,
- Jersikas pamatskolā - Rīta bibliotēka i.

Novada filiālbibliotēkas

Rožupes bibliotēka pakalpojumus nodrošina:

- sociālās aprūpes centra “Rožlejas” iemītniekiem viņu tagadējās mītnes vietā - aprūpes centrā,
- apdzīvotās vietas “Druvas” iedzīvotājiem. Pārsvarā tā ir grāmatu apmaiņa. Apkalpojamo mērķgrupa ir pensijas vecuma lietotāji, personas ar fiziska rakstura traucējumiem, I un II grupas invalīdi. “Druvā” samazinās lasošo iedzīvotāju skaits. Senioriem parocīgāk ir grāmatas nogādāt uz mājām ar kaimiņu vai pastnieka starpniecību. Apkalpošanas punkts kļūst maz pieprasīts. Tiek apsvērta doma šo apkalpošanas punktu nākotnē neuzturēt.

Rudzātu bibliotēka Pārskata periodā atjaunota bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta darbība Rudzātu speciālajā pamatskolā. Pakalpojumu pieejamība tiek nodrošināta regulāri divas reizes mēnesī.

Rīta bibliotēkas ārējā apkalpošanas punktā Jersikas pamatskolā otrdienās un piektdienās no plkst. 9:00 – 16:00 skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem, pagasta iedzīvotājiem piedāvā jaunākos preses izdevumus un grāmatas, nodrošina pašvaldības sniegtos pakalpojumus – iesniegumu pieņemšanu, nekustamā īpašuma, zemes nodokļa un komunālo pakalpojumu maksājumu saņemšanu.

Bibliotēku sadarbības modelis

Bibliotēku darba funkcijas koordinē LNCB. Bibliotēku darbību finansē no Līvānu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem. Bibliotēkām ir sava budžeta tāme, ko apstiprina Pašvaldības dome. Filiālbibliotēkas darbības nodrošināšanai līdzekļus sava budžeta ietvaros izlieto, saskaņojot ar LNCB direktori. Šāda modeļa iestrādes turpinās jau ilgāku laiku un nav nepieciešamība ko mainīt.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

1. 2. Izmaiņas bibliotēku darbībā

2023. gada 1. jūlijā veiktas izmaiņas LNCB struktūrā: Krājuma komplektēšanas un apstrādes nodaļa un Bibliogrāfijas nodaļa apvienotas, izveidojot Informācijas resursu attīstības nodaļu.

[LNCB struktūru](#) veido:

- Administrācijas nodaļa,
- Lietotāju apkalpošanas nodaļa, kurā bibliotekāro darbu veic:
 - lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja,
 - vecākais bibliotekārs darbā ar bērniem un jauniešiem,
 - lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotekārs,
 - bibliotēku informācijas speciālists.
- Informācijas resursu attīstības nodaļa, kurā bibliotekāro darbu veic:
 - informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja,
 - vecākais bibliogrāfs – novadpētniecības speciālists,
 - vecākais bibliotekārs krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā,
 - informācijas resursu attīstības nodaļas bibliotekārs
- Jaunsilavu bibliotēka,
- Rīta bibliotēka,
- Rožupes bibliotēka,
- Rudzātu bibliotēka,
- Sutru bibliotēka,
- Turku pagasta bibliotēka,

Pārskata periodā mainīts Līvānu novada Centrālās bibliotēkas nolikums, apstiprināts ar Līvānu novada domes 2023.gada 25.maija sēdes lēmumu. [Nolikums](#) stājas spēkā 2023. gada 1. jūlijā

Līvānu novadā 2024. gadā paredzēts reorganizēt 3 skolas – Rudzātu vidusskolai mainīt izglītības pakāpi uz pamatskolu, ļaujot pabeigt vidusskolu tajā uzņemtajiem skolēniem, bet vairs neuzņemot 10. klasi. Līvānu 2. pamatskolu slēgt, pievienojot Līvānu 1. vidusskolai un Rožupes pamatskolu slēgt, piedāvājot turpināt mācības 13 km. attāļajā Rudzātu vidusskolā. Visās minētajās izglītības iestādēs ir bibliotēkas. Ja ieceres īstenosies, tas skars arī bibliotēkas.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Novada filiālbibliotēkās izmaiņas darbības pārskata periodā nav notikušas.

1. 3. Paveiktais no bibliotēkas stratēģijā de finētajiem uzdevumiem

- Saskaņā ar 2022. gada 1. februārī noslēgto Vienošanos par sadarbību ar Augšdaugavas novada pašvaldības centrālo administrāciju, Līvānu novada Centrālā bibliotēka kā RGB turpina nodrošināt reģiona kopakataloga uzturēšanu,
- IKT modernizācija visās Līvānu novada publiskajās bibliotēkās notiek pakāpeniski, atkarībā no

finansiālajām iespējām bibliotēkas budžeta robežās,

- Filiālbibliotēku infrastruktūras sakārtošana veikta apmierinošā līmenī, nodrošinot pakalpojumu funkciju veikšanu. Atsevišķās bibliotēkās veicami uzlabojumi, piem., Sutros jānomaina grīdas segums. Būvvaldes speciālisti ieteikuši telpas siltināšanu no iekšpuses. Rīta, Rožupes un Rudzātu bibliotēkās veikti VPVKAC telpu remontu un aprīkojuma piegāde.

Bibliotēkas stratēģiskā plāna darbības mērķu un uzdevumu sadaļā definēti 6 virzieni. Izvērtējot pārskata perioda darbu novada bibliotēkās, konstatēta atbilstība izstrādātajam plānam:

- *Attīstīt bibliotēku kā nozīmīgu sabiedrības saskarsmes centru* – bibliotēkā organizēti pasākumi un izstādes, tikšanās, radošās darbnīcas dažādām apmeklētāju mērķgrupām.
- *Attīstīt Līvānu novada publiskās bibliotēkas par vietu mūzizglītībai un pašmācībai* – novada bibliotēkas nodrošina brīvu pieeju ticama satura informācijai, ko nodrošina krājuma komplektēšana ar kvalitatīvu nozaru literatūru, datu bāzu abonēšana. Pēc vajadzības tiek sniegtas konsultācijas IT un e-pakalpojumu izmantošanā un komunikācijā sociālajos tīklos. Lietotājiem iecienītākas ir individuālas konsultācijas.
- *Nodrošināt sabiedrībā interesi par grāmatu, veicinot lasīšanu un informācijpratību bērnu un jauniešu vidū* – viena no bibliotēkas apmeklētāju mērķgrupām ir bērni un jaunieši. Novada filiālbibliotēkās 10% no kopējā jaunieguvumu skaita paredzēti bērniem un jauniešiem. LNCB 19% no kopējā jaunieguvumu skaita paredzēti bērniem un jauniešiem. Lasītveicināšanas nolūkā tiek veidotas izstādes, organizēti pasākumi, ekskursijas uz bibliotēku, daļība citu iestāžu organizētajās aktivitātēs (“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Skaļās lasīšanas sacensības”, “Grāmatu starts”). 2023. gadā VKKF atbalstīja LNCB iesniegto projektu “Rakstnieks runā ar lasītāju”, kas orientēts bērnu un jauniešu auditorijai.
- *Pilnveidot Līvānu novada publisko bibliotēku apmeklētāju apkalpošanas servisu* – bibliotēka – vieta, kur sniedz ne vien tradicionālos pakalpojumus, bet tiek nodrošināta arī valsts un pašvaldības e-pakalpojumu izpilde. Trīs pagastu bibliotēkas turpina pildīt Klientu apkalpošanas centra funkcijas. Tiek piedāvāti kopēšanas, datorizdrukas, skenēšanas un eparaksta pakalpojumi.
- *Aktualizēt un veicināt novadpētniecības materiālu pieejamību visās Līvānu novada publiskajās Bibliotēkās* – turpinās novadpētniecības materiālu papildināšana, sistematizēšana, aprakstu veidošana un pievienošana LNCB veidotajai datu bāzei “Līvānu novads”. Lai nodrošinātu novadpētniecības resursu attālinātu izmantošanu drukātā formāta materiāli tiek digitalizēti. Bibliotēkās tiek veidotas novadpētniecības materiālu izstādes un izstāžu cikli, pasākumi, tikšanās un intervijas.
- *Attīstīt bibliotekāro darbinieku kompetences, paaugstinot viņu kvalifikāciju un veidojot bibliotēku par mūsdienīgu un nozīmīgu profesionālās informācijas, metodiskās palīdzības un izglītības centru novadā un reģionā*. LNCB strādā 10 darbinieki, no tiem 8 ar speciālo profesionālo izglītību.

Filiālbibliotēkās strādā 9 darbinieki, no tiem 2 ar speciālo profesionālo izglītību, pārējie 7 – ar izglītību citā jomā. Profesionālās zināšanas darbinieki papildina un pilnveido piedāvātajos izglīt ošanās pasākumos klātienē un attālināti. Savukārt praktiskas darba metodes apgūst pieredzes apmaiņas braucienos.

1. 4. Darbs ilgtspējīgas attīstības mērķu jomā

Kā viens no mērķiem Līvānu novada stratēģijas attīstības plānā definēta prasmju un iemaņu apguves pasākumu īstenošana dažādām mērķgrupām Līvānu novadā. Mērķu īstenotāji ir vairākas novadā darbojošās iestādes un institūcijas. Bibliotēka, sadarbībā ar tām, ir izrādījusi aktīvu iniciatīvu mūžizglītības un pašīstenošanās pasākumu, darba iemaņu, prasmju un personīgās individualitātes attīstības nodrošināšanā vietējā sabiedrības kopienā. Šo iniciatīvu izpausmes veidi ir:

- krājuma papildināšana ar augstvērtīga, ticama satura dokumentiem,
- piedāvāti e-pakalpojumu risinājumi,
- sniegtas konsultācijas individuāli un elektroniski,
- lietotājiem piedāvāti bibliotēkā veidoti informatīvi materiāli,
- organizēti informatīvi izglītojoši pasākumi, radošās darbnīcas, tikšanās ar dažādu jomu pārstāvjiem, aptvertas visas lietotāju mērķgrupas.

1. 5. Bibliotēku akreditācija

LNCB un 6 novada filiālbibliotēkās 2023. gada jūnijā notika akreditācija. Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija, izvērtējot LNCB bibliotēkas atbilstību reģiona galvenās bibliotēkas statusam sniegusi atzinumu atkārtoti akreditēt reģiona galvenās bibliotēkas statusā un visas novada 6 filiālbibliotēkas atkārtoti akreditēt vietējas nozīmes bibliotēku statusā. Gatavojoties akreditācijai, visas bibliotēkas sagatavoja iesniedzamo dokumentu paketi. LNCB un 4 filiālbibliotēkās akreditācija notika klātienē, 2 filiālbibliotēkās - darbs tika izvērtēts, pieaicinot vadītājus uz pārrunām ar akreditācijas komisijas locekļiem LNCB.

Vērtējuma komisijas ieteikumi ir sekojoši:

- aktualizēt Līvānu novada Centrālā bibliotēkas filiālbibliotēku reglamentus,
- aktivizēt profesionālās pilnveides pasākumu un mācību rīkošanu,
- pārdomāt nozaru krājuma izvietojumu un kārtojumu,
- izvietot informatīvas norādes nozaru literatūras plauktiem,
- lai vieglāk orientēties bibliotēkas krājumā, ieteicams iegādāties plauktu daleņus,
- labiekārtot Bērnu un jauniešu zonu ar vecumam un interesēm atbilstošu vietu un aprīkojumu,
- rast iespēju Bērnu literatūras nodaļā iegādāties žurnālu plauktu un informatīvo ekrānu.

Akreditācijas norises laikā tika vērtēts bibliotēku ēku, telpu un krājuma stāvoklis, finansiālais un materiālais nodrošinājums, bibliotēku pakalpojumi, darbinieku kvalifikācija un citi bibliotēku attīstībai nozīmīgi kritēriji. Kopumā Līvānu novada publisko bibliotēku darbs tika novērtēts pozitīvi. Īpaši tika uzteikta iepriekšējās akreditācijas atzinumos ieteikto ieteikumu izpilde: bibliotēku infrastruktūras sakārtošana, dažādu aktivitāšu organizēšana, sadarbība ar vietējo kopienu, publicitāte sociālajos tīklos, bibliotēku norādes plākšņu izvietošana Turku un Jersikas pagastos.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Pārskata periodā tika veikta akreditācija arī visās 6 Līvānu novada filiālbibliotēkās. Izvērtējot iepriekšējās akreditācijas ieteikumu izpildi, komisija konstatēja daļēji izpildītus vai neizpildītus kritērijus filiālbibliotēkās:

Kritērijs	Bibliotēka
Aktualizēt Bibliotēkas reglamentu	Jaunsilavu, Rīta, Rožupes, Rudzātu, Sutru, Turku pagasta
Paaugstināt krājuma apgrozījumu	Turku pagasta
Sabalansēt finansējumu krājuma komplektēšanai	Sutru, Turku pagasta
Turpināt krājuma saturisko izvērtēšanu	Rožupes, Rudzātu
Darba laiks pēc 17.00 vai brīvdienās	Jaunsilavu
Veicināt krājuma popularizēšanas un lasīšanas Pasākumu organizēšanu (skaitu)	Turku pagasta
Veicināt novadpētniecības materiālu vākšanu, sistematizēšanu, popularizēšanu	Turku pagasta
Veicināt iesaistīšanos pašvaldības rīkotajos pasākumos, sadarbību ar novada iestādēm, NVO	Turku pagasta
Veikt aptaujas par bibliotēkas darbību un pieejamību	Jaunsilavu, Rīta (tikai individuālās sarunās), Turku pagasta
Ierīkot telpu pasākumu organizēšanai	Jaunsilavu, Turku pagasta (notiek Saieta namā)
Nodrošināt funkcionālu telpu iekārtojums, ērtus apstākļus dažādām iedzīvotāju mērķgrupām	Rīta, Rožupes
Veikt kosmētisko remontu	Rīta, Rožupes, Sutru
Uzlabot pietiekošu tehnoloģisko iekārtu nodrošinājumu	Jaunsilavu, Rožupes, Sutru
Klimatiskie apstākļi nav atbilstoši prasībām	Sutru
Bibliotēka nav pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem	Jaunsilavu, Sutru

Visas filiālbibliotēkas atbilst akreditācijas nosacījumiem, un akreditācijas rezultātā tām piešķirts vietējas nozīmes bibliotēkas statuss.

Akreditācijas komisija bibliotēku darba kvalitātes uzlabošanas nolūkos nākamajam periodam ierosināja:

Ieteikums	Bibliotēka
Aktualizēt bibliotēkas reglamentu	Jaunsilavu, Rīta, Rožupes, Rudzātu, Sutru, Turku pagasta
Veikt aptauju, lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par bibliotēkas darbību un pieejamību (darba laiku)	Jaunsilavu, Rīta
Turpināt novadpētniecības materiālu digitalizāciju	Jaunsilavu, Rīta
Rast iespēju veikt remontu telpās	Jaunsilavu, Rīta, Rožupes, Sutru
Uzlabot tehnoloģisko iekārtu nodrošinājumu	Jaunsilavu, Rožupes, Sutru
Nodrošināt funkcionālu telpu iekārtojums, ērtus apstākļus dažādām iedzīvotāju mērķgrupām	Rīta, Rožupes, Turku, Rudzātu
Turpināt krājuma saturisko izvērtēšanu	Rožupes, Rudzātu
Ierīkot bibliotekāra darba vietu	Rudzātu
Popularizēt News datubāzi	Sutru
Organizēt lasīšanas veicināšanas pasākumus, kā arī pasākumus novada lokālās kultūrvides mantojuma popularizēšanai.	Turku

Pēc ieteikumu apkopojuma var izdarīt secinājumus, ka bibliotēkās īpaši uzmanība jāpievērš:

- apmeklētāju viedokļu uzzināšanai,
- novadpētniecības materiālu digitalizēšanai,
- krājuma satura izvērtēšanai,
- pasākumu organizēšanai,
- datu bāzu popularizēšanai.

Pārējie ieteikumi – uzlabot tehnoloģisko iekārtu nodrošinājumu, telpu funkcionālo stāvokli un kosmētiskos remontus – lielā mērā atkarīgi no finansiālā nodrošinājuma iestādēs.

Rožupes bibliotēka pārskata gadā ir uzsākusi krājuma saturisko izvērtēšanu.

2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula "Bibliotēkas izdevumi" LNCB

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu
Izdevumi kopā (EUR)	161644	162327	173370	+0,4%; +6,8%
Darbinieku atalgojums (bruto)	147156	144154	156374	-2,0%; +8,5%
Krājuma komplektēšana	16165	18173	16996	+12,4%; -6,5%

Pašvaldības finansējums nodrošina visus bibliotēkas pakalpojumus, tai skaitā arī EBSCO datubāzes abonēšanu. Interneta, Letonikas un Lursoft laikrakstu bibliotēkas News.lv datu bāzu abonēšanu finansē

valsts – mērķdotācija. Lasītveicināšanas mērķprogrammu finansējumu grāmatu iegādei arī nodrošina valsts. Tikšanās pasākumu ar rakstniekiem, dzejniekiem īstenošanai tiek piesaistīts VKKF finansējums.

Ieņēmumu daļa LNCB no maksas pakalpojumiem pārskata gadā par dokumentu kopēšanu un datorizdruku - 453,28 EUR.

Kopējie izdevumi bibliotēkas darba nodrošināšanai - pēdējos gados vērojama neliela augšupejoša tendence. Salīdzinot ar 2022. gadu palielinājušies par 6,8%.

Darbinieku atalgojums palielinājies par 8,5%, no novembra tika paaugstināta mēnešalga pašvaldības iestādēs strādājošajiem.

Finansējuma dinamika krājuma komplektēšanai mainīga. Iepriekšējā periodā pieaugoša, 2023. gadā samazinājums par 6,5%.

Rīta, Rožupes un Rudzātu bibliotēkās darbiniekiem ar rīkojumu noteikta piemaksa par papildus darbu – pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšanu.

Pārskata periodā darbiniekiem tika veikta obligātā veselības pārbaude. No bibliotēkai piešķirtā finansējuma tika apmaksāti izmeklējumu izdevumi un kompensācija brillu iegādei.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Novada filiālbibliotēkām finansējumu nodrošina Līvānu novada pašvaldība. Pakalpojumi tiek nodrošināti katrai bibliotēkai piešķirtā un novada domes sēdē apstiprinātā budžeta ietvaros. Papildus pašvaldības finansējumam bibliotēkas krājuma papildināšanai saņem valsts mērķprogrammās paredzētās grāmatas un dāvinājumus. Bibliotēkas sniedz arī maksas pakalpojumus, balstoties uz pašvaldības domes sēdē apstiprināta cenrāža par kopēšanas un datorizdruku pakalpojumiem. Ienākumi ir minimāli.

Kopumā finansējuma dinamika ir pozitīva. Finansiālais stāvoklis nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu un vērtējams kā attīstību veicinošs.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi” filiālbibliotēkās

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Izdevumi kopā (EUR)	88297	90271	116919	+0,02%; +0,30%
Darbinieku atalgojums (bruto)	74170	75690	91737	+0,02%; +0,21%
Krājuma komplektēšana	14127	14581	15555	+0,03%; +0,07%

Jaunsilavu bibliotēkā pašvaldības kopējais piešķirtais finansējums atskaites gadā ir par +17,8%, salīdzinot ar 2022. gadu. Bibliotēkas finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu.

Rožupes bibliotēkā pašvaldības kopējais piešķirtais finansējums pēdējo trīs gadu laikā ir stabils ar pozitīvu dinamiku par +17,4%, salīdzinot ar 2022. gadu, nodrošina funkciju veikšanu. Izdevumi krājuma komplektēšanai stabili, ar nelielu pozitīvu dinamiku.

Rudzātu bibliotēkā pašvaldības finansējums nodrošina visus bibliotēkas pakalpojumus, atskaites gadā ir kopējā bibliotēkas budžeta pieaugums ir par +13%, salīdzinot ar 2022. gadu.

Rīta bibliotēkā finansiālais nodrošinājums 2023. gadā atbilst bibliotēkas pamatuzdevumu un funkciju veikšanai. Salīdzinot ar 2022. gadu tas palielinājies par 49% jeb 12618 EUR, jo bibliotēkas budžetam pievienots 2022. gadā reorganizētās bibliotēkas krājuma finansējums un otra darbinieka atalgojums. Nepietiekams finansējums bibliotēkas aprīkojumam, tehnikai (ļoti nepieciešami jauni datori bibliotēkas lietotājiem).

Sutru bibliotēkai pašvaldības piešķirtais finansējums atskaites gadā ir par +13%, salīdzinot ar 2022. gadu, jo pakāpeniski tiek paaugstināts atalgojums. Krājuma komplektēšanas finansējums, salīdzinot ar 2022. gadu, pieaudzis par 10%.

Turku bibliotēka finansējums nodrošina bibliotēkas funkciju veikšanu. Pašvaldības piešķirtais finansējums atskaites gadā ir par +26,6%, salīdzinot ar 2022. gadu. Ieņēmumi par maksas pakalpojumiem 14 eur.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

3.1. Telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

LNCB telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi netika veikti

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Sakarā ar VPVKAC pakalpojumu pilnveidošanos un pāreju VARAM pārvaldībā, Rīta un Rožupes bibliotēkās tika veikti klientu apkalpošanas centram paredzēto telpu kosmētiskie remontu. Šīs bibliotēkas VPVKAC klientus apkalpos atsevišķās telpās, kas sākotnēji jau bija bibliotēkas rīcībā. Iepriekšminētajās un Rudzātu bibliotēkā nodrošināta informāciju tehnoloģiju komunikācija un aprīkojums. Darbinieku datoros papildus instalētas vairākas darba programmas Horizon, Visvaris, Visma Hop. Izdevumus sedz no VARAM projekta par VPVKAC izveidi.

3.2. Telpu paplašināšana

Rudzātu bibliotēki sakarā ar VPVKAC izveidi papildus saņemta jauna telpa, kurā plānots iekārtot bērnu atpūtas stūrīti ar bezvadu interneta pieeju.

3.3. Jaunu ēku būvniecība

LNCB remontdarbi pārskata periodā nav veikti, jo bibliotēka izvietota 2011. gadā renovētā ēkā. Sutru filiālbibliotēkā vajadzīgais kosmētiskais remonts nav veikts – nepietiekams finansējums.

3.4. Iekārtas, aprīkojums

LNCB darbība tiek nodrošināta ar 30 datoriem.

— Lietotājiem:

- 19 datori,
- 1 printeris,
- 1 skeneris,
- 1 kopējamā iekārta,
- 4 multifunkcionālā iekārta.

— Personālam:

— 11 datori .

Bibliotēkas darbību nodrošina 2 serveri. Bibliotēkas IKT stāvoklis ir apmierinošs, nodrošina pakalpojumu funkcijas. Materiāli tehniskā bāze ik gadu tiek uzlabota ar 3 jauniem datoriem. Pārskata periodā iegādāti 3 datori, tai skaitā 2 darbiniekiem un 1 lietotājiem un norakstīti 3 datori, tai skaitā 2 darbiniekiem un 1 lietotājiem.

LNCB aprīkota ar drošības vārtiem, kas veic apmeklētāju uzskaiti un reaģē uz neizsniegto bibliotēkas krājuma materiālu iznešanu. Lasītāji veiksmīgi izmanto automatisko grāmatu izņemšanas/nodošanas ierīci.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Novada filiālbibliotēkās kopā izmanto:

— 37 datorus, no tiem:

- 12 darbiniekiem,
- 25 lasītājiem,

— 7 printerus,

— 1 skeneri,

— 4 kopējamās iekārtas,

— 6 multifunkcionālās iekārtas.

Novada bibliotēkās IT aprīkojuma stāvoklis ir ļoti atšķirīgs. Tas atkarīgs no bibliotēku vadītājas iniciatīvas un finansiālā stāvokļa iepriekšējos gados.

Vidējais lietotāju datoru vecums ir 9 gadi, tostarp vecākie ir 15, vairumā 11 gadi.

Vidējais personāla datoru vecums ir 4 - 5 gadi, tostarp vecākie ir 11, gadi.

Vidējais pārējo iekārtu vecums ir 12 gadi, tostarp vecākie ir 17 - 19 gadi.

Lai nodrošinātu operatīvu darba funkciju veikšanu, darbinieku IKT aprīkojums iespēju robežās tiek pakāpeniski atjaunots.

Turku pagasta bibliotēkā darbība tiek nodrošināta ar 3 datoriem.

- Lietotājiem:
 - 2 datori: 7, 8 g. veci
- Personālam:
 - 1 datori 10. gadi vecs,
 - 1 printeri 17. gadi vecs,
 - 1 kopējamā iekārta.

Jaunsilavu bibliotēkā esošās iekārtas nodrošina pakalpojumus apmeklētājiem. Nepieciešams iegādāties multifunkcionālo daudzkrāsu iekārtu. Tā iegādes noraidīšanas iemesls – nepietiekamais finansējums. Kā risinājums piedāvāts īpašumā pārņemt citas iestādes lietotu iekārtu.

Darbība tiek nodrošināta ar 3 datoriem.

- Lietotājiem:
 - 2 datori - 11 gadi veci,
 - 1 printeris – 18 gadi vecs,
 - 1 kopējamā iekārta - 2 gadi veca.
- Personālam:
 - 1 dators.

Rožupes bibliotēka datortehnikas stāvoklis pasliktinājies – noveco gan morāli, gan fiziski. Zūd pakalpojuma kvalitāte, tiek sašaurināts lietotājiem pieejamo pakalpojumu klāsts novecojušās programmatūras dēļ. Pakāpeniski datortehnika tiek nomainīta, bet šī procesa norise varētu būt straujāka un apjomīgāka. Darbība tiek nodrošināta ar 8 datoriem.

- Lietotājiem:
 - 5 datori: 2gab. līdz 5 gadi veci, 3 gab. 5 – 10 gadi veci.
- Personālam:
 - 3 datori līdz 5 gadi veci,
 - 2 multifunkcionālās iekārtas.

Rudzātu bibliotēka VARAM projekta VPVKAC darbību vajadzībām saņemts aprīkojums:

Tabula “Rudzātu Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums - VPVKAC”

	Darbiniekiem (skaits)	Klientiem (skaits)	Iekārtas iegādes gads	Piezīmes
Datori ar aprīkojumu – pele, tastatūra, skaļrunis, kamera, austiņas	1	1	2023.	Projekts
Monitori	2	1	2023.	
UPS	1	1	2023.	
Krāsu kopēšanas iekārta (A3)		1	2023.	
Papīra smalcinātājs	1		2023.	
Laminators	1		2023.	

Darba galds	1	1	2023.
Krēsli	1	1	2023.

darbība tiek nodrošināta ar 7 datoriem.

— Lietotājiem:

- 5 datori - 11 gadi veci,
- 1 printeris – 9 gadi vecs,
- 1 kopējamā iekārta – 8 gadi veka,
- 1 multifunkcionālā iekārta 15 gadi veka.

— Personālam:

- 2 datori - 1 gadi veci,
- 1 printeris - 11 gadi vecs,
- laminētājs – 7 gadi vecs,
- iesiešanas iekārta – iegādāta 2023. gadā.

Pārskata periodā iegādātas mēbeles – divvietīgs dīvāns, galdiņš un divi krēsliņi bērnu stūrītim.

Bērni un jaunieši, lietojot savas mobilās ierīces un planšetes, daudz izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu. Bieži tā dara ārpus bibliotēkas telpām. Bibliotēkā iekārtots bērnu stūrītis – krāsainas grāmatu kastes, bērnu galdiņš ar 3 krēsliņiem, 3 dažādu krāsu sēžammaisi, paklājs, ir spēles un rotaļlietas. Pusaudžiem ir 2 pufi, 2 atpūtas krēsli. Bērniem galdiņš un divi krēsliņi būs arī jaunajā telpā, kur plānots iekārtot lasītavu.

Rīta bibliotēkā iekārtas un aprīkojums ir apmierinošā stāvoklī. Savukārt IKT nodrošinājums pasliktinās.

Darbība tiek nodrošināta ar 5 datoriem.

— Lietotājiem:

- 4 datori - 11 gadi veci.

— Personālam:

- 3 datori 1 gadi veci,
- 2 printeri 7 gadi veci,
- 1 multifunkcionālā iekārta.

Sutru bibliotēkas aprīkojums un mēbeles ir labā stāvoklī. Telpas apgaismojums ir ļoti labs. Bibliotēkā tiek nodrošinātas apmeklētāju prasības un komforts. Ņemot vērā novecojošo datortehniku, caurmērā bibliotēkas materiāli tehniskais stāvoklis vērtējams apmierinoši.

Darbība tiek nodrošināta ar 8 datoriem.

— Lietotājiem:

- 6 datori: 2gab. 15 gadi veci, 1 gab. – 8 gadi vecs, 3 datori 6 gadi veci.

— Personālam:

- 2 datori: 1 dators 11 gadi vecs, 1 dators 6 gadi vecs,
- 1 printeris: 13 gadi,
- 2 multifunkcionālās iekārtas: 1 iekārta 11 gadi veca, 1 iekārta 19,
- 1 kopējamā iekārta.

3.5. Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Pašapkalpošanās grāmatu reģistrācijas iekārtai M3 "SelfCheck"V4 tika veikts iekārtas jauninājums - papildus elements.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā veikt telpu remontdarbus traucējis ierobežotais finansējums un ar īpašumtiesībām saistītie jautājumi. Nākotnē nepieciešams kosmētiskais remonts sanitārtehniskajām telpām, kāpņu telpai un remonts ēkas jumtam, kā arī atsevišķa dūmkanāla ierīkošana vienai no bibliotēkas krāsniņām.

Turku pagasta bibliotēkā bieži ir problēmas ar nepietiekošu interneta ātrumu un datoru lēnu funkciju veikspēju.

Rudzātu bibliotēkā darbinieka datorā instalētas vairākas darba programmas (Alise, Horizon, Visvaris, Visma Hop), iespējams, tas palēnina datora darbības ātrumu lielas noslodzes laikā. Kopumā bibliotēkas materiālais un tehniskais stāvoklis ir vērtējams kā labs.

Rīta bibliotēkā jānomaina visi bibliotēkas datori pret jaunākiem un jaudīgākiem, jo šie ir novecojuši. Nepieciešams atbilstoši palielināt interneta pieslēguma ātrumu, jo ļoti bieži tas ir lēns. Pašvaldības ierobežotais finansējums datortehnikas u.c. tehnisko iekārtu atjaunošanai, bibliotēkas telpu pilnveidošanai ir nepietiekošs.

Sutru bibliotēkā 2 multifunkcionālās iekārtas ilgstoši atrodas dīkstāvē, arī ieslēgtas tās vairs neveic savu funkciju - skenēšanu, izdruku, kopēšanu - ir morāli novecojušas. Novecojusī un dīkstāvē esošā dator tehnika tiks norakstīta nākamajā atskaites gadā. Telpas vizuālo pievilcību varētu manīt tikai ar lielbudžeta projekta atbalstu (jāmaina grīda 159 m² platībā, jāremontē un jākrāso sienas. Sienās ir plaisas, pēc būvvaldes speciālistu domām - jāveic telpu iekšējā siltināšana).

4. Personāls

4.1. Personāla raksturojums

Līvānu novadā bibliotēkās nodarbināti 19 darbinieki, no tiem:

- 10 LNCB,
 - 9 filiālbibliotēkās.
- 1 strādā uz 0,5 slodzes likmi – filiālbibliotēkā.
- 10 ar bibliotekāro izglītību, no tiem:
- 8 LNCB,
 - 2 filiālbibliotēkās.
 - 3 ar maģistra grādu – LNCB,
 - 2 ar bakalaura grādu, no tiem
 - 1 LNCB,
 - 1 filiālbibliotēkā.
 - 2 ar 1. līmeņa profesionālo augstāko izglītību – LNCB,
 - 3 ar prof. vidējo izglītību,
 - 1 ar augstāko izglītību (līdz 1993. g.) citā jomā – LNCB,
 - 3 ar vidējo profesionālo izglītību citā jomā – filiālbibliotēkās,
 - 2 ar vispārējo vidējo izglītību, no tiem:
 - 1 LNCB,
 - 1 filiālbibliotēkā

Datortīklu uzturēšanas administratoram ir pilna slodze, bet tehniskajam personālam: 1 apkopējai ir pilna slodze, 1 apkopējai - 0,9 darba slodzes.

Pārskata periodā līdz ar struktūrvienību maiņu, tika veiktas izmaiņas LNCB nodaļu darbinieku amatu nosaukumos un pienākumos.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Rožupes bibliotēkā paralēli pamatdarbam veic klientu apkalpošanas centra speciālistu funkcijas - pieņem maksājumus, sniedz praktisku palīdzību dažādos jautājumos, kas saistās ar pašvaldības pakalpojumu saņemšanu.

Rudzātu bibliotēkas vadītāja strādā uz pilnu slodzi, ir bibliotekārā izglītība. Otra darbiniece šobrīd aizvieto bibliotekāri un strādā uz 0,5 slodzes, ir vidusskolas izglītība un pieredze pasta nodaļas operatora

darbā. Bibliotekāre ir apmācīta BIS Alise, patstāvīgi apkalpo lietotājus, zina bibliotēkas krājuma izvietojumu plauktos, 2 reizes mēnesī izbrauc pie lasītājiem uz ārējo apkalpošanas punktu. Pārējie bibliotekārā darba procesi tiek apgūti pēc nepieciešamības.

Rīta bibliotēkā strādā divi pilnas slodzes darbinieki. Bibliotēkas vadītājam ir augstākā pedagoģiskā izglītība, bakalaura grāds pedagoģijā, bibliotekārei ir augstākā izglītība, maģistra grāds sabiedrības un iestāžu vadībā. Profesionālo izglītību papildina piedaloties semināros, konferencēs, apmācībās, vebināros gan attālināti, gan klātienē.

Sutru bibliotēkā strādā viens darbinieks uz pilnu slodzi. Bibliotēkas vadītājam ir vidējā speciālā izglītība citā jomā. Darbiniece apmeklēja profesionālās pilnveides pasākumus.

Papildus bibliotekāra amata pienākumiem četrās filiālbibliotēkās no sešām darbinieces veic arī apkopšanas pienākumus. Vienā bibliotēkā ir krāsns apkure. Malku nodrošina pašvaldība, bet kurināšanu veic bibliotēkas vadītāja.

4. 2. Apbalvojumi un pateicības

Par veiksmīgu projektu realizāciju, finansējuma piesaisti un iedzīvotāju iesaisti kultūras procesos augsto pašvaldības novērtējumu “Gada balva kultūrā 2023” saņēma Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja.

“Gada balva kultūrā 2023” pašvaldības novērtējumu saņem mūsu novada publiskās bibliotēkas. Līvānu novada pašvaldība atzinīgi novērtēja bibliotēku centienus un veikumu, pasākumā pasniedzot pateicības balvas par bibliotēku atbilstību akreditācijas prasībām.

LNCB direktore nominēta “Gada darbinieks 2023” titulam par mērķtiecīgu un radošu veikumu novada publisko bibliotēku darba attīstībā un veiksmīgu darba organizāciju.

Sutru bibliotēkas vadītāja saņēmusi Līvānu novada Pagodināšanas rakstu par līdzekļu piesaisti kultūrvēsturisko objektu apzināšanā un garīgo vērtību saglabāšanu Sutru pagastā.

4. 3. Finansējums personāla attīstībai

LNCB personāla attīstībai izlietoti 291 EUR, tai skaitā 39 EUR teorētisko zināšanu apguvei, 150 EUR komandējumiem un 102 EUR transporta izdevumiem.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Līvānu novada visas filiālbibliotēku darbinieces apmeklē dažādus profesionālās pilnveides pasākumus. Mūsdienu digitālo zināšanu progress un IT attīstība paver daudz plašākas iespējas profesionālās jomas pilnveidē. Kopumā darbinieces 307 stundas ir piedalījušās mācībās.

Jaunsilavu bibliotēkas vadītāja pārskata perioda laikā piedalījusies 20 profesionālās pilnveides pasākumos. No tiem 16 attālināti, 4 klātienē. Par dalību 8 pasākumos saņēmusi apliecinājumus.

Rožupes bibliotēkas darbinieces piedalījusās 27 dažādos klātienē un attālināti organizētos profesionālās pilnveidesursos un semināros. Bibliotēkas vadītājai apmeklēto stundu skaits – 163,5, vadītājai – 19.

Rudzātu bibliotēkas Komandējumus bibliotekāriem apmaksā pašvaldība likumā noteiktajā kārtībā, pārskata periodā – 16 EUR dienas nauda bibliotēkas vadītājai par 2 komandējumiem.

Darbinieces apmeklēja 31 izglītošanās pasākumus. Vadītāja apmeklējusi profesionālās pilnveides pasākumus 29,5 stundas, par to ir saņēmti apliecinājumi, bet bibliotekāre – 7 stundas. Darbinieces piedalījās 24 tiešsaistes pasākumos, par ko netika izsniegti apliecinājumi, bet gūta noderīga informācija tālākizglītbai.

Profesionālās zināšanas darbinieki papildina arī pašizglītojoties – tiek lasīts žurnāls “Domuzīme”, kur publicētas intervijas ar rakstniekiem, dzejniekiem, recenzijas par grāmatām, lai zinātu literātu viedokli par jaunāko literatūras jomā, tas palīdz izvēlēties grāmatas iepirkšanai. Ieskatu literatūras pasaulē sniedz TV “Grāmatu kods” un raidījums “LīteraTūre”.

Rīta bibliotēkā 2023. gadā paredzētais finansējums profesionālajai pilnveidei sastādīja 150 EUR.

Darbinieces apmeklēja pavisam 17 profesionālās pilnveides pasākumus.

Sutru bibliotēkas vadītājai no Līvānu novada pašvaldības līdzekļiem atskaites periodā profesionālajai attīstībai izmantoti 8 EUR- dienas nauda komandējumam.

Atskaites periodā apmeklēti/noklausīti 22 dažādi profesionālās pilnveides pasākumi, kopā 65 stundas. Saņēmti 5 apliecinājumi. Bibliotēkas vadītāja pozitīvi novērtē iespēju arī attālināti iegūt noderīgu informāciju un zināšanas.

4. 4. Profesionālās pilnveides pasākumi

LNCB darbinieces pārskata periodā piedalījās kopā 45 profesionālās pilnveides pasākumos, kas sastāda 207 stundas. Dalība minētajos pasākumos lielākoties notikusi attālināti. Tā ir sava veida resursu ekonomija – ietaupās laiks un līdzekļi.

Informācijas resursu attīstības nodaļas bibliotekāre 2023. gadā ir uzsākusi LBB organizēto mācību ciklu “Mēs savai kopienai”, kas turpināsies arī 2024. gadā.

2023. gadā informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja pabeidza mācību ciklu “Bibliotekāru kompetenču pilnveides programma “Medijpratības meistari””.

Novada filiālbibliotēkās

Līvānu novada filiālbibliotēku darbinieces iepēju robežās apmeklē dažādus profesionālās pilnveides pasākumus. Mūsdienu digitālo zināšanu progress un IT attīstība paver daudz plašākas iespējas profesionālās jomas pilnveidē. Kopumā darbinieces 134 pasākumos piedalījušās mācībās 533 stundas.

Tabula “Pasākumu organizētāji un novada filiālbibliotēku dalībnieku skaits” novadā kopā

<i>N.p.k.</i>	<i>Organizētājs</i>	<i>Dalībnieku skaits</i>
1.	Biedrība “Junior Achievement Latvia”	2
2.	Datorzinību centrs	1
3.	Datorzinību centrs	4
4.	Eiropas tālmācības centrs	1
5.	EPALE Latvija, LIKTA	1
6.	Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (JSPA)	1
7.	KISC	12
8.	Latgales plānošanas reģions	3
9.	Latvijas bibliotēku biedrība (LBB)	1
10.	Latvijas bibliotēku portāls	2
11.	Latvijas Nacionālais vēstures muzejs	3
12.	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	2
13.	Latvijas Universitātes bibliotēka	1
14.	Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs (LVRTC)	1
15.	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	18
16.	Līvānu novada pašvaldība	3
17.	Līvānu novada pašvaldības uzskaites daļa	3
18.	LNB Bērnu literatūras centrs	5
19.	LNCB Bibliotēku attīstības centrs	14
20.	LNB kompetenču attīstības centrs	2
21.	LNB	11
22.	LNCB	14
23.	LR KM	2
24.	LVRTC	
25.	Madonas novada bibliotēka,	1
26.	Platforma “MS Teams”	
27.	PMLP,	1
28.	Preiļu-Līvānu partnerība “Kūpā”	1
29.	Rēzeknes Centrālā bibliotēka	4
30.	Rīgas Stradiņa universitāte	1
31.	Tietoevry Latvia	4
32.	VARAM	10
33.	VPVKAC	5
	KOPĀ	134

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi" LNCB un filiālēs kopā

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātieņi vai attālināti (K/A)
1.	12.01.2023	Līvāni	Līvānu novada pašvaldība	Pašvaldības aktualitātes, tehnisko projektu idejas	3	K
2.	13.01.2023	Līvāni	Līvānu novada pašvaldība	Ievadinstruktāžas seminārs par dokumentiem pamatlīdzekļu uzskaitēi	2	K
3.	19.01.2023	Tiešsaistē	Rīgas Stradiņa universitāte	Kritiskā lasīšana kā ikdienas prasme. I. Skultes lekcija	1	A
4.	23.01.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Informatīva sanāksme-aktuāli jautājumi	3	K
5.	23.01.2023	Platforma Zoom	Valsts, pašvaldības VKAC	Mācības jauniešiem apkalpošanas speciālistiem	8	A
6.	24.01.2023	Platforma Zoom	VARAM Valsts pārvaldes pakalpojumu attīstības departaments	Mācību programma VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem	4	A
7.	25.01.2023	Platforma Zoom	VARAM	Mācību programma jauniešiem VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem	4	A
8.	26.01.2023	Platforma Zoom	VARAM	Mācību programma jauniešiem VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem	3	A
9.	Februāris, 2023	Platforma Zoom	VPVKAC	E-paraksts	1	A
10.	08.02. 2023	Tiešsaistē	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Cetru līdz septiņu gadu vecu bērnu digitālā drošība internetā.	2	A
11.	02.02.2023	Tiešsaistes vebinārs	Kultūras informācijas sistēmu centrs	KISC piedāvātie e-resursi Latvijas bibliotēkām	3	A

12.	02.02.2023	Tiešsaistē	LNCB, sadarbībā ar RSU Komunikācijas fak.	Vai sociālo mediju vidē skatījāk nozīmē labāk?	1	A
13.	07.02.2023	Tiešsaistē	LNB Kompetenču attīstības centrs	Neformālās izglītības programma "Lietotāju apkalpošana bibliotēkā"	5	A
14.	08.02.2023	Tiešsaistē	LNB Bibliotēku attīstības centrs sadarbībā ar Tet	Medijpratība, Tet skoliņa Izglītojošs seminārs par medijpratību 4 līdz 7 gadus veciem bērniem	2	A
15.	08.02.2023	Platforma Zoom	Latvijas Pašvaldību mācību centrs	VPVKAC jauno darbinieku mācībām par Uzņēmumu reģistra sniegtajiem pakalpojumiem	3	A
16.	09.02.2023	Platforma Zoom	VARAM Valsts pārvaldes pakalpojumu attīstības departaments	Mācību programma VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistiem	4	A
17.	16.02.2023	Tiešsaiste	Latvijas Nacionālais vēstures muzejs Latvijas bibliotēku portāls	Latvijas Nacionālā vēstures muzeja iesaiste platformā "Gadsimta stāsti" un tās sniegtās iespējas novadpētniecībā	2	A
18.	21.02.2023	Līvāni	Līvānu novada pašvaldība	Par ugunsdrošību iestādēs. Instruktaža, praktiska balonu lietošana	2	K
19.	22.02.2023	Platforma Zoom	LNB Bērnu literatūras centrs	Skaļās lasīšanas sacensību tīmekļseminārs	4	A
20.	27.02.2023	Tīmekļseminārs	LNB, LR KM	"Finanšu pratība, medijpratība un bibliotēkas"	4	A
21.	Marts, 2023		LNB	Kā tehnoloģijas apgūt viegli un ātri	1	A
22.	09.03.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Sanāksme. Pašvaldības un kultūras aktualitātes	2	K

23.	20.03.2023	Līvāni	Līvānu novada Centrālā bibliotēka	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	4	K
24.	31.03.2023	Tiešsaistē	Datorzinību centrs	Kā tehnoloģijas apgūt viegli un ātri? Word, PowerPoint un Outlook	1	A
25.	05.04.2023	Tiešsaistē	Datorzinību centrs	Kā tehnoloģijas apgūt viegli un ātri? Microsoft Excel	3	A
26.	06.04.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Līvānu novada kultūras darbinieku sanāksme	3	K
27.	19.04.2023		LNB	“Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram”	4	A
28.	19.04.2023		Rēzeknes Centrālā bibliotēka	Bibliotēkas virtuālo izstāžu veidošana teorijā un praksē	4	A
29.	20.04.2023	Tiešsaistē	Tietoevry Latvia	BIS ALISE pamatkursi “Informācijas meklēšana un cirkulācija”	8	A
30.	21.04.2023	Rīga	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Sāksim ar alfabētu"	4	K
31.	25.04.2023	Facebook	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls 2023 “Svinam kopā! LBB 100”	3	A
32.	28.04.2023	Tiešsaistē	KISC	Vienotajā bibliotēku tīklā pieejamie kultūras resursi. E-pakalpojumi saziņai ar valsts pārvaldi	4	A
33.	10.05.2023	Tiešsaistē	LVRTC, Una Jirgensone	“e-paraksta rīki un to izmantošanas iespējas”	1	A
34.	11.05.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Sanāksme. Aktualitātes, Canva	4	K

35.	30.05.2023	Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Bibliotekāru kompetenču pilnveides programma "Medijpratības meistari"	20	K
36.	01.06.2023		Eiropas tālmācības centrs	Neformālās izglītības programma: 18_11_M_Digitāla un interaktīva satura izstrāde	80	A
37.	06.06.2023	Platforma Zoom	VARAM	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem par aktualitātēm e-pakalpojumu jomā	3	A
38.	08.06.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Sanāksme. Pasākumi vasarā	3	K
39.	26.07.2023	Vebinārs	JSPA, Lelde Vaivode	Darbs ar jaunatni pašvaldībā: izaicinājumi, sadarbība, nacionālā un starptautiskā pieredze	1	A
40.	30.08.2023	Rudzāti	Preiļu-Līvānu partnerība "Kūpā"	Dārza svētki Rudzātos – Dienvidlatgale ceļā uz iedzīvotāju līdzdalību	2	K
41.	01.09.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Informatīva sanāksme-aktuāli jautājumi	3	K
42.	19.09.2023	Platforma Zoom	LNB Bibliotēku atīstības centrs	Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram	3	A
43.	20.09.2023	Platforma Zoom	Latgales plānošanas reģions	Seminārs "Dizaina domāšana"	3	A
44.	20.09.2023	Līvāni	Līvānu novada pašvaldība	Programmas HOP lietošana	2	K
45.	28.09.2023	Pļaviņas, Rīga	Līvānu novada Centrālā bibliotēka	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Pļaviņu bibliotēku un LU Zinātņu mājas bibliotēku	4	K

46.	01.10.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Informatīva sanāksme-aktuāli jautājumi	3	K
47.	01.10.2023	Tiešsaiste	Bibliotēku attīstības centrs	Medijpratības nedēļas ievadseminārs	3	A
48.	05.10.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Vizuālās identitātes vadlīnijas	3	K
49.	12.10.2023	Tiešsaiste	Izglītības un zinātņu ministrija	Tiešsaistes seminārs "Prasmju nākotnei"	2	A
50.	18.10.2023	Tiešsaiste	Madonas novada bibliotēka, LNB	Madonā lasa, pēta un raksta: Madonas novads literatūras pētījumos, rakstnieku dzīvē un daiļradē; Teātris cauri laikiem un novadiem	4	A
51.	24.10.2023	Tīmekļseminārs Platforma Zoom	LU bibliotēka	Sabiedriskā zinātne: pētnieku un sabiedrības mijiedarbība pētniecības procesā	1	A
52.	01.11.2023	Rīga	Tietoevry Latvia	Padziļinātie kursi "Komplektēšana"	8	K
53.	03.11.2023	Tiešsaiste	SIA Tieto Evry	BIS Alise padziļinātie kursi "Sistēmas Alise pārvaldība"	8	A
54.	23.11.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Darba aktualitātes. Aktuāla informācija	3	K
55.	23.11.2023	Tiešsaiste	LNB	Medijpratība pirmsskolai	3	A
56.	03.11.2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un	Vizuālā komunikācija soctīklos	5	K

			sporta pārvalde			
57.	07.11.2023	Platforma Zoom	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs par medijpratību pirmsskolā "Bērnu digitālā drošība internetā"	3	A
58.	23.11.2023	Platforma Zoom	VARAM, Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības	4	A
59.	05.12.2023	Tiešsaistē	Kultūras informācijas sistēmu centrs	Tiešsaistes seminārs "Drošība digitālajā vidē"	3	A
60.	05.12.2023	Platforma Zoom	VARAM	Seminārs digitālajiem aģentiem un līderiem par aktualitātēm e-risinājumu jomā	2	A
61.	07.12.2023	Līvāni	Līvānu novada Centrālā bibliotēka	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	7	K
62.	14.12.2023	MS Teams	Tietoevry Latvia	Jaunais Alise lasītāju katalogs un tā demonstrācija	1	A
63.	19.04.2023.	Tiešsaistē MS Teams	Rēzeknes pilsētas centrālā bibliotēka	Bibliotēkas virtuālo izstāžu veidošana teorijā un praksē	4	A
64.	23.11.2023.	Platforma Zoom	VARAM, Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Klientu apkalpošanas speciālistu praktiskās mācības	4	A
65.	25.01.203	Tiešsaistē	PMLP, Ž. Semenjuka	PMLP pārziņā esošie e-pakalpojumi. Izmantošana.	3	A
66.	Decembris, 2023	Līvāni	Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Darba aktualitātes. Aktuāla informācija	2	K
KOPĀ					307	

4. 5. Problēmas un to risinājumi personāla jomā

LNCB pēc pašas vēlēšanās direktores vietniece mainīja amatu, pārejot darbā Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotēku informācijas speciālista amatā. Direktores vietnieces amatu ieņem bibliotekāre bez pieredzes metodiskajā darbā.

Pārskata periodā Rudzātu bibliotēkā mainījās bibliotekāri. Uz aizvietošanas laiku tika pieņemts jauns darbinieks bez profesionālās izglītības un bibliotekārā darba pieredzes.

Novada darbinieku kolektīva vidējais vecums ir salīdzinoši liels. Iespējams jaunās paaudzes darbinieki būtu radošāki, ar inovatīvāku pieeju procesiem.

Bibliotekāriem jāturpina izglītoties profesionālajā jomā. Laiks, attālums, finanšu resursi – tie ir daži no traucējošiem aspektiem, lai darbinieki ar izglītību citās jomās pārkvalificētos bibliotekāra specialitātē.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

LNCB mērķis ir popularizēt pakalpojumu piedāvājumu vietējā sabiedrībā, veicināt esošo un jaunu lasītāju izglītošanu, aktivizēt iedzīvotāju vēlmi lasīt, nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu daudzveidību, akcentēt bibliotēkas lomu sabiedrībā un bagātināt savas apkārtnes kultūras dzīvi.

Pēc Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem 2023. gada 7. jūlijā Līvānu pilsētā reģistrēti 7355 iedzīvotāji, no tiem 1205 vecumā līdz 18 gadiem.

Līvānu Centrālās bibliotēkas pakalpojumu pieejamība lietotājiem nodrošināta piecas dienas nedēļā – darba dienās, sākot no otrdienas no plkst.12.00 līdz 19.00, sestdienās no plkst.9.00 līdz 16.00, lai pakalpojumus varētu izmantot strādājošie, kuru darbalaiks neļauj apmeklēt bibliotēku darba dienās, un studenti, kuri brīvdienās atbrauc pie vecākiem. Tumšajos ziemas mēnešos no novembra līdz februārim ieskaitot, bibliotēkā apkalpo lietotājus no plkst.11.00 līdz 18.00, jo pēc plkst.18.00 šajā periodā mazs apmeklētāju skaits.

5. 1. Galvenie rādītāji

LNCB pamatrādītāji salīdzinot ar 2022. gadu:

- reģistrēto lietotāju skaits palielinājies par 105 lietotājiem,
 - tai skaitā 51 pieaugušais,
- bibliotēkas fizisko apmeklējums skaits palielinājies par 2136 vienībām,

- tai skaitā 11366 pieaugušais.

Bibliotēkas fizisko apmeklējumu kopskaits - uzskaitot bibliotēkas apmeklējums un bibliotēkas organizēto pasākumu un izstāžu uzskaitīto apmeklētāju skaits (1343), jo izstādes un pasākumi notiek Straumes zālē ar atsevišķu ieeju vai pie bibliotēkas skvērā.

Fizisko apmeklējumu skaits ir palielinājies tāpēc, ka beigušies Covid-19 ierobežojumi, lietotāji labprāt atkal lasa žurnālus un avīzes bibliotēkā, brīvi izvēloties vietu lasīšanai.

Izsniegumu skaits samazinājies par 1068 izdevumiem.

No 1. aprīļa tika atcelta lielākā daļa Covid-19 epidemioloģiskās drošības pasākumu. Lasītāji pamazām sāka atgriezties ierastajā ritmā. 2022. gadā Covid-19 ietekmē lasītāji vairumā ņēma uz mājām periodiskos izdevumus, jo citas izklaides bija ierobežotas. Daudzi lasītāji apgalvoja, ka krāsainie žurnāli mazina psiholoģisko spriedzi. Pārskata gadā interese par žurnāliem ir mazinājusies, jo Covid-19 ierobežojumi ir beigušies un iedzīvotājiem ir vairāk iespēju apmeklēt pasākumus.

LNCB lietotāji bieži lūdz pagarināt izdevumu lietošanas laiku un pasūta grāmatas pa telefonu, motivējot savu rīcību, ar to, ka pašam nav jāmeklē katalogā, nav jāpiepūlas un viss notiek ātri. Attālinātos bibliotēkas pakalpojumus izmanto jaunāka gadagājuma lietotāji – strādājošie, skolēni un studenti. Nākošajā gadā jāturpina izdevumu attālinātās pasūtīšanas popularizēšana bibliotēkas lietotāju vidū.

Atskaite periodā 1142 lasītājiem:

- pagarinātas 5371 iespiedvienības,
- elektroniski pasūtītas 129 grāmatas.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji” LNCB

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	1601	1507	1622	-6% ; +8%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	509	436	490	-14% ; +12%
Bibliotēkas apmeklējums	16928	15864	18000	-6% ; +13%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	6605	6064	6634	-8% ; +9%
Virtuālais apmeklējums	159565	9260	129068	2021. un 2022. g. ievadītajiem datiem cita vērtība. Aprēķins nebūs objektīvs
Izsniegums kopā	35086	43204	42136	+19% ; -2%
<i>t. sk. grāmatas</i>	21415	21849	22085	+2% ; +1%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	13632	20745	19654	+34% ; -5%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	6086	7774	7826	+22% ; +1%

Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	21%	22%	23%	+1% ;	+1%
t. sk. bērni līdz 18 g.	40%	34%	41%	-6% ;	+7%
Iedzīvotāju skaits	7655	7547	7355	-1% ;	-3%
t. sk. bērni līdz 18 g.	1267	1288	1205	+1% ;	-6%

Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra dati.

Analizējot kopējo izsniegumu 2023. gadā izsniegti:

- latviešu valodā 83.54%,
- krievu valodā 15.76%,
- citās valodās (angļu) – 0.7% izdevumi.
- 11% no visiem izsniegtajiem izdevumiem ir latviešu oriģinālliteratūra – daiļliteratūra un nozaru literatūra. Ņemot vērā, ka Līvāni ir multikulturāla pilsēta, grāmatu izsniegums latviešu valodā uzskatāms kā ļoti labs.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Novada filiālbibliotēkās samazinājies lietotāju skaits par 9%, tai skaitā arī bērni. Līdz ar to negatīvs pieauguma temps ir izsnieguma rādītājiem bērniem. Daļēji tas izskaidrojams ar bērnu skaita samazināšanos lauku reģionā, kam par iemeslu ir ekonomiskā situācija valstī. Vecāki izvēlas dzīvesvietu ekonomiski aktīvākā reģionā. Bērni aizvien vairāk ignorē grāmatu lasīšanu, to aizvieto ar laika patērēšanu, lietojot mobilās ierīces.

Pozitīva tendence vērojama bibliotēku apmeklējumu rādītājos, kas palielinājusies par 21% salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tai skaitā arī bērnu apmeklējumam +11% pieaugums. Mazliet krities ir grāmatu izsniegums, savukārt iecienīti ir periodiskie izdevumi. To izsniegums palielinājies par 17%.

Bibliotekārais aptvērums sastāda 56%. Tātad katrs otrais lauku iedzīvotājs apmeklē bibliotēku. Attālumš līdz bibliotēkai arī ir noteicošs faktors apmeklējumu un izsniegumu skaitam. No nomaļākām vietām visbiežāk pēc grāmatām ierodas viens, bet reāli lasa vairāki ģimenes locekļi, pat kaimiņi.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji” filiālbibliotēkās

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	1949	2310	2092	+19% ;	-9%
t. sk. bērni līdz 18.g.	539	630	595	+17% ;	-6%
Bibliotēkas apmeklējums	16352	21013	25520	+29% ;	+21%
t. sk. bērni līdz 18.g.	2617	4803	5311	+84% ;	+11%

Virtuālais apmeklējums			56759	dati uzskaitīti tikai 2023. g.	
Izniegums kopā	38492	39672	42654	+3% ;	+8%
<i>t. sk. grāmatas</i>	18649	18759	18184	+1% ;	-3%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	19699	20808	24392	+6% ;	+17%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	2591	4116	4006	+59% ;	-3%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pil-sētā, reģionā	17%	61%	56%	2021. g. ievadī-tajiem datiem cita vērtība. Aprēķins nebūs objektīvs	-5%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	29%	34%	34%		0%
Iedzīvotāju skaits pagastos	11433	3810	3728		-2%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g. pagastos</i>		1876	1776		-5%

Izmantoti Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

Jaunsilavu bibliotēkā visi izmantošanas rādītāji ir stabili ar augšupejošu dinamiku, kas tomēr ir ze-māka, salīdzinājumā ar 2021 un 2022. gadu procentuālo starpību.

Rudzātu bibliotēkas bibliotekārais aptvērums ir 66% (+15% salīdzinot ar 2022. g.) no iedzīvotāju skaita pagastā. Lietotāju skaits ir pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, jo bibliotēka veic pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas un iedzīvotāji apmeklējot bibliotēku, lai veiktu maksājumus, pievērs uzmanību arī bibliotēkas krājumiem, izstādēm, paņem lasīšanai žurnālus un grāmatas.

Bērnu bibliotekārais aptvērums – 119%. Bibliotēkas lietotāju ir vairāk nekā pagastā deklarēto bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem. Rudzātu pagasta izglītības iestādēs mācās bērni un jaunieši arī no citām paš-valdībām – Preiļu, Krustpils, Varakļānu, Riebiņu novadiem, bet viņi ir bibliotēkas lietotāji.

Pārskata periodā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bibliotekārais aptvērums samazinājies, jo vidusskolu beidza lielāks skaits skolēnu nekā uzsāka mācības 1. klasē.

Ir samazinājies izniegums par 2% (salīdzinot ar 2022. g.), jo:

- otra darbinieka ilgstošās prombūtnes laikā tika saīsināts bibliotēkas darba laiks uz 5 dienām nedēļā,
- pārskata periodā bija ierobežots mērķprogrammas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” kolekcijas grāmatu skaits. Iepriekšējā gadā liels bija mērķprogrammas ekspertu skaits, jo kolekcijas grāmatas bija vairākos eksemplāros un skolēni bez gaidīšanas rindā varēja paņemt grāmatas lasīšanai. Bērni, atnākot uz bibliotēku, neatrod vēlamo savas vecuma grupas grāmatu un pamazām interese par dalību žūrijā un lasīšanu zūd.

Pēc statistikas datiem lietotājiem līdz 18 gadu vecumam bērnu grāmatu izniegums no kopējā izsnie-guma sastāda 15,3%, bet tieši pašiem bērniem izsniegti tikai 11,4%. Bieži bērniem grāmatas paņem vecāki, grāmatas tiek izmantotas lasītavā, bērnu un jauniešu žūrijas un mērķprogrammas “Pirmā tikšanās ar biblio-tēku” dalībnieki nodarbībās apmainās ar grāmatām.

Rīta bibliotēkā salīdzinot ar 2022. gadu lietotāju kopskaits palielinājies par 8%, bērnu un jauniešu lietotāju skaits ir palielinājies par 4%, jo darbojas ārējais izniegšanas punkts Jersikas pamatskolā,

- kopējais fiziskais apmeklējums palielinājies par 35%, jo bibliotēka veic VPVKAC funkcijas un apkalpo lasītājus ārējā grāmatu izsniegšanas punktā – Jersikas pamatskolā,
- bērnu un jauniešu apmeklējums ievērojami palielinājies par 60%,
- kopējais izsniegums palielinājies par 32%, jo VPVKAC klienti izvēlas sev arī lasāmvielu,
- grāmatu izsniegums palielinājies par 22%, jo bibliotēka cenšas iegādāties labu un vērtīgu literatūru, ņemot vērā arī bibliotēkas lietotāju vēlmes,
- periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par 38%, jo daudzi žurnāli tiek abonēti divos eksemplāros - pieejami gan bibliotēkā, gan ārējā izsniegšanas punktā,
- bibliotekārais aptvērums % no iedzīvotāju skaita pagastā palielinājies par 11%, VPVKAC klienti tiek reģistrēti kā bibliotēkas lietotāji, kuri arī turpina izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

Rožupes bibliotēkā pārskata periodā par 50,6% pieaudzis bibliotēkas apmeklējumu skaits, salīdzinot ar 2022. gadu. Arī bērnu apmeklējums uzlabojies. Bibliotēka aktīvi organizē sabiedrību piesaistošus pasākumus un sniedz klientu apkalpošanas centra pakalpojumus. Tas ir sekmējis bibliotekārā aptvēruma palielināšanos. Lietotāju skaits ir iepriekšējā gada līmenī. Samazinājies izsniegumu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu.

Sutru bibliotēkā salīdzinot ar 2022. gadu:

- lietotāju kopskaits samazinājies par 11%, jo pārskata periodā bibliotēkās nesniedza pakalpojumu *iesniegumu reģistrēšana energoresursu cenu ārkārtējā pieauguma samazinājuma atbalstam*, kas 2022. gadā veicināja bibliotēkas lietotāju pieaugumu,
- bērnu un jauniešu lietotāju skaits ir palielinājies par 23%, jo bibliotēku apmeklē bērni, kas vasaras mēnešos ciemojas pie radiem,
- kopējais fiziskais apmeklējums palielinājies par 13%,
- bērnu un jauniešu apmeklējums ievērojami palielinājies par 34%,
- kopējais izsniegums palielinājies par 26%, jo palielinājies lasītavā izmantoto iespieddarbu skaits,
- grāmatu izsniegums palielinājies par 15%,
- periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par 38%,
- bibliotekārais aptvērums % no iedzīvotāju skaita pagastā samazinājies par 11%,
- bibliotekārais aptvērums % no bērni līdz 18 gadiem skaita pagastā samazinājies par 4%.

Turku pagasta bibliotēkā pēdējo triju gadu amplitūdā izmantošanas rādītāji ir svārstīgi. Stabils ir lietotāju skaits, tai skaitā arī bērni un bibliotēkas apmeklējums. Pārskata periodā strauji pieaudzis izsniegumu skaits no -50,9% 2022. gadā līdz +87% 2023. gadā. Grāmatām pieauguma temps ir no -8,7% līdz +13,3%. Vēl izteiktāks ir periodisko izdevumu izsniegums - no -57,7% līdz +159%. Rādītāji gandrīz atguvuši (pirmskovida laika) līmeni. Bibliotēkas vadītāja to izskaidro ar ierobežojumu atcelšanu un sabiedrības

aktivizēšanos. Regulāra krājuma kvalitātes uzturēšana veicina lasītāju uzmanības piesaisti, līdz ar to arī izsnieguma pieaugumu.

5. 2. Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

LNCB pārskata periodā realizētas jaunas darba formas:

- netradicionāli pasākumi:
 - muzicējošo lasītāju koncerts,
 - Ziemassvētku tirdziņš.
- Bibliotekāro pakalpojumu pilnveidošana:
 - svētku un izejamo dienu abonements - iespieddarbu un citu materiālu ar statusu "Tikai lasītavā" izsniegšana uz mājām pēc bibliotēkas slēgšanas darba dienas beigās vai uz svētku un izejamām dienām līdz nākošās darba dienas rītam.
- attālināto pakalpojumu pilnveidošana:
 - iespēja attālināti reģistrēties bibliotēkā, iesniedzot [Lietotāju reģistrācijas lapu](#).

Bez ierobežojumiem turpinājās jau ierasto bezmaksas un maksas pakalpojumu piedāvājums. Galvenais uzdevums ir attīstīt bibliotēkas pakalpojumus gan tradicionālajiem bibliotēkas apmeklētājiem, gan attālinātiem bibliotēkas lietotājiem.

Nākotnē uzmanība jāvelta tās sabiedrības daļai, kas bibliotēku neizmanto, īpaši jaunajai paaudzei.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Turku pagasta bibliotēkas atzinums - veicināt pakalpojumu attīstību atbilstoši katra lietotāja vēlmēm. Vecākā gadagājuma apmeklētāji veic e-maksājumus, jo lielākajai daļai mājās nav interneta pieslēguma. Līdz ar e-pakalpojumu un e-veselības ieviešanu valstī, bibliotēkā griežas pēc konsultācijām, piemēram par darbnespējas lapām. Tika organizēta arī attālināta apkalpošana un izdevumu piegāde dzīvesvietā.

Rožupes bibliotēkā jauns pakalpojums ir izveidotais pašvaldības klientu apkalpošanas centrs - jāapkalpo klientu apkalpošanas centra apmeklētāji, jāatbild uz interesējošajiem jautājumiem par pašvaldības pakalpojumiem, jāpieņem maksājumi par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem, nodevām un nekustamā īpašuma nodokli, jāaprēķina un jānosūta pagasta iedzīvotājiem nekustamā īpašuma nodokļu paziņojumi, jāpieņem pašvaldībai adresēti iesniegumi un citi pakalpojumi. Saziņā ar lietotājiem uzsākta Whatsapp aplikācijas izmantošana. Darba apjoms un atbildība ir pieaugusi, bet tā ir iespēja saglabāt esošos un piesaistot jaunus bibliotēkas lietotājus.

Rudzātu bibliotēka izvietota pagasta pārvaldes ēkā un ir ērti pieejama. Bibliotēka atvērta 6 dienas nedēļā, arī sestdienās, tas dod iespēju bibliotēku apmeklēt studentiem un iedzīvotājiem, kuru darba vieta ir ārpus pagasta teritorijas.

Bibliotēkā daudz izmanto tieši interneta pakalpojumus, tiek drukāti dokumenti, rēķini, maksājumu kvīti, iesniegumu veidlapas, medicīnas analīžu rezultāti no e-pastiem, biļetes no www.bilesuparadize.lv u.c. Daudzi viedtālrunu un planšetdatoru lietotāji izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu ārpus bibliotēkas darba laika un telpām un kā apmeklētāji netiek reģistrēti.

Bibliotēkā tika popularizēti:

- Delfi Abonementa izmantošana bez maksas, Sākot ar 2023. gada 17. aprīli Līvānu novada bibliotēkās vienu gadu bez maksas pieejams “Delfi Abonementa” saturs ikvienam lietotājam, kurš reģistrēs “Delfi” kontu un pieslēgsies ar jebkuru ierīci bibliotēkas bezvadu interneta tīklam. “Delfi Abonementa” saturs piesaistīts bibliotēkas IP adresei,
- Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) izveidotā vienotā Latvijas medijpratības platforma. Tās mērķis ir radīt ilgtspējīgu vietni Latvijā, kas kalpo par zināšanu krātuvi un informācijas datubāzi.

Bibliotēka veic VPVKAC funkcijas:

- nodokļu samaksa,
- komunālo pakalpojumu apmaksu,
- samaksa par kanalizācijas sūkņošanu, sniega tīrīšanu, veļas mazgāšanu,
- pārdod marķētos atkritumu maisus,
- ik mēnesi iesniedz atskaites par kases ieņēmumiem – maksājumi skaidrā naudā un ar karti,
- atskaiti Līvānu komunālajai saimniecībai par izlietotajiem marķētajiem atkritumu maisiem,
- pieņem skaitītāju rādījumus par patērēto ūdeni mājokļos, kas pieslēgti centrālajam ūdensvadam un kanalizācijai.

Pagasta pārvaldē, optimizācijas rezultātā, nepastāv lietveža amata vienība, tāpēc iedzīvotāji bibliotēkā VPVKAC vēršas ar dažādiem jautājumiem, ko agrāk noskaidroja pagasta pārvaldē. Konsultējoties ar pārvaldes vadītāju, bibliotēkas darbinieki paši mācās, apgūstot teorētiski pašvaldības funkcijas un nodokļu sistēmu, lai varētu apkalpot iedzīvotājus un palīdzēt risināt dažādus jautājumus, jo bieži cilvēks nezina, kad meklēt palīdzību pie sociālā darbinieka, kad darījumus kārtoti bāriņtiesa, kādu informāciju un pakalpojumus var saņemt pagasta pārvaldē.

Rīta bibliotēka turpina uzlabot jau esošo pakalpojumu piedāvājumu. Kā jauninājumu var minēt VPVKAC funkciju paplašināšanos.

Sutru bibliotēka turpina sniegt esošos pakalpojumus, veido plānotās tematiskās literatūras un informatīvo materiālu izstādes, saistītas ar svētku, atceres un atzīmējamām dienām; starptautiskajām atzīmējamajām dienām; gadskārtu svētkiem; nozīmīgiem vēsturiskiem notikumiem; krājumu popularizējošās pasākumā izstādes. bibliotēkā bija skatāmas arī vietējo mājražojumu, rokdarbu, gleznu, foto un dažādu citu darinājumu izstādes. Piemēram:

- vietējās pirtnieces un zieddares mājražojumu izstāde- pārdošana- tējas, garšvielas, ziedes, sīrupi u.c.,
- bija skatāmas un nopērkamas ceptās piparkūku mājiņas,
- sveču izstāde “Gaisma no sveces”,
- adīti cimdi un zeķes adīti dažādās tehnikās,
- Līvānu stikla izstrādājumu izstāde no iedzīvotāju kolekcijām,
- foto izstāde “Sutru bibliotēkai- 65”,
- pastāvīgā novadpētniecības izstāde “Sutru skola atmiņās”- fotogrāfijas, albūmi, skolēnu projektu darbiņi, zīmējumi, apbalvojumi u.c. priekšmeti,
- ledusskapju magnētiņu izstāde “Magnētiskā pasaule”,
- “Grāmatu otrā dzīve”- Ogres centrālās bibliotēkas ceļojošā izstāde: orimoto tehnikā veidotie darbi un papīra ziedi,
- rotaļlietu izstāde “Ledus laikmets” - multiplikācijas filmas varoņi - mīkstās rotaļlietas,
- rudens ražas izstāde “Kā smaržo rudens?”,
- “Baltā māja” Dienas aprūpes centra apmeklētāju radošo darbu izstāde “Krāsainie sapņi”: gleznas dekupāžas tehnikā, tamborējumi, izšūti spilveni, rotaļlietas, priekšauti, čības, somas u.c. lietas,
- trīs “topošo mākslinieču” gleznu izstādes: “Nostalgija” un “Vilki” gleznās, zīmējumos, maskās, māla un koka izstrādājumos.

Bibliotēkas un sadarbībā ar Sutru pagasta pārvaldi un Sutru kultūras namu rīkoti pasākumi:

- “Paldies!” – sveikti bibliotēkas čaklākie lasītāji un atsaucīgākie apmeklētāji,
- necepto kūku gatavošanas radošā darbnīca, ņemot līdzi arī produktus,
- Starptautiskajai sieviešu dienai veltīts deju ansambā “Daidala” koncerts Sutru pagasta sievietēm,
- diskusiju pēcpusdiena Bibliotēku nedēļā - par jaunākajām izlasītajām grāmatām, par e-grāmatām, par medijpratību, par dažādām aktivitātēm,
- bibliotēkā viesojās numeroloģe - par skaitļu pasauli un kā tā var ietekmēt mūsu dzīvi,
- “Baznīcu nakts”. Znotiņu draudze, Sutru bibliotēka un kultūras nams aktīvi iesaistījās šī pasākuma organizēšanā un vadīšanā. Tā 27. maijā visi interesenti pulcējās Znotiņu Dievmātes katoļu baznīcā uz “Baznīcu nakts” koncertu un Vasarsvētku misi,
- “Saulgriežu svētki Sutros” - sadarbībā ar kultūras namu un pagasta pārvaldi rīkots pasākums ar dziesmām, atrakcijām un Jāņu siera un alus degustāciju,
- “Rudens lirika” - Dzeja dienā lasot tēlainos dzejoļus par rudeni dabā un diskutējot par izlasīto nonācām pat līdz patriotiskajai dzejai un lasījumiem,
- “Pa Sutru krucifiksu ceļu” projekta noslēguma pasākums. Projekts tika rakstīts pavasarī, vasarā

realizēts, bet rudenī noslēgts. Pēc svinīgās krucifiksu foto izstādes atklāšanas, klātesošie diskutēja un dalījās atmiņās,

- “Ziemassvētki Ziemeļos” - lasījumi no grāmatas “Ziemassvētku stāsts” Ziemeļvalstu literatūras nedēļā,
- “Ziemassvētku vecīša pasts”, ko organizēja Līvānu novada kultūras centrs. Ikviens, kurš vēlējas uzrakstīt par saviem labajiem darbiem aizvadītajā gadā, varēja nosūtīt vēstuli Ziemassvētku vecītim,
- Noklausoties “Zero Waste Latvija” projektu vadītājas lekciju, nolēmu pamēģināt bibliotēkā izvietot lietotas, bet labas mantas, preces, iesaistot šajā akcijā pagasta iedzīvotājus. Izdevās! Vieni atnesa uz bibliotēku mantas, citi bija priecīgi tās iegūt savā īpašumā! Interese par akciju turpinās.

5.3. Bibliomāts

Līvānu novadā grāmatu pakomātu pakalpojums nav pieejams.

5.4. E-rāmatu bibliotēka

LNCB kā reģiona bibliotēka apkopojusi statistiku “3TD e-grāmatu bibliotēka” 2023. gadā:

- reģistrēts 61 lasītājs, par 5% vairāk kā 2022. gadā,
- izsniegtas 177 grāmatas, par 4% mazāk kā 2022. gadā.

Popularizēšanas nolūkā tika pielietotas sekojošas metodes:

- apmeklētāji informēti un sniegtas konsultācijas individuāli par “3td e-grāmatu bibliotēka”,
- izveidoti bukleti un skrejlapas par pierēģistēšanās un izmantošanas gaitu,
- reģistrējot un pārreģistrējot apmeklētājus, izsniegti individuālie autorizācijas dati.

Lai sasniegtu mērķauditoriju, kas nav bibliotēkas lietotāji:

- veidoti dažādi publicitātes materiāli LNCB mājas lapā un sociālajos tīklos,
- bibliotēkas tīmekļa vietnē tika publicēts video –instrukcija par 3td.lv un tās izmantošanu,
- lai piesaistītu vairāk lietotāju e-grāmatu lasīšanai, elektroniskajā kopkatalogā pie 607 grāmatu aprakstiem tika pievienotas “3TD e-grāmatu bibliotēkas” saites.

Izvēle lasīt grāmatas elektroniski nav liela. Jāturpina e-grāmatu popularizēšana iedzīvotāju vidū. Lietotāji savu izvēli lasīt iespieddarbus drukātā formātā pamato ar to, ka IT viņus nesaista un nav attiecīga aprīkojuma. Tie ir pārsvarā seniori. Vēl kā pamatojumu min redzes problēmas un vēlmi apmeklēt bibliotēku. Jaunie vecāki uzsver, ka jārada piemērs bērniem, jo patika lasīt grāmatas sākas no bērnības, kopā ar ģimeni.

E-grāmatu piedāvājums autorizēto lietotāju skaitu neietekmē. LNCB iepriekšējā gadā tika piešķirti autorizācijas dati jau reģistrētajiem lietotājiem. Bet jaunie lietotāji šos datus saņem reģistrējoties bibliotēkā. Iedzīvotāji izmanto attālināto reģistrēšanās iespēju. Pieļaujams, ka tie varētu būt ārzemēs dzīvojošie Līvānu novada iedzīvotāji, kas vēlas lasīt oriģinālliteratūru vai grāmatas latviešu valodā.

“E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” LNCB

	2021	2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	69	58	61

Tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” reģionā

	2021	2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	179	184	195
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	24	5	11
E-grāmatu bibliotēkas izniegums kopā	1048	1233	1410
E-grāmatu bibliotēkas izniegums pārskata periodā	322	185	177

Lai popularizētu e-grāmatu izmantošanu, bibliotēkās izvietoti plakāti, bukleti un infografikas veidā sagatavotas pieslēgšanās un izmantošanas instrukcijas. Lietotāji tiek pamudināti individuāli. Jaunajiem lietotājiem tiek izsniegta aploksne ar pieejas datiem un iepriekš sagatavotiem informatīvajiem materiāliem. Grāmatu lasīšana tiešsaistē Līvānu novada bibliotēkās nav īpaši populāra, priekšroka tiek dota drukātā formāta grāmatām.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkas lasītāji izsakās, ka īstās grāmatas sajūtu nevar radīt lasāmviela elektroniskā formātā.

Turku pagasta bibliotēkas lasītājiem interese un vēlme lasīt e-grāmatas ir zema. Bibliotēkas vadītāja atzīst, ka jāturpina popularizēt mūsdienu tehnoloģiju iespējas.

Rožupes bibliotēkā izveidota informatīvā izstāde-ceļvedis "Iepazīstam 3td e-grāmatas", piedāvāti informatīvi bukleti, bibliotēkas apmeklētāji uzrunāti individuāli - iepazīstināti ar pakalpojumu un aicināt to izmantot ikdienā. Tomēr atsaucība šim pakalpojumam joprojām ir maza. Pamatojums-labāk patīk lasīt tradicionālo grāmatu.

Rudzātu bibliotēka informē klientus par šo pakalpojumu, izsniegti e-kataloga lietotārvārdi un paroles. Lietotājus individuāli konsultē un apmāca e-bibliotēkas izmantošanā. Apmeklētājiem tiek piedāvāti bukleti "Vai tu jau lasi e-grāmatas?", bet lielas atsaucības nav.

Studenti reģistrējas mācību iestāžu bibliotēkās, pusaudži vispār maz lasa, vidējā paaudze tehnoloģijas izmanto mazāk, bet cilvēki, kuri ikdienā neizmanto IT, izvēlas lasīšanai grāmatu papīra formātā. Daudzi lietotāji atzīst, ka 3td grāmatu bibliotēkai ir sarežģīti pieslēgties, vajadzīgi bibliotēkā izsniegti autorizācijas dati, lietotājs nevar būt parādnieks, sarežģītas un bieži maināmas paroles. Tāpēc lasītāji laukos tomēr labāk vēlas lasīt drukāto grāmatu. Lasītāji vēlētos, lai 3td būtu pieejamas audio grāmatas, kā paši saka, izvēlētos vieglāko "lasīšanas" veidu.

Rīta bibliotēka 3td.lv E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas tiek reklamētas abonementā un bibliotēkas foajē afixu stendā, tiek veidoti informatīvi materiāli/ anotācijas par e-bibliotēkas jaunākajām pievienotajām grāmatām. Piereģistrējot, bibliotēkas lietotājiem sniegta informācija par iespēju reģistrēties un būt par lasītāju 3td.lv E-grāmatu bibliotēkā.

Lasītāji ir dažādi - ir, kas par šo iespēju jau zina un paši jautā, kā piekļūt e-bibliotēkas saturam. Savukārt lasītāji, kas par šo iespēju dzird pirmo reizi, galvenokārt ir patīkami pārsteigti un labprāt vēlas izmantot e-bibliotēkas pakalpojumus. Lai arī e-grāmatu bibliotēkā pieejamo grāmatu klāsts tiek regulāri papildināts un tiek pilnveidoti izmantošanas noteikumi, tomēr, kā liecina KISC sniegtie statistikas dati, "3TD e-grāmatu bibliotēku" izmanto tikai neliela daļa no bibliotēkas autorizēto lietotāju skaita.

Secinājums - e-grāmatu bibliotēka laukos negūst īpaši lielu atsaucību, jo pagastā joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuriem mājās nav datora un interneta. Lielākā daļa bibliotēkas lietotāju tomēr izvēlas lasīt grāmatas papīra formātā. Var tikai popularizēt, ieteikt un aicināt lasīt e-grāmatas, bet izvēle vienmēr būs paša cilvēka rokās.

Bibliotekāriem arī turpmāk jāturpina aktīvs darbs, lai popularizētu "3TD e-grāmatu bibliotēku" un informētu lietotājus par e-grāmatas izmantošanas iespējām.

Sutru bibliotēkā ir pieejama informācija par e-grāmatu lietošanu, tiek veikts arī individuāls izskaidrošanas darbs. Diemžēl apmeklētāji labprāt lasa iespiesto tekstu grāmatās un periodikā. Vidējā skolas vecuma un jauniešus kopumā maz interesē grāmatu lasīšana, lasa vienīgi skolā ieteikto literatūru, bet vecāka

gadagājuma lasītājiem nogurst acis lietojot datorus vai viedierīces. Arī tie lasītāji, kuri izmantoja šo pakalpojumu, tomēr atgriezās pie iespējamiem grāmatām.

5. 5. Viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti

LNCB 2023. gadā apjomīgāka lasītāju interešu izpēte netika veikta.

Pēc pasākumiem organizatori aptaujā dalībniekus, lai uzzinātu viņu viedokļus un ieteikumus.

Jaunu lasītāju piesaiste notiek dažādojot pasākumu piedāvājumu: uzrunājot atsevišķas mērķgrupas, bet ļaujot izvēlēties ikvienam sev vajadzīgo no piedāvājumu klāsta.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Turku pagasta bibliotēkā lasītāji savu viedokli pauž tiekoties bibliotēkā klātienē. Krājuma komplektēšana atbilstoši dažādām interesēm, veicina jaunu lasītāju piesaisti. Aktuāla kļūst to iedzīvotāju, kuriem pastāv sarežģījumi apmeklēt bibliotēku, apkalpošana dzīvesvietā.

Rožupes bibliotēkā:

- izziņāts lasītāju viedoklis,
- analizēti atteikumi un izmantojuma rādītāji,
- noskaidrotas izmaiņas lietotāju sastāvā,
- veikts datu salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem,
- analizētas izmaiņas un tās ietekmējošie faktori,
- analizēts lasītāju pieprasījums pirms periodisko izdevumu abonēšanas un grāmatu iepirkšanas.

Aptaujas un anketēšanas netika veiktas.

Rudzātu bibliotēkā sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darba kvalitāti pārskata periodā aptauju un anketēšanas formātā netika izziņāts.

Rīta bibliotēkā Pārskata periodā anketēšana netika veikta. Mutiski tika izziņātas lasītāju un apmeklētāju vēlmēs. Iegūti šādi secinājumi:

- apmierina:
 - bibliotēkas telpas ir gaišas un plašas,
 - ērti pieejams krājuma izvietojums,
 - bibliotēkas darba laiks,
 - mazajiem ir savs stūrītis izklaidei telpās (krāsainas, jaunas bērnu grāmatas, rotaļlietas, spēles, puzzles),
 - tiek piedāvātas nodarbības arī bērniem ir iespēja zīmēt ar krītiņiem uz asfalta, vasaras sezonā lasīt un rotaļāties zālājā vai lapenē.
- neapmierina:

- bibliotēkas telpās ļoti nepieciešama atpūtas vieta (stūrītis) jauniešiem ziemas sezonā,
- bezdarbnieki un seniori pieprasa vairāk jaunu periodikas izdevumus, un grāmatu,
- pasākumu pieaugušajiem, ar rakstnieku, dzejnieku piedalīšanos.

Sutru bibliotēka piedāvā vairākas iespējas kā sabiedrība varētu paust savu viedokli par iestādes darba organizāciju, pakalpojumu pieejamību un darba kvalitāti.

Veikta aptauja un secināts, ka populārākie lasāmvielas temati ir dzīvesstāsti, kriminālromāni, vēsturiskie romāni, humors. Ieteikumi tiek ņemti vērā komplektējot krājumu. Vairākumu apmierina bibliotēkas un sadarbības partneru rīkotie pasākumi. Ir bijuši interesanti priekšlikumi par pasākumu saturu, bet organizējot pasākumus pēc interesentu vēlmēm, izrādās, ka vairākumu tas nemaz neinteresē.

5. 6. Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

LNCB Bibliotēkas infrastruktūra ir pieejama personām ar īpašām vajadzībām - ēkas centrālā ieeja un Straumes zāles durvis ir piemērotas lietotājiem ar īpašām vajadzībām - ratiņkrēsli iebraukšanai bibliotēkā, ir sanitārais mezgls cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Visu telpu aprīkojums ir plānots tā, lai telpās (arī starp grāmatu plauktiem) varētu pārvietoties cilvēki ratiņkrēslos vai ar kruķiem.

Daudzi cilvēki ar sevišķām vajadzībām bez asistenta palīdzības fiziski nespēj apmeklēt bibliotēku, tāpēc personas ar sevišķām vajadzībām pasūta grāmatas attālināti un viņu tuvinieki nogādā uz mājām izvēlēto literatūru. Vajadzības gadījumā bibliotēkāres pēc lasītāju pieprasījuma nepieciešamo literatūru no otrā un trešā stāva nogādā pirmajā stāvā.

Īpaša uzmanība tiek veltīta lietotājiem ar psiholoģiska rakstura problēmām, mierīgi noskaidrojot viņu vajadzības un vēlmes. Jaunajām māmiņām ar bērniem ratiņos iespējams izbraukt starp plauktiem un ne-traucēti izvēlēties grāmatas vai žurnālus.

Slidenā laikā ēkas ārpusē un telpās tiek novietota brīdinājuma zīme "Uzmanību slidens".

Otrā pilsētas galā darbojas ārējais izsniegšanas punkts. Seniori un cilvēki ar sevišķām vajadzībām, kuri dzīvo tajā Līvānu mikrorajonā tiek apkalpoti 2x mēnesī. Tur reģistrēts 21 lasītājs un izsniegta 647 grāmatas.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām, nepieciešamības gadījumā vajadzīgie izdevumi tiek piegādāti uz mājām. 4 no bibliotēkas apmeklētājiem ir invalīdi, taču invaliditāte nav saistīta ar kustību traucējumiem.

Turku pagasta bibliotēka pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.

Rožupes bibliotēkas pieejamība ir nodrošināta apmeklētājiem ar kustību traucējumiem un ar bērnu ratiņiem ēkas ir uzbrauktuve. Papildus kāpņu telpai ir izgatavota speciāla ierīce, ko pēc vajadzības uzliek

uz kāpnēm, lai varētu nokļūt bibliotēkas telpās. Ēkas ārpusē ir uzstādīta zvana poga, kas dod signālu bibliotēkā.

Sociālās aprūpes centrs "Rožlejas" regulāri no bibliotēkas saņem informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem, jaunieguvumiem un pasākumiem. Decembrī sadarbībā ar Rožupes pamatskolas skolēniem aprūpes centrā tika organizēta radošā nodarbība "Radi svētku sajūtu" - tika gatavots svētku noformējums, minētas mīklas, lasīti ticējumi, skaitīti dzejoļi, dziedātas dziesmas.

Tiek sniegti ieteikumi lasāmvielas izvēlē sociālajam darbiniekam, kurš apkalpo cilvēkus ar īpašām vajadzībām.

Rudzātu bibliotēku apmeklē 1 cilvēks ar kustību traucējumiem. Pie pārvaldes ēkas ierīkota uzbrauktuve. Bibliotēka ir pieejama cilvēkiem ratiņkrēsļā un bērnu ratiņiem.

Rīta bibliotēka pieejama cilvēkiem ratiņkrēslos, arī māmiņām ar bērnu ratiņiem. Invalīdiem vai veciem, vientuļiem pensionāriem lasāmviela tiek piegādāta uz mājām. To dara darbinieki, vai piegādi noorganizē ar starpnieku palīdzību.

Sutru bibliotēka nav pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem. Uzbrauktuve ir tikai līdz ieejas ārdurvīm, bet bibliotēka atrodas ēkas otrajā stāvā.

5. 7. Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā

Tabula "Pielāgotā literatūra LNCB krājumā"

	Grāmatu skaits	Izsniegums 2023
Grāmatas palielinātā drukā	2	0
Grāmatas vieglajā valodā	0	0

Krājumā ir tikai divas grāmatas, kas atbilst pielāgotās literatūras standartam. Tās ir iegādātas iepriekšējos gados. Kopš iegādes grāmatas ir bijušas izsniegtas 35 reizes. 2023. gadā pieprasījums pēc šīm grāmatām nav bijis. Ērtākai grāmatas meklēšanai kopkataloga apraksta sērijas laukā uzrādīts "Lieldruka". Lietotājiem ar dzirdes problēmām piedāvājumā ir 54 klausāmgrāmatas. Bibliotēkā iegādāta ieskaņoto grāmatu zibatmiņa/atskaņotājs.

Novada filiālbibliotēkās

Rudzātu bibliotēkā pielāgotās literatūras pakalpojums pagastā netiek piedāvāts, nav arī pētīts, vai iedzīvotāji izmantotu, piemēram, vājredzīgajiem pielāgotas grāmatas. Rudzātu speciālajā pamatskolā mācās bērni ar īpašām vajadzībām, skolā ir bibliotēka, kas gādā speciālo literatūru, bet LNCB Rudzātu bibliotēka skolēniem piedāvā bērnu grāmatas un žurnālus. Bibliotēkā ir Zvaigznes ABC izdotā grāmata M. Svīre “Ar vakardienu kabatā” palielinātajā drukā, ko seniori labprāt izvēlas lasīšanai. Viegļajā valodā, parasti pirms vēlēšanām, arī bibliotēkā ir pieejami Centrālās vēlēšanu komisijas sagatavotie bukleti par vēlēšanu norisi, bet tas nav bibliotēkas krājums.

Rīta bibliotēkā ir 3 palielinātās drukas grāmatas, kuras var piedāvāt šiem lietotājiem un austiņas - iespējai klausīties *Letonikā* esošās audiogrāmatas.

5. 8. Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām

LNCB pakalpojumi pieejami visiem cilvēkiem kultūras, radošo interešu un talantu, izglītības, pētniecības, informācijas un komunikācijas nolūkos neatkarīgi no vecuma, dzimuma, sociālā stāvokļa etniskās piederības, funkcionālā stāvokļa un citām atšķirībām. LNCB krājums ir vispusīgi komplektēts, lai visām lasītāju grupām būtu iespēja izvēlēties sev vajadzīgo literatūru savas personības attīstībai, tālākizglītībai un pilnvērtīgai izklaidei.

Lietotāju grupas:

- ukraiņu bēgļi no Ukrainas kara teritorijas - ir samazinājusies, jo vairāki bēgļi ir atgriezušies dzimtenē. Pieaugušie lasa grāmatas krievu valodā, bērniem iegādāta literatūra ukraiņu valodā,
- strādājošie - izmanto bibliotēkas pakalpojumus savas kvalifikācijas celšanai, lai būtu informēti par savas profesijas jaunumiem, jo daudzi mācās neklātienē, lai lietderīgi pavadītu laiku un izklaidētos, lasot grāmatas. Šī grupa seko jaunāko grāmatu reklāmai, lasa recenzijas un nāk uz bibliotēku jau ar izvēlēto grāmatu sarakstu vai izmanto attālināto pasūtīšanu,
- sociāli mazāk aizsargātas iedzīvotāju grupas, tostarp seniori un cilvēki ar zemiem ienākumiem - bibliotēka bieži kļūst par vienīgo komunikācijas un izklaides vietu. Viņi nāk uz bibliotēku ar grāmatu sarakstiem vai pasūta pa telefonu vēlamo literatūru. Turpinās tradīcija vairākiem senioriem kopā lasīt avīzes un žurnālus, apspriežot un komentējot izlasīto. Ļoti jūtama sociālā atsvešināšanās mūsu sabiedrībā, cilvēciskas komunikācijas trūkums vecāka gada gājuma lasītāju grupā. Bibliotēkām reizēm nākas būt psihologam, vienkārši uzklaut apmeklētāju. Seniori labprāt apmeklē bibliotēkas pasākumus ciklā “Mūsējie”, jo uzlūgtie viesi pārsvarā ir Līvānu novada iedzīvotāji, pazīstami cilvēki. Rakstot projektus VKKF, uzklaut arī senioru domas uzlūgto autoru izvēlē.
- mājsaimnieki/ces – ne visiem ir pieejamas informācijas tehnoloģijas finansiālu iemeslu dēļ. Bibliotēkā viņiem ir iespēja saņemt šo pakalpojumu bez maksas. Bibliotekārs sniedz arī konsultāciju.

- lietotāju grupa, kuri paši neizmanto bibliotēkas piedāvātās tehnoloģijas, vēlas, lai bibliotekārs apkalpo pie grāmatu nodošanas/izsniegšanas automāta un veic citus pakalpojumus, iesaka lasāmo literatūru. Šī grupa ne vienmēr ir seniori vai cilvēki ar īpašām vajadzībām, viņi vienkārši vēlas, lai viņus apkalpo pēc "pilnas programmas", lai tiktu pievērsta uzmanība viņam kā indivīdam, lai respektētu viņa vēlmes.
- jaunieši, jeb Z paaudze - mērķtiecīgi jāpievēršas šīs auditorijas lasīšanas veicināšanai. Lietotāju apkalpošanas nodaļai ir efektīva, lietderīga un koordinēta sadarbība ar Līvānu novada latviešu valodas un literatūras skolotāju metodisko apvienību. Rakstot projektus Valsts kultūrkapitāla fonda projektu konkursiem literatūras nozarē tiek ņemti vērā skolotāju ieteikumi autoru izvēlē. Bibliotēkas tuvumā atrodas trīs skolas – Līvānu 1.vidusskola, Līvānu pamatskola un Rudzātu vidusskolas filiāle Vakara un maiņu vidusskola, kurās skolēni ir nodrošināti gan ar mācību grāmatām, gan ieteicamo literatūru, tomēr skolēni izmanto LNCB piedāvātās iespējas un plašo grāmatu krājumu skolas uzdevumu pildīšanai. Skolēni arī apmeklēja literāri izglītojošos pasākumus ar Latvijā pazīstamiem rakstniekiem – Arno Jundzi, Jēkabu Kazāku, Ivetu Troaliku un dzejnieku Ivaru Šteinbergu.
- studējošā jaunatne – izmanto un atzinīgi novērtā nozaru literatūras nodaļas krājuma daudzveidību un kvalitāti. Pārsvārā grāmatas iepriekš pasūta attālināti. LNCB krājumu izmanto pat studenti no kaimiņu novadiem.
- jaunās māmiņas - bibliotēku apmeklē kopā ar bērniem, izvēlas grāmatas sev un tad ar bērniem dodas uz Bērnu literatūras nodaļu.

Lasītājiem orientēties telpās palīdz informatīvās norādes - uz sienām, pie griestiem, uz grīdas. Informāciju par plauktos izvietoto krājumu sniedz norādes uz plauktu galiem un plauktos. Bibliotēkā darbojas informatīvais ekrāns, kurš reklamē jaunākās grāmatas un pasākumus, citas bibliotēkas aktivitātes.

Novada filiālbibliotēkās

Rožupes bibliotēka organizētos pasākumus un aktivitātes piedāvā visiem interesentiem. Atbilstoši mērķgrupām, tiek nodrošināti interesēm un vajadzībām attiecīgi pakalpojumi:

- Bezdarbniekiem:
 - individuālas konsultācijas datoru izmantošanā,
 - interneta resursu piedāvājumi darba meklēšanā,
 - tīmekļvietņu saraksti ar padomiem darba meklētājiem,
 - informatīvās mapes ar dokumentu iesniegumu paraugiem (CV, iesniegumu paraugi sociālajiem dienestiem),
 - veiktas izdrukas.
- Maznodrošinātajiem iedzīvotājiem:

- konsultācijas bankas kontu izdrukas iesniegšanai sociālajā dienestā,
 - konsultācijas e-pakalpojumu saņemšanai,
 - konsultācijas izziņu sagatavošanā.
- Senioriem:
- organizēti tematiskie pasākumi,
 - lasītāju interešu grupu iniciatīvas,
 - jaunieguvumu apskati,
 - sniegtas konsultācijas datoru izmantošanā,
 - e-paraksta lietošanā,
 - ieteikumi droša interneta lietošanā.
- Ģimenēm ar bērniem bibliotēka piedāvā sagatavotus zīmējumus, ko izkrāsot, spēlēt galda spēles. Tikmēr vecāki izvēlas sev literatūru, strādā pie datora, apmeklē pasākumus vai piedalās citās aktivitātēs.
- Kopīgu interešu grupām – bibliotēka kā tikšanās vieta (ceļotājiem, adītājiem, audējiem, dārzniekiem, veselīga dzīvesveida piekritējiem u.c.).

Jaunsilavu bibliotēkas lietotāju lielākās grupas:

- dažādās profesijās strādājošie – 58,
- pensionāri – 17,
- izglītības darbinieki – 14.

Lielākajām bibliotēkas apmeklētāju grupām tiek sniegtas individuālas konsultācijas par viņiem interesējošām tēmām.

Turku pagasta bibliotēkas apkalpojamās mērķgrupas ir:

- pamatskolas audzēkņi,
- pagasta iestāžu darbinieki,
- bezdarbnieki,
- strādājošie,
- pensionāri,
- mājsaimnieces,
- zemnieki.

Pārsvārā visi tie ir pagasta iedzīvotāji.

Rīta bibliotēkas organizētās aktivitātes pieejamas ikvienam interesentam. Akcentētas ir sekojošas mērķgrupas un pakalpojumi:

- bezdarbnieki:

- interesējas par viņiem atbilstošām darba vakancēm preses izdevumos un interneta portālos (biežāk ss.com, nva.gov.lv, kurdarbs.lv),
 - lūdz arī bibliotekāru konsultācijas,
 - praktiski ieteikumi sastādīt CV un uzrakstīt motivācijas vēstules.
- maznodrošinātie:
- atbalsts informācijas meklēšanā internetā, piem., par pārtikas paku saņemšanu novadā,
 - konsultācijas, piem., bankas kontu izdrukas iesniegšanai sociālajā dienestā.
- seniori:
- dalība radošajās darbnīcās,
 - praktiska iesaistīšanās darbnīcu norisēs,
 - dzīves pieredzes un prasmju pārmantojamība.

Šī auditorija ir viena no aktīvākajām bibliotēkas lietotāju grupām.

- Ģimenes vienmēr rada iepriecinājumu. Bieži vien iniciators bibliotēkas apmeklējumam ir bērns. Trešdienās un piektdienās bibliotēkas ārējā grāmatu izsniegšanas punktā ļoti labprāt grāmatiņas izvēlas bērni kopā ar vecākiem.

Interesantākie pasākumi:

- tikšanās ar dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomas eksperti,
- Bibliotēku nedēļā:
- gadskārtējā akcijas “Uzdāvēni grāmatu vai žurnālus savai bibliotēkai!” laikā iesaistījās seniori un mājsaimnieces, bezdarbnieki. Bibliotēka saņēma vērtīga satura, mazlietotas grāmatas un žurnālus (“Dārza pasaule”, “Veselība”, “Santa”, “Una”, “Kas jauns”, “Imperfect”),
 - kopā ar senioriem veidota mīļāko grāmatu izstāde “Iesaku izlasīt...”,
- Digitālajā nedēļā:
- “Esi aktīvs! Vaicā bibliotekāram par digitālajiem pakalpojumiem!”,
 - “Digitālās prasmes ikdienai!”.

Šeit visaktīvāk piedalījās bezdarbnieku auditorija.

Sutru bibliotēkā rīkoti pasākumi bija pieejami visām mērķgrupām.

- “Parādniekiem” atgādināts par laikā nenodotajiem iespieddarbiem- mutiski klātienē, telefoniski, elektroniski,
- bezdarbnieki, mazturīgie un mājsaimnieces - individuālas konsultācijas informācijas meklēšanā un e- pakalpojumu izmantošanā,
- nodokļu maksātājiem - individuāls konsultācijas VID un VSAA mājas lapu izmantošanā, aktualizējās interese par portāla “latvija.lv” izmantošanas iespējām,

Seniori sev interesējošos jautājumus nāk noskaidrot uz bibliotēku klātienē. Bibliotēkas telpās notiek senioru kopas darba grupas sapulcēšanās. Kopīgi noorganizēta ekskursija senioriem uz SIA "Ludzas rozes", kur nodarbojas ar rožu stādu un citu ziedu audzēšanu, apmeklēta Ludza, Rēzeknē - Latgales vēstniecība "Gors. Organizēta savstarpēja iepazīšanās un kopīgs pasākums "Labo padomu diena Sutros" ar senioriem - tikšanās ar audējām, bitenieku, siera sējējām, puķu audzētāju. Visi ražotāji dalījās pieredzē un padomos.

5.9. Uzziņu un informācijas darbs

LNCB uzziņu darbs tika balstīts uz dažādu datu bāzu, interneta resursu un iespiesto informācijas avotu izmantošanu. Apmeklētājiem sniegtas konsultācijas bibliotēkas resursu, tai skaitā datu bāzes pieejamībā un e-pakalpojumu iemaņu apgūšanā. Saziņa notiek klātienē un attālināti – telefoniski, rakstiski, e-pastā, sazinoties sociālajos tīklos.

Nozaru literatūras uzziņu pieprasījums aktuāls ir skolēnu, studentu un pedagogu vidū. Vispieprasītākās uzziņas - sabiedriskās zinātnes, tehniskas un medicīnas nozarēs. Pieaug tematiskais uzziņu pieprasījums, kuru izpildei nepieciešams padziļināts informācijas meklēšanas darbs, apkopojot materiālus no bibliotēkas krājuma un izmantojot Latvijas un ārvalstu abonētās pilntekstu datubāzes un citus elektroniskos resursus.

- Sniegto bibliogrāfisko uzziņu skaits saglabājas iepriekšējā gada līmenī,
- e-pakalpojumu uzziņu skaits samazinājies par 18%.

Tam par iemeslu ir:

- VVPKAC centru darbība, kur klientiem pieejami e-pakalpojumi, apmeklētāji aizvien labāk pārvalda e-resursu vidi,
- visas uzziņas netiek fiksētas uzskaites dienasgrāmatā.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā populārākās uzziņas saistītas ar e-pakalpojumu izmantošanu (banku izraksti, medicīnas dati, dažādu lietotņu un rīku izmantošana mobilajā telefonā un datorā u.c.), nepieciešamo literatūru, sabiedrisko transportu, laika prognozēm, kultūras pasākumiem utt.

Turku pagasta bibliotēka sniedzot uzziņas var izanalizēt lasītājiem piedāvātās iespējas. Pieļaujams, ka turpmāk sniegto uzziņu skaitam tendence samazināties, jo bibliotēkas lietotāji attīstījuši paši savas prasmes patstāvīgā informācijas meklēšanā. Galvenokārt uzziņas nākas sniegt vecāka gadagājuma vietējiem iedzīvotājiem, kā arī skolēniem.

2023. gadā pavisam sniegtas 321 uzziņas un konsultācijas:

- Mutiskās uzziņas galvenokārt tiek sniegtas uzreiz sarunas laikā, tās galvenokārt ir par kādu autoru darbiem, par pašiem autoriem,

- telefoniskās uzziņas galvenokārt tiek sniegtas par vietējo iestāžu darba laikiem, kā arī dotas atbildes par grāmatas esamību bibliotēkā,
- konsultācijas galvenokārt ir orientētas darbam internetā, kad lasītājs pats cenšas sev sameklēt vajadzīgo informāciju.

Tiek sniegtas atbildes tīri uz sadzīviskiem jautājumiem – cikos kursēs autobuss, kāds ir ārsta darba laiks.

Uzziņu sagatavošanā tiek izmantotas attiecīgās nozares grāmatas, uzziņu literatūra, periodika, kā arī elektroniskais kopkatalogs, internets un datubāzes: Letonika.lv, News (laikrakstu bibliotēka), un pieprasījumu populārākās valsts vietnes www.nva.gov.lv, www.lad.gov.lv, www.ldc.gov.lv un citas.

Bibliotēkā aktuāli šādi pakalpojumi:

- Apskatīt transportlīdzekļa OCTA beigu termiņu,
- Apdrošināt transportlīdzekli,
- LDC pakalpojumi,
- LAD pakalpojumi,
- VID pakalpojumi,
- Banku pakalpojumiem,
- Autobusu, vilcienu kursēšanas saraksts,
- Par lauksaimniecību,
- Par A/S Latvenergo,
- Sociālā pabalsta saņēmējiem dažādu izziņu, iesniegumu sagatavošana u.c

Rožupes bibliotēka vadītāja atzīst, ka pieaug bibliotekāra kā informācijas speciālista loma. Orientēties plašajā iespēstās un elektroniskās informācijas klāstā, atšķirt uzticamu un kvalitatīvu informāciju.

Atskaītes periodā sniegta informācija par:

- elektroniskā kataloga izmantošanu, lasītāji pastiprinātu interesi izrāda par jauno versiju katalogā,
- kvalitatīvas informācijas atlases un apkopošanas iespējām,
- attālināto bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu,
- LNB Digitālās bibliotēkas un datubāzu izmantošanu,
- 3td e-grāmatu bibliotēku,
- datoru lietošanā par dažādiem jautājumiem, piemēram, interneta izmantošanu un e-pakalpojumiem, Latvija.lv izmantošanu,
- dokumentu aizpildīšanu un iesniegšanu elektroniski,
- darbu ar biroja datorprogrammām,

- fotogrāfiju apstrādi u. c.

Aktuālie konsultāciju jautājumi:

- pieejamās datubāzes,
- VID ienākumu deklarācija,
- banku izdrukas,
- Latvija.lv,
- rēķinu apmaksa,
- e-veselības pakalpojumi,
- dažādu iesniegumu rakstīšana un iesniegšana u.c.

Daudz jautājumu tika uzdots elektroniski un telefoniski (dažādu pašvaldības iestāžu darba laiki un pieņemšanas kārtība, veselības speciālistu pieņemšanas laiki, palīdzība vecākiem e-klases lietošanā, ar mācību procesu saistītu materiālu sagatavošana u.c.).

Vispopulārākās bija tematiskās uzziņas par:

- novadpētniecību,
- latviešu tautas mākslu,
- folkloru,
- vietu vēsturi, u. c.

Rudzātu bibliotēka pārskata gadā sniegusi:

- bibliotekārās uzziņas,
- konsultācijas interneta lietotājiem,
- uzziņu meklēšana tīmeklī.

Aktuālākie jautājumi saistīti ar:

- internetbanku lietošanu,
- elektrības rādītāju nodošanu,
- rēķinu izdruku vajadzīgajā formātā,
- pielikumu pievienošana e-pastā,
- datu nesēju izmantošanu,
- satiksmes sarakstiem,
- iestāžu adresēm un darba laikiem,
- saziņas kontaktiem,
- par elektrības slodzes samazināšanu.

Pieprasītākās ir bibliotekārās uzziņas, arī telefoniski par:

- bibliotēkas un citu pārvaldes darbinieku darba laiku,

- par konkrētas grāmatas esamību bibliotēkā,
- autorizācijas datiem, lai pasūtītu vēlamo izdevumu vai pagarinātu grāmatu lietošanas termiņu.

Sniedzot uzziņas, tiek izmantots bibliotēkas krājums, e-katalogs, iestāžu mājas lapas, Letonikas datubāze, novadpētniecības krājums, LNB digitālie resursi.

Rīta bibliotēkā pārskata periodā bibliotēkā lietotājiem sniegtas 309 uzziņas un konsultācijas. Pieprasītākie temati:

- grāmatu lietošanas termiņa pagarināšanu, rezervēšanu, par izdevumu pieejamību,
- dažādu iestāžu telefona numura atrašana,
- ārstu/speciālistu kontakti, veikalu, banku, lidostas, teātru, PMLP informācijas meklēšana.
- e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu,
- piekļuve un izdruku veikšana no DataMed, Gulbja laboratorijas un Centrālās laboratorijas, internetbankas, e-pasta,
- iesniegumu aizpildīšana,
- pieteikumi energoresursu atbalstam,
- mobilo telefonu izmantošanā, programmu instalēšanā,
- ikmēneša gāzes un elektrības skaitītāju rādījumu iesniegšanā,
- pakalpojumi e-vidē.

Bibliotēkaram nākas būt starpniekiem starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju. Šādās situācijās aktuāls kļūst jautājums par privāto datu aizsardzību.

Uzziņas sniegtas un pieprasījumi izpildīti gan telefoniski, gan elektroniski. Daži piemēri:

- bibliotēkas pakalpojumu pieejamība,
- kā nomaksāt rēķinus,
- kā saņemt pabalstus, kur tos saņemt,
- kā sazināties ar iestādēm – bankām, VID, VSAA,
- kā piekļūt medicīnas dokumentiem,
- kā izveidot e-pastu un nomainīt paroli u.c.

Visvairāk uzziņas sniegtas pašvaldības darbiniekiem, pensionāriem, skolēniem, bezdarbniekiem.

Situācijas vērtējums: informācijas meklēšana un uzziņu sniegšana ir ikdienas darbs. Arī bibliotēkārajā darbā to nākas pielietot. Lai rastu atbildes, tiek izmantots ne tikai bibliotēkas krājums, bet arī e-katalogs un datubāze *Letonika*, Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv, LNB datubāzes, bibliotēkas krājumā esošie novadpētniecības materiāli, kā arī portāls latvija.lv.

Sutru bibliotēkā uzziņas un informācija atskaites gadā samazinājušās, jo lielākā daļa iedzīvotāju prot atrast informāciju viedierīcēs. Gada laikā sniegtās uzziņas ir dažādas, piemēram:

- bankas debetkartes aktivizēšana,
- bankas kodu kalkulatoru lietošana,
- autobusu kustības grafiki,
- informācija no sludinājumiem presē,
- iestāžu darbalaiki,
- pašvaldības un kultūras pasākumu informācija,
- kapusvētku un svecīšu vakaru datumi un laiki,
- kā orientēties dažādu valsts iestāžu mājas lapās.

Atbildes tiek meklētas preses izdevumos, interneta vietnēs, arī krājumā. Uzziņas sniegtas mutiski, telefoniski un elektroniski.

Informācijas un konsultēšanas darbs e-pakalpojumu jomā pārsvarā tiek sniegts gados vecākiem cilvēkiem, bezdarbniekiem un invalīdiem, kam ikdienā ir mazāka saskare ar IT. Papildus lasītāji konsultēti nozaru literatūras izkārtotājumā. Konsultācijas un apmācības interesentiem tiek sniegtas individuāli.

5. 10. Bibliotēkas izglītojošā darbība

LNCB aktīvi iesaistās izglītošanā, piedāvā mūžizglītības iespējas. Krājuma resursu izmantošana iespējama pašizglītošanās nolūkā. Lietotājiem tiek sniegtas individuālas konsultācijas, piedāvātas nodarbības, bibliotēku darbiniekiem organizēti semināri un lekcijas:

- Digitālas nedēļas kampaņas organizēšana,
- Medijpratības un informācijas nedēļas organizēšana,
- dažādas izglītojošas aktivitātes,
- nodarbības datubāzu izmantošanas apgūvē u.c.

Filiālbibliotēkās lietotāju apmācības un konsultācijas notiek individuāli.

5. 11. Medijpratība

LNCB svarīga loma ir sabiedrības izglītošanā medijpratības un informācijpratības jautājumos, veicot un uzlabojot kritiskās domāšanas prasmes informācijas, mediju un tehnoloģiju jautājumos. Medijpratības nedēļā pastiprināti aktualizēts šis jautājums – izveidota izstāde “Medijpratība: esi zinošs un pasargāts”, kuru apskatot apmeklētājiem papildus rodas individuāli jautājumi. Darbinieki sniedz norādes uz ticamas un drošas informācijas izguves avotiem. Bibliotekāri darbā izmanto Medijpratības datubāzi. Informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja sagatavojusi prezentācija “Medijpratība”, kā atpazīst viltus ziņas. Ar prezentāciju “Aktualitātes medijpratībā” uzstājās LNB Bibliotēku attīstības centra Medijpratības nozares eksperts.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā notika medijpratības nodarbība 9. klasei. Dažādi ar medijpratību saistīti jautājumi tiek risināti arī sniedzot individuālas uzziņas.

Rožupes bibliotēkā ar mērķi uzlabot mediju un informācijpratību, spēju kritiski izvērtēt informāciju, organizēti pasākumi bērniem un pieaugušajiem:

- droša interneta lietošanas pasākumi bērniem Vispasaules Drošāka interneta dienas un UNESCO Pasaules medijpratības un informācijpratības nedēļas laikā,
- dalība TET sociālajā iniciatīvā “Tet skoliņa bērniem”,
- nodarbības, radot draudzīgu un iekļaujošu vidi, kurā bērni jūtas labi un atvērti, padarot mācīšanos par abpusēju pieredzi.

Rīta bibliotēka informē sabiedrību un māca izvērtēt informāciju, atšķirt patiesas ziņas no viltus ziņām. Bibliotēka darbā izmanto materiālus no <https://datubaze.neplp.lv/>.

Pārskata periodā 6 interesenti apmeklēja nodarbību “Informācijas analīze”. Interesenti patstāvīgi interneta vidē lasīja tekstus, izvērtēja un analizēja patiesas un viltus ziņas.

Sutru bibliotēkas vadītāja pazīst savas apkalpes zonas iedzīvotājus, līdz ar to par medijpratības jautājumiem efektīvāk ir runāt individuāli vai nelielās interešu grupās. Tiek piedāvāts iepazīties ar patiesu ziņu portāliem. Sociālie tīkli ir intriģējoši, reizēm nākas apmeklētāju pārliecināt par sociālo tīklu informācijas patiesumu.

5. 12. Institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība

LNCB nodrošina informācijas pieejamību iedzīvotājiem. Bibliotēkas foajē ir stends, kur tiek izvietota dažādu iestāžu aktuālā informācija un pasākumu afišas. Jebkuram apmeklētājam ir brīvi pieejams materiāls “Līvānu novada pašvaldības integrētās attīstības programma 2019.-2025. gadam”, tāpat kā informatīvais izdevums “Līvānu Novada Vēstis”, kas arī informē novada iedzīvotājus un citus interesentus par pašvaldības un citu institūciju jaunumiem.

Ikvienam bibliotēkas lietotājam pieejami datori un internets, kuri ir izmantojami arī informācijas meklēšanai par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm.

Aktīvi tiek papildināts arī novadpētniecības krājums ar publikācijām par novada institūcijām, organizācijām un to darbību.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā izdrukātā veidā tiek piedāvāta aktuālā informācija par notiekošo Līvānu novada pašvaldībā un tās iestādēs (publiskie pārskati, informatīvais izdevums “Līvānu Novada Vēstis”, par

tikšanos ar novada vai pagasta deputātiem vai speciālistiem, par izmaiņām dažādos noteikumos utt.). Sev aktuālo informāciju par pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju aktualitātēm un piedāvājumiem e-pakalpojumiem lietotāji sameklē, izmantojot bibliotēkas datorus. Aktuālākie paziņojumi tiek publicēti bibliotēkas Facebook kontā.

Rožupes bibliotēka apmeklētājiem redzamā vietā lasīšanai uz vietas vai līdzņemšanai piedāvā:

- institūciju un nevalstisko organizāciju sagatavoto informāciju,
- informatīvos materiālus par pasākumiem un citām norisēm pagastā un novadā,
- Līvānu novada informatīvo avīzi “Līvānu novada vēstis”,
- bukletus par tūrisma objektiem un piedāvājumu novadā,
- pašvaldības līmeņa izveidotas aptaujas, piedāvājot apmeklētājiem aizpildīt aptaujas anketas, pilda klientu apkalpošanas centra funkcijas - sniedz informāciju par zemes, īpašuma nodokļiem, to maksas kārtību,
- informē par pašvaldības aktualitātēm un darbību.

Novada Kultūras pārvalde apkopo un publicē nozīmīgākos bibliotēkas pasākumus.

Rudzātu bibliotēkā informācijas stendā pieejama:

- pašvaldības, novada iestāžu informācija,
- informācija par projektu iespējām nevalstiskajām organizācijām, to realizāciju,
- biedrību publiskojamā informācija.

Rīta bibliotēkā viena no prioritātēm ir pašvaldības aktuālās informācijas pieejamība iedzīvotājiem:

- pašvaldības publiskie pārskati,
- iedzīvotāju pieņemšanas laikiem Līvānu novada pašvaldībā,
- Līvānu novada pagastu pārvalžu kontakti,
- pašvaldības uzņēmumu kontakti,
- Līvānu novada domes saistošie noteikumi.

Informācija ir pieejama:

- pašvaldības tīmekļa vietnē,
- avīzē „Līvānu Novada Vēstis”,
- informācijas stendā bibliotēkā,
- pārvietojamajā stendā bibliotēkas ārpusē,
- bukleti, skrejlapas, afišas bibliotēkā,
- individuālas sarunas ar apmeklētājiem.

Materiāli tiek izdrukāti un izvietoti atsevišķās mapēs, kuras papildina vai nomaina pēc vajadzības. Turpat atrodas arī bukleti, brošūras, afišas, veidlapas par Līvānu novadu un Līvānu pilsētu, “Līvānu Novada Vēstis”.

Sutru bibliotēkā iekārtots plaukts “Aktuāla pašvaldības informācija”, var izdrukāt nepieciešamo informāciju. Mājsaimniecības novadā ik mēnesi saņem “Līvānu Novada Vēstis”, tāpēc cilvēki par notiekošo novadā ir labi informēti.

5. 13. Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

LNCB kā reģiona galvenā bibliotēka koordinē BIS ALISE darbu Līvānu un Ilūkstes novadu bibliotēkās. 24 reģiona bibliotēkas strādā BIS ALISE. Bibliotēkas patstāvīgi veic izdevumu komplektēšanu, reģistrē jaunieguvumus, veic individuālo un summāro uzskaiti. Šobrīd kopkataloga uzskaitē ir: 285992 eksemplāri, par summu 1155357 EUR, tai skaitā:

- 137337 eksemplāri, par summu 487534 EUR – Līvānu novada krājumos krājumā, t.sk.:
 - 89442 eksemplāri, par summu 292657 EUR – LNCB krājumā,
 - 47895 eksemplāri, par summu 194877 EUR – filiālbibliotēku krājumos,
- 62739 eksemplāri, par summu 258915 EUR – Ilūkstes novada krājumos.

Katrai bibliotēkai ir tiesības veidot bibliogrāfiskos un autoritatīvos aprakstus vai importēt tos no Z39.50 katalogiem. Tādēļ nepieciešams regulāri sekot līdzi ierakstu kvalitātei. 2023. gadā reģiona bibliotēkās kopā pārbaudīti un rediģēti 10778 MARC ieraksti. LNCB – 8317 ieraksti. Apraksti veidojami pēc RDA standarta.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2023)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2023)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Līvānu reģions (Līvānu, Ilūkstes novadi)	25 (16 pašvaldību publiskās bibliotēkas, 9 skolu bibliotēkas)	24 (16 pašvaldību publiskās bibliotēkas, 8 skolu bibliotēkas)	24	4	24	57	177

Lietotājiem pieejamas trīs datubāzes: Elektroniskais katalogs, novadpētniecības datubāze Līvānu novads un novadpētniecības datubāze Ilūkstes novads.

Novadpētniecības datubāzē “Līvānu novads” izveidoti 33800 ieraksti.

Lietotājam, reģistrējoties bibliotēkā tiek piešķirti autorizācijas dati. Darbinieki iepazīstina ar Līvānu un Ilūkstes novadu bibliotēku [elektroniskā kopkataloga](#) opcijām, kas paredzētas autorizētiem lietotājiem: informācija par izsniegtajiem eksemplāriem, izsniegumu vēsturi, iesēja pagarināt izsniegumu termiņu, un pasūtīt izdevumus. Vienkāršota pieslēgšanās pieejama no LNCB mājas lapas. Elektroniskais katalogs pieejams vecajā un jaunajā izstrādes versijā.

Tabula “Autorizētie lietotāji”

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu
Aktīvie lietotāji kopā	4955	5237	5344	+5,7%; +2,0%
Autorizētie lietotāji kopā	2093	2097	2301	+0,2%; +9,7%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	76	188	157	+147,4%; -16,5%

Apkopojums tabulā norāda, ka 2023. gadā reģionu bibliotēkās kopumā par 16,5% samazinājies autorizēto lietotāju skaits. Iepriekšējā gadā LNCB visiem aktīviem lietotājiem tika piešķirta autorizācija. Bet pārskata periodā klāt summējās tikai jaunie reģistrētie lasītāji.

Novada / reģionu bibliotēkās ne visiem lietotājiem tika piešķirta autorizācija. Bibliotēkām jāpievērš lielāku uzmanību šim pakalpojumam un aktīvāk jāpozicionē šī iespēja reģionu bibliotēku lietotāju vidū.

5. 14. Digitalizācija

Ikvienam interesentam LNCB tīmekļa vietnē un sociālajos tīklā Facebook bija pieejamas virtuālās izstādes:

- [Solvitas Cīrules gleznu izstāde “Pieturvieta”](#),
- LNCB tīmekļa vietnē sadaļā “Mēneša tēma” pārskata periodā bija pieejamas tematiski novadpētniecības digitālo resursu apkopojumi:
- [Līvānu uzņēmumi digitālā vidē](#),
- [Līvānu Māju būves kombināts](#),
- Līvānu ķieģeļu fabrika,

- Light Guide Optics International.
- LNCB mājas lapā virtuālā pamācība [“E-kataloga izmantošana”](#).

5. 15. Iekšzemes un starptautiskais SBA

LNCB SBA pakalpojumi paredzēti, lai apmierinātu mūsu lietotāju vēlmi pēc grāmatām, kas nav krājumā vai uz kurām ir izveidojusies gara rinda. Šī pakalpojuma izpildei 2023. gadā izmantots SBA modulis, kas kopkataloga ietvaros nodrošina darbību pārskatāmību un statistiku, ļaujot korekti veikt grāmatu apmaiņu.

SBA grāmatu apmaiņa notiek starp LNCB un reģiona publiskajām bibliotēkām. Pārskata gadā no citām Latvijas bibliotēkām saņemtas 23 izdevumu, bet uz citām bibliotēkām nosūtītas 565 grāmatas – kopā 588 izdevumi. No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas pielāgotā literatūra Līvānu novadā netika pieprasīta.

Tabula “SBA rādītāji” LNCB

SBA	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	165	35	23	-79%; -34%
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	589	852	565	+45%; -34%
Kopā:	754	885	588	+17%; -34%

No citām bibliotēkām saņemto grāmatu skaits ir neliels, jo:

- lietotāju intereses apmierina bibliotēkas plašais grāmatu krājums,
- plašāk tiek izmantoti interneta resursi – grāmatas lasa 3td platformā, arī mācību literatūru atrod internetā.

Uz citām bibliotēkām nosūtītās grāmatas pārsvarā bija daiļliteratūra latviešu un krievu valodā, nozaru literatūra par vēsturiskām tēmām un dažādu nozaru grāmatas kvalifikācijas celšanai un mācībām.

To izmantoja lielākoties novada filiālbibliotēkas. SBA apmaiņa notikusi arī ar Jēkabpils un Preiļu novadu bibliotēkām.

Pārskata periodā SBA pakalpojums samazinājies, jo novada bibliotēkas rūpējas par sava krājuma vispusīgu attīstību.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

SBA	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	110	117	622	6%	432%
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	20	31	75	55%	142%
Kopā:	130	148	697	14%	371%

Jaunsilavu bibliotēkā SBA izmanto tulkotās daiļliteratūras (grāmatu augstās cenas) un grāmatu krievu valodā (krievvalodīgie lasītāji sastāda nelielu procentu no kopējā lietotāju skaita) pieprasīšanai. SBA kārtā saņemts lielākoties no LNCB, arī no novada bibliotēkām un nosūtīts pārsvarā uz novada filiālbibliotēkām.

Turku pagasta bibliotēkā SBA izmantošana palikusi iepriekšējā gada līmenī. Uz citām bibliotēkām nosūtīto grāmatu skaits aizvien ir mazs - 6. No citām bibliotēkām saņemto vienību skaits – 160. Nodrošinot lasītāju pieprasījumu pēc jaunākajiem daiļliteratūras izdevumiem un izdevumiem krievu valodā, pārsvarā izmantots LNCB krājums.

Rožupes bibliotēkā SBA apgrozījums 2023. gadā samazinājies par 26 eksemplāriem. Saņemto dokumentu skaits aptuveni 3 reizes vairāk kā nosūtīto. Grāmatu apmaiņa notikusi ar LNCB un 4 pagastu bibliotēkām.

Rudzātu bibliotēka pieprasa izdevumus SBA modulī no citām Līvānu novada bibliotēkām, izpildot lietotāju pieprasījumus. Vairāk saņemtas grāmatas no LNCB un kaimiņu pagastā esošās Rožupes bibliotēkas. Abu bibliotēku darbiniecēm izveidojusies laba sadarbība ar sociālo darbinieku, kurš amata pienākumus pilda abos pagastos un, braucot, neatsaka veikt grāmatu apmaiņu.

Saņemto grāmatu skaits ir gandrīz 4 reizes lielāks kā nosūtīto. Lai taupītu līdzekļus, bibliotēka maz iepērk ārzemju autoru bestsellerus un daiļliteratūru krievu valodā, bet izmanto SBA. Pasūtīti tiek izdevumi, kas nepieciešami mācībām, darbam un mūžizglītībai.

Bibliotēka uz citām bibliotēkām nosūtījusi 25 izdevumus, tātad krājumā ir vērtīgas grāmatas, kas interesē lasītājus.

Rīta bibliotēka SBA spēj nodrošināt daudz plašāku materiālu klāstu, kāds ir pieejams katrā bibliotēkā atsevišķi. SBA izmantošana, salīdzinot ar iepriekšējo gadu samazinājusies par 23%, jo jaunieguvumu skaits salīdzinot ar iepriekšējo gadu pieaudzis.

No citām bibliotēkām saņemto vienību skaits ir 48x lielāks kā nosūtīto. Visvairāk pieprasīta bija daiļliteratūra, studentiem – nozaru literatūra, arī bērnu grāmatas un žurnāli.

Grāmatu apmaiņa, galvenokārt, notiek ar Līvānu novada Centrālo bibliotēku, nelielā skaitā ar novada filiālbibliotēkām.

Sutru bibliotēkā SBA kopskaits samazinājies par 23%. Pieprasīto izdevumu skaits aptuveni 3x vairāk kā nosūtīto. No LNCRB Rotējošā fonda ņemtas grāmatas tikai krievu valodā. Nosūtītas uz divām novada filiālbibliotēkām.

5. 16. Problēmas un risinājumi pakalpojumu un pieejamības jomā

LNCRB aktuāls jautājums ir inovatīvu pakalpojumu ieviešana bibliotēkā, kam par iemeslu ir:

- nepietiekošs finansējums,
- darbinieku motivācijas trūkums,
- angļu valodas zināšanu trūkums,

Ne vienmēr ieviestie pakalpojumi tiek uzskatīti par inovatīviem Latvijas mērogā, jo tas, ko mēs šodien ieviešam savā bibliotēkā kā jauninājumu, ir ikdienu kādā citā bibliotēkā. Problēmas risināšanas veicinošie faktori:

- dalība starptautiskos projektos,
- motivējošs atalgojums darbiniekiem,
- starptautiskie pieredzes braucieni.

Joprojām nākas saskarties ar klientu sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), sniedzot konsultācijas e-pakalpojumu un dokumentu veidošanā.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Turku pagasta bibliotēkā problēmas rada:

- nepietiekošs interneta ātrums,
- pakalpojumu nepieejamība apmeklētājiem darbinieces prombūtnes (piem., atvaļinājuma vai slimības) laikā.

Rudzātu bibliotēkas pakalpojumi nav atdalāmi no VPVKAC pakalpojumiem. Darba dienas laikā apmeklētāju skaits nav prognozējams un bibliotēkām ir jāpielāgojas klientu vajadzībām, atliekot uz vēlāku laiku krājuma kārtošanu, grāmatu apstrādi, izstāžu noformēšanu, publikāciju sagatavošanu un citus bibliotēkārā darba procesus.

Rīta bibliotēkas pārskata periodā:

- nācies saskarties ar klientu sensitīvajiem datiem (personas kodiem, bankas konta pieejas kodiem u.c.), sniedzot palīdzību rēķinu, konta izrakstu drukāšanā un citu dokumentu veidošanā,
- darbā ar SBA problēmas sagādā neērtības šajā modulī par izsniegtajiem dokumentiem.

Sutru bibliotēka saskaras ar sekojošām problēmām:

- laikā nenodotas grāmatas,
- novecojušas IT,

- transporta problēmas - nokļūšana uz sanāksmēm un semināriem Līvānos, dokumentu un grāmatu nogāde uz Līvānu novada Centrālo bibliotēku būtu jānodrošina pagasta pārvaldei. Pagasta administrācijai piešķirta viena nomas automašīna, kuru darba vajadzībām izmanto vairāki speciālisti, un bibliotekāra vajadzības bieži netiek ņemtas vērā.

6. Krājums

6.1. Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:

LNCB Darbs ar krājumu tiek īstenots atbilstoši LNCB 2019.-2023. gada krājuma komplektēšanas politikai. *Pielikums Nr.1*

Krājuma rekatalogizācija ir pabeigta visās Līvānu reģiona publiskajās bibliotēkās un 8 Līvānu novada izglītības iestāžu bibliotēkās. Šobrīd rediģēti ieraksti atbilstoši RDA standartam.

2023. gadā Ilūkstes Raiņa vidusskolas bibliotēka pabeidza krājuma rekatalogizācijas procesu, uz 01.01.2024. kopkatalogā ievadīti 12665 eksemplāri jeb 100% no kopējā krājuma.

Krājuma komplektēšanas speciāliste, lai veiktu visaptverošu jaunieguvumu iegādi, izmanto LNB informatīvo izdevumu "Latvijas jaunākās grāmatas". Vērā tiek ņemti arī lasītāju pieprasījumi.

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

LNCB krājums galvenokārt tiek komplektēts pašvaldības piešķirtā finansējuma ietvaros, papildinājums - valsts mērķprogrammās un dāvinājumos saņemtie jaunieguvumi.

Pārskata periodā prioritātes palikušas nemainīgas:

- augstvērtīgas latviešu oriģinālliteratūras komplektēšana,
- kvalitatīvas nozaru literatūras komplektēšana,
- jaunākās bērnu un jauniešu literatūras komplektēšana,
- tematiski daudzveidīgs periodisko izdevumu klāsts,
- novadpētniecības krājuma papildināšana ar jauniem iznākušiem izdevumiem.

BIS ALISE aprakstiem pievienota papildus informācija, piemēram, anotācijas, norādes uz 3TD elektronisko grāmatu bibliotēku.

Krājums tiek uzturēts atbilstoši saturiskai un vizuālai kvalitātei – iespieddarbi atlasīti pārvietošanai uz citu fondu vai norakstīšanai.

LNCB krājumu komplektēšanas un organizācijas politika 2019. – 2023. gadam. *Pielikums Nr. 1*

Kā krājuma komplektēšanas ceļvedis tiek izmantots LNB informatīvais izdevums "Latvijas jaunākās grāmatas".

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā krājuma komplektēšanai izmantoti budžetā iedalītie pašvaldības līdzekļi, no vadnieku, sadarbības partneru dāvinājumi un bezatlīdzībā saņemtie eksemplāri. Papildus līdzekļi grāmatu iegādei iegūti pēc budžeta grozījumu apstiprināšanas.

Pārskata perioda prioritātes bija krājuma izvērtēšana, izdevumu norakstīšana, dāvinājumu izvērtēšana un apstrāde.

Turku pagasta bibliotēkā prioritāte - latviešu oriģinālliteratūras, tulkotās daiļliteratūras, bērnu un jauniešu literatūras, pieprasītākās nozaru literatūras komplektēšana. Pastiprināti strādāts pie krājuma izvērtēšanas, atslogojot to no neaktuālas un mazpieprasītas literatūras. Bibliotēkā pieejams repozitārijs. Te tiek pārvietota mazpieprasītā literatūra. Bibliotēkas vadītāja izmanto grāmatu tirgotāju piedāvātās akcijas, lai iespieddarbus iegādātos lētāk. Izslēgtos dokumentus nodod SIA „Līgatnes papīrs”.

Rožupes bibliotēkas krājuma komplektēšanas kritēriji - informācijas resursa izziņas un informācijas vērtība, tā nozīmīgums Latvijas valsts, tās tautsaimniecības, izglītības un kultūras attīstībā. Krājuma komplektēšanā tiek ievērots reģionālais un valodu aspekts.

Pieprasītāko informācijas resursu pieejamība tiek nodrošināta ar ikmēneša pieprasījuma un piedāvājuma izvērtēšanu.

Rudzātu bibliotēkas apkalpes zonu raksturojošie kritēriji: 2 izglītības iestādes, pamata nodarbošanās – lauksaimniecība, aktīvi jaunieši, saieta nama pašdarbības kolektīvi, seniori.

Krājuma komplektēšanas prioritātes:

- latviešu oriģinālliteratūra,
- grāmatas bērniem,
- nozaru literatūrā:
 - pedagoģija, jo bibliotēkas apkalpes zonā esošās skolas ir ar dažādām mācību programmām,
 - audzināšana ģimenē,
 - uzziņu literatūra,
 - psiholoģija,
 - lauksaimniecība,
 - vēsture,
 - veselība,
 - vaļaspriekam - rokdarbi, kulinārija.

Bibliotēkas krājums tiek veidots universāls, aktuāls, lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošs. Komplektēti dažādu veidu, nozaru un valodu dokumenti. Iespēju robežās nodrošināta uzziņu krājuma daudzveidība visās zinātņu nozarēs, komplektēts literatūras krājums bērniem un jauniešiem, iegādāti izdevumi, kas nodrošina pagasta iedzīvotājiem literatūru mūžizglītībai. Minimālā līmenī pieejama informācija

visās nozarēs, jo bibliotēku apmeklē studenti. Daudzi studē neklātienē, arī attālināti, tāpēc vēlams, lai arī viņi varētu mācībām nepieciešamo literatūru saņemt dzīvesvietā. Ja bibliotēkas krājums nespēj apmierināt lietotāja pieprasījumu, vajadzīgais izdevums tiek pasūtīts SBA.

Krājums tiek organizēts, sekojot jaunumiem, lietotāju pieprasījumam un atzinīgām recenzijām presē un citos medijos.

Rīta bibliotēkas prioritātes darbā ar krājumu pārskata periodā:

- kvalitatīvas oriģinālliteratūras, bērnu un jauniešu, un novadpētniecības iespieddarbu komplektēšana;
- augstvērtīgas nozaru literatūras komplektēšana;
- krājuma saturiskās un fiziskās kvalitātes uzlabošana.

Krājuma komplektēšanā vērā tiek ņemta krājuma izmantošana iepriekšējā darbības gadā. Pēc lasītāko grāmatu statistikas vispieprasītākā ir latviešu daiļliteratūra, atsevišķām grāmatām sastādot 10 - 15 izsniegumus gadā.

Sutru bibliotēkas krājums pārskata periodā komplektēts 12 reizes.

Komplektēšanas prioritātes:

- literatūra valsts valodā, jo krievvalodīgo lasītāju ir ļoti maz un viņi lasa arī valsts valodā, tiem kuri nelasa latviešu valodā, izmanto LNCB apmaiņas fondu,
- oriģinālliteratūra,
- visaptveroša nozaru periodika,
- atbilstoša lasītāju interesēm - izskatot apmeklētāju anketas un runājot ar aktīvākajiem lasītājiem.

Līvānu novada pašvaldības publiskajām bibliotēkām ir izstrādāta vienota krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2019. - 2023. gadam.

6. 2. Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums" LNCB

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iep. gadu	
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	16165	14420	15446	-10,8%	7,1%
<i>t. sk. grāmatām</i>	11686	11723	12606	0,3%	7,5%
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	3094	2989	2821	-3,4%	-5,6%
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	2489	2697	2840	8,4%	5,3%

Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	2,11	1,91	2,47	-9,5%	29,3%
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	18967	17971	17057	-5,3%	-5,1%

LNCB pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai pēdējo trīs gadu laikā ir bijis mainīgs, ar augšupejošu dinamiku 2023. gadā +7,1%.

Kopējais finansējums krājuma komplektēšanai katru gadu ir ar negatīvu tendenci, 2023. gadā -5,1%.

Grāmatu iegāde izvirzīta kā prioritāte. No pašvaldības finansējuma izlietoti:

- 82% grāmatām,
- 18% periodiskajiem izdevumiem.

Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pilsētā ir mainīgs, ar augšupejošu dinamiku 2023. gadā +29%.

Dāvinājumi sastāda:

- 308 eksemplāri, jeb 26,4% no kopējā saņemto grāmatu skaita,
- summa 1611 EUR, jeb 9,44% no kopējā finansējuma krājuma komplektēšanai.

Dāvinātāji: Latvijas nacionālā bibliotēka, Latgales kultūras centra izdevniecība.

Vērtīgo grāmatu iepirkuma projekta ietvaros Līvānu novada bibliotēku krājumi tika papildināti ar daudzveidīgu un kvalitatīvu Latvijas izdevēju produkciju. Šajā projektā LNCB ieguva 76 izdevumus par 886 EUR.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums" filiālbibliotēkās

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	14127	14581	21509	+3%;	+48%
t. sk. grāmatām	9470	9370	24898	-1%;	+166%
t. sk. bērnu grāmatām	2437	1998	6758	-18%;	+238%
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	4636	5211	3438	+12%;	-34%
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	1,85	1,93	2,06	+4%;	+7%
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	16694	18096	24947	+8%;	+38%

Jaunsilavu bibliotēkā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai 2023. gadā pieaudzis par 256 EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Turku pagasta bibliotēkā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai 2023. gadā pieaudzis par 101 EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Rožupes bibliotēkā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai 2023. gadā pieaudzis par 200 EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Rudzātu bibliotēkā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai 2023. gadā pieaudzis par 146 EUR, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tas vērtējams kā pietiekošs regulārai iespieddarbu papildināšanai. Pagastā tika slēgta pasta nodaļa. Tāpēc bibliotēkas vadītāja pēc iedzīvotāju lūguma papildus abonē vienu reģionālo un vienu centrālo laikrakstu. Pārskata periodā izdots daudz interesantu un izzinošu grāmatu jaunākajam un vidējam skolas vecumam, arī bilžu grāmatas pirktas vairāk, jo bibliotēkā darbojas Pūcišu skola un jāpiedāvā grāmatas mazajiem lasītājiem, kuri lasa kopā ar vecākiem, bet vecāki seko grāmatu jaunumiem un gaida sērijas “Kādēļ? Kāpēc? Kā tā?” grāmatas, pieprasīta “Skudriņa Kāpēcīte”, kurai iznākusi jau 5. grāmata, lasīta “Kika Mika”.

Rīta bibliotēkai finansiālais nodrošinājums krājuma komplektēšanai ir stabils, ar pieaugošu tendenci – salīdzinot ar iepriekšējo gadu +1073 EUR jeb +31%

Sutru bibliotēkai pašvaldības finansējums 2023. gadā palielinājies par 148 EUR, jeb 10%. Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā palielinājies par 17%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

6.3. Krājuma pārbaude

Līvānu novadā pārskata gadā sekmīgi veikta kārtējā krājuma pārbaude Rudzātu vidusskolas bibliotēkā un Jaunsilavu pamatskolas bibliotēkā. Iepriekšminēto bibliotēku krājumu pārbaudes rezultātā konstatēti nelieli iztrūkumi pieļaujamo normu robežās, kas tika norakstīti un izslēgti no grāmatvedības uzskaites datiem.

Filiālbibliotēkās krājuma pārbaude pārskata periodā nav notikusi.

6.4. Krājuma rādītāji:

LNCB pārskata gadā saņemti 2174 dažādi iespieddarbi, no tiem:

- latviešu valodā 1918 eksemplāri, jeb 88%,
- citās valodās 256 eksemplāri, jeb 12%,
- daiļliteratūra – 205 eksemplāri, jeb 9%,
- bērnu literatūra – 416 eksemplāri, jeb 19%,
- nozaru literatūra – 1090 eksemplāri, jeb 50%,

Jauniegvumu pieauguma temps pret 2022. gadu ir negatīvs -30%.

Noslēdzot atskaites gadu, LNCB krājumu veidoja 89442 informācijas resursi, no tiem:

- 71% grāmatas,
 - 28% periodisko izdevumu.
2023. gadā kopā izslēgti 6932 dokumenti, t.sk.:
- 4726 grāmatas,
 - 2188 periodiskie izdevumi. Pārskata periodā veikta krājuma izvērtēšana. Krājuma kvalitātes uzlabošanas nolūkā norakstītas 5406 iespiedvienības. Izslēgšanas iemesli:
 - 1293 fiziski nolietojušies,
 - 2648 novecojuši pēc satura,
 - 1465 liekie dubleti.
- Galvenokārt izslēgti seriālizdevumu un grāmatas, minimāli pārējie izdevumi.

Tabula “Krājuma rādītāji” LNCB

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepř. gadu	
<i>Jaunieguvumi kopā</i>	2578	3094	2174	20%	-30%
t. sk. grāmatas	1518	1698	1164	12%	-31%
t. sk. latviešu dailliteratūra	315	338	205	7%	-39%
t. sk. bērniem	540	609	416	13%	-32%
<i>Izslēgtie dokumenti</i>	758	3645	6932	381%	90%
<i>Krājuma kopskaits</i>	88984	94200	89442	6%	-5%
<i>Grāmatu krājuma apgrozība</i>	0,34	0,33	0,35	-3%	+6%
<i>Periodisko izdevumu apgrozība</i>	0,54	0,77	0,76	+43%	-1%

Jersikas bibliotēkai reorganizējoties (slēdzot), LNCB pie krājuma komplektēšanas pozīcijā “Nodotšana uz citu fondu”, 2023. gadā tika saņemtas grāmatas: 916 eksemplāri, summa 4353,58 EUR. Lai BIS ALISE un statistikas pārskatos neveidotos matemātiska nesakritība, iepriekšminētais grāmatu skaits LDKK un statistikas pārskatā tika pievienots jaunieguvumu sadaļā (rinda 3110).

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Pēc BIS Alise datiem pārskata perioda jaunieguvumu skaits novada filiālbibliotēkās kopumā palicis nemainīgs, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Jaunieguvumu grāmatu skaits 2331 eksemplāri sastāda 62% no kopējā jaunieguvumu skaita 3730.

Komplektēto grāmatu skaits, salīdzinot ar 2022. gadu pieaudzis par 69%.

Izvērtējot krājuma apgrozību atskaites gadā, konstatēts, ka iedzīvotāji pagastos par prioritāti izvēlējušies seriālizdevumu izmantošanu. Seriālizdevumu apgrozība ir par 18% lielāka kā grāmatu apgrozība.

Izvērtējot krājuma kvalitāti, filiālbibliotēkās izslēgtas 4410 vienības. Izslēgšanas iemesli:

- 1806 fiziski nolietojušies,
- 2634 novecojuši pēc satura.

Galvenokārt izslēgti seriālizdevumi un grāmatas, minimāli nošu un kartogrāfiskie izdevumi.

Tabula “Krājuma rādītāji” filiālbibliotēkās

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu	
<i>Jaunieguvumi kopā</i>	3260	3737	3730	+15%;	0%
t. sk. grāmatas	1202	1382	2331	+15%;	+69%
t. sk. latviešu daiļliteratūra	592	624	756	+5%;	+21%
t. sk. bērniem	396	584	934	+47%;	+60%
<i>Izslēgtie dokumenti</i>	3833	3669	4440	-4%;	+21%
<i>Krājuma kopskaits</i>	46948	47306	47881	+1%;	+1%
<i>Grāmatu krājuma apgrozība</i>	0,48	0,47	0,49	-2%;	+4%
<i>Periodisko izdevumu apgrozība</i>	1,46	1,83	2,23	+25%	+22%

Jersikas bibliotēkai reorganizējoties (slēdzot), novada filiālbibliotēkās pie krājuma komplektēšanas pozīcijā “Nodošana uz citu fondu”, 2023. gadā tika saņemtas grāmatas: 1526 eksemplāri, summa 8791,39 EUR. Lai BIS ALISE un statistikas pārskatos neveidotos matemātiska nesakrītība, iepriekšminētais grāmatu skaits LDKK un statistikas pārskatā tika pievienots jaunieguvumu sadaļā (rinda 3110).

Jaunsilavu bibliotēkā krājuma rādītāji nav īpaši mainījušies, nedaudz samazinājies jaunieguvumu skaits, jo pieaugušas grāmatu cenas. Lielu papildinājumu krājumam sniedz projekti “Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām” un “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Jāturpina darbs pie krājuma izvērtēšanas.

Rudzātu bibliotēkā krājums tiek izvērtēti un norakstīti dokumenti, kas ir maz pieprasīti, saturā novecojuši, neatbilst bibliotēkas profilam, fiziski nolietoti. Grāmatas tiek komplektētas vienā eksemplārā, preses izdevumi tiek glabāti 4 gadus. Akreditācijas komisijas ieteikums - strādāt ar krājumu un atlasīt agrākos gados izdotos izdevumus, maz pieprasītās grāmatas, un izmantot LNCB krājumu. Bet ņemot vērā attālumu, ierobežotās transporta iespējas un lielo pieprasījumu (visa klase) pēc kāda izdevuma vai temata, apgūstot mācību vielu, norakstāmā literatūra ļoti jāizvērtē. Nodošanai uz LNCB krātuvi atlasīti Dreizera un Igo Kopotie raksti krievu valodā.

Rīta bibliotēkā jaunieguvumu skaits bibliotēkā pārskata periodā salīdzinot ar iepriekšējo gadu palielinājies par 41%.

No jaunieguvumu skaita 2023. gadā:

- 27,7% ir grāmatas,

- 72,3% seriālizdevumi.

Atsevišķi žurnāli tiek abonēti dubultā, lai nodrošinātu tiem regulāru piekļuvi arī ārējā izsniegšanas punktā.

Pašvaldības finansējums saņemts: 212 vienību, jeb 79,4% grāmatu un periodikas iegādei.

Pārējās 55 vienības, jeb 20,6% saņemtas dāvinājumos un mērķprogrammu ietvaros.

Izslēgtas: 59 grāmatas, 357 seriālizdevumi.

Krājuma apgrozība 2023. gadā ir palielinājusies, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Kopvērtējumā krājuma stāvoklis ir uzlabojies.

Sutru bibliotēkā jaunieguvumu skaits bibliotēkā pārskata periodā salīdzinot ar iepriekšējo gadu samazinājies par 39 eksemplāriem, jeb 10%. No jaunieguvumu skaita 2023. gadā:

- 33% ir grāmatas,
- 67% seriālizdevumi.

Dāvinājumos saņemtas 13 grāmatas, t.sk. no LNB projekta “Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām” saņemtas 6 vērtīgas grāmatas.

Izslēgti:

- 659 iespieddarbi, t.sk. 427 nolietotojās grāmatas, no tām 46 bērnu grāmatas,
- 232 seriālizdevumi.

Grāmatu krājuma apgrozība 2023. gadā palielinājusies par 14%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Periodisko izdevumu apgrozība palielinājusies par 27%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Lielāko apgrozību veicinājusi lasītavā izmantotā periodika un grāmatas.

Lasītāji izsaka savu neapmierinātību par jaunieguvumu nepietiekamību. Grāmatu cenas sadārdzinājušās, un neskatoties uz to, ka finansējums bija lielāks, jaunieguvumu skaits saruka.

6.5. Datubāzes

LNCB pārskata gadā pieejamas abonētās tiešsaistes:

- datubāzes:
 - Nacionālā enciklopēdija,
 - Letonika,
 - Lursoft laikrakstu bibliotēka (news.lv),
 - Medijpratības,
 - Filmas.lv,
 - Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālā kolekcija.
- E-grāmatu datu bāzes:

- 3td e-grāmatu bibliotēka,
- Dienas Bizness rokasgrāmatas,
- Ebsco datubāze (angļu valodā),
- Onleihe e-bibliotēka (vācu valodā).

Reģistrētiem bibliotēkas lietotājiem tika piedāvāta arī attālināta pieeja (Letonikas, Dienas Bizness rokasgrāmatas un Ebsco) datubāzu resursiem.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Visas Līvānu novada publiskās bibliotēkas izmanto abonētās tiešsaistes datubāzes:

- Letonika - pieejama b-kā reģistrētiem lietotājiem arī attālināti,
- Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv - pieejama bibliotēkas datoros, kas pieslēgti vienotā tīklā.

Turku pagasta bibliotēkas lietotāji Letonikas datu bāzē izmanto:

- valodu tulkojošās un terminoloģijas vārdnīcas,
- nozaru enciklopēdijas,
- „Latvijas kultūras kanons”,
- latviešu oriģinālliteratūru.

Bibliotekāre izmanto Letonikas kalendāru, kur atrod rakstnieku, dzejnieku svinamās dienas.

Datubāzu izmantojamība salīdzinot ar iepriekšējo gadu samazinājusies. Kā iemeslu tam var minēt bibliotēkas apmeklējumu un iespaiddarbu izsnieguma pieaugumu.

Jaunsilavu bibliotēkā datu bāzi “Letonika” pārsvarā izmanto skolēni (projektiem, referātiem, arī kā alternatīvu variantu bibliotēkas krājumā iztrūkstošajiem daļdarbiem). News.lv tiek izmantota, lai sameklētu nepieciešamos rakstus periodikā, kas publicēti senāk, kā arī novadpētniecības un uzziņu sniegšanas darbā.

Rožupes bibliotēkā pieprasījums pēc šiem elektroniskajiem resursiem ir stabils. Datubāzes pārsvarā izmantotas uzziņu un novadpētniecības darbā. Sniegtas konsultācijas to izmantošanā. Aptvertas mērķgrupas – skolēni un seniori. Ar mērķi datubāzes izmantot patstāvīgi, bibliotēkā tika organizētas to demonstrēšanas. Lasītājiem tika piedāvāta EBSCO e-grāmatu kolekcija publiskajām bibliotēkām “e-Book Public Library Collection”. Datubāze pieejama bibliotēkās, kā arī personīgajos datoros un viedierīcēs, izmantojot attālinātās piekļuves paroli.

Rudzātu bibliotēkā Letonikas datubāzē galvenokārt tiek izmantota uzziņu un tulkošanas sistēma, informācija enciklopēdijās, vārdnīcās, attēlu, audioierakstu un video kolekcijas. Skolēni un studenti izmanto latviešu literatūras bibliotēku - pieejamos pilnteksta literāros darbus.

Lursoft laikrakstu bibliotēkas News informācija izmantojama novadpētniecības darbam, regulāri pārskatot reģionālo presi, tiek izkopēti raksti par novadu no “Latgales Laiks”, “Vietējā” un citiem laikrakstiem,

kas nav bibliotēkas krājumā. Lietotājiem ir iespēja lasīt visus Laikrakstu bibliotēkas izdevumus, diemžēl datubāze tiek maz izmantota.

Rīta bibliotēkā izmanto 2 abonētās datubāzes.

Letonika, arī attālināti, kalpo kā palīgs padziļinātai skolas mācību programmas apguvei, uzticamas informācijas meklēšanai par Latviju un bibliotekārajā darbā:

- vārdnīcas,
- enciklopēdijas,
- attēlu krātuves,
- sadaļas “Lasītava” un “Mācībām”,
- vārdu pareizrakstību sadaļā “Valoda”, izmantojot vārda analīzi,
- “Kultūras kanons”,
- bibliotēku kalendārs.

Sesiju skaits + 56,8%, lejuplāžu skaits +107%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Lursoft laikrakstu bibliotēku News izmantota tiek uzziņu un novadpētniecības darbā.

Sesiju skaits + 56,8%, lejuplāžu skaits -36,6%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Sutru bibliotēkas piedāvātās datu bāzes:

- “Letonika”,
- Lursoft laikrakstu bibliotēku “News”,
- “Latvijas Filmas”,
- 3td egrāmatas,
- “EBSCO”,
- LNB katalogs un datubāzes,
- Līvānu novada bibliotēkas kopkatalogs.

“Latvijas filmas” un laikrakstu datubāzei “News” nav piekļuves ārpus bibliotēkas telpām, jo piesaistītas bibliotēkas datoru IP adresēm. Pārējās datubāzes var izmantot attālināti, izmantojot lietotājiem piešķirtos lietotājvārdus un paroles.

Pašu veidotās datubāzes

Līvānu novada bibliotēkas līdz šim datubāzes neveidoja.

Līvāni ir kultūrvēsturiskiem faktiem bagāta pilsēta. Lai saglabātu un nodrošinātu autentiskās informācijas pieejamību plašākai sabiedrībai un nākamajām paaudzēm, LNCSB plāno veidot datubāzes. Pārskata periodā informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja izveidojusi ikvienam interesentam LNCSB tīmekļa vietnē un sociālajos tīklos pieejamas virtuālās izstādes:

- [Solvitas Cīrules gleznu izstāde “Pieturvieta”](#) ;

LNCB tīmekļa vietnē sadaļā “Mēneša tēma” pārskata periodā bija pieejamas tematiskas novadpētniecības digitālās kolekcijas:

- [Līvānu uzņēmumi digitālā vidē](#),
- [Līvānu Māju būves kombināts](#),
- Līvānu ķieģeļu fabrika,
- Light Guide Optics International,
- LNCB mājas lapā virtuālā pamācība [“E-kataloga izmantošana”](#).

LNCB Letonikas un Ebsco datu bāzēs ir noderīgi resursi dažādu mācību priekšmetu apguvei. Šīs platformas bija populāras studentu un skolēnu vidē.

Dienas Business rokasgrāmatas vairāk izmantoja nozares profesionāļi: juristi, lietveži, grāmatveži u.c.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datu bāzu izmantojums” LNCB

Datubāze	2021	2022	2023
Letonika			
piekļuves sesiju skaits	25	55	218 (36 attālināti)
lejuplāžu skaits	80	63	482
News			
piekļuves sesiju skaits		108	97
lejuplāžu skaits	1925	1388	567
Ebsco			
piekļuves sesiju skaits		34	49
lejuplāžu skaits		72	35
3TD			
piekļuves sesiju skaits			11 jāpār- liecinās
lejuplāžu skaits			177
KOPĀ:			
piekļuves sesiju skaits			375
lejuplāžu skaits			1261

Pārskata periodā LNCB kopā veiktas 364 pieslēgšanās sesijas un 2761 lejuplādes.

Datubāzu izmantojuma rādītāji

Lursoft laikrakstu bibliotēka News iepriekšējos gadus bija ļoti aktīvi izmantota tieši novadpētniecības krājumu papildināšanai, pārskata periodā akcents likts uz novadpētniecības krājuma oriģinālrakstu un dokumentu digitalizēšanu. Līdz ar to Lursoft laikrakstu bibliotēkas statistiskie dati salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās par 59%.

Daudznozaru e-resursu platforma EBSCOhost e-grāmatu datubāze, salīdzinājumā ar 2022. gadu, par 29% samazinājās skatījumu rādītāji. Ebsco datubāzi vairāk izmanto studenti un pasniedzēji, kuri piekļuves datus saņem arī mācību iestādēs. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc samazinājās rādītāji.

Gandrīz par 87% pieauga datubāzes Letonika kopējais klientu lietojums. 2023. gadā attālināto skatījumu skaits datubāzē Letonika pieauga līdz 41 skatījumam, par 85,36% vairāk kā 2022. gadā (6 skatījumi). Lietotāji izmantoja datubāzi no personīgajiem datoriem, saņemot no bibliotēkas lietotājevārdu un paroli. Datubāzi Letonika visbiežāk izmantoja skolēni un studenti, jo tā piedāvā vērtīgu informāciju mācībām. Popularizējot datubāzi, sniegta informācija par Letonika daudzveidīgo saturu un iespējām. Pārskata periodā bibliotēku lasītāji un bibliotekāri aktīvi piedalījās konkursā “Lasi, meklē un ceļo”. Konkursa ietvaros notika sacensība, meklējot atbildes uz jautājumiem resursos www.3td.lv, www.letonika.lv un www.news.lv.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Līvānu novada filiālbibliotēkās izmanto 3 abonētās datubāzes: ”Letonika”, Lursoft laikrakstu bibliotēku “News” un E-grāmatu bibliotēka 3TD. Kopā: sesiju skaits -1345, lejuplāžu skaits – 2761. Datubāze ”Letonika” aktīvāk tiek izmantota to pagastu bibliotēkās, kur ir skola. Bērni piedāvātos resursus izmanto skolas darbiem. “News” tiek izmantota ne tik senas informācijas iegūšanai. Šīs datubāzes izmantotāji lielākoties ir pieaugušie. E-grāmatu bibliotēka 3TD arī pieejama bibliotēkās reģistrētiem lietotājiem. Taču izmantošanas aktivitāte ir zema. Lietotāju interesi piesaista arī LNB veidotā digitālā bibliotēka. Seno laiku notikumu apzinātāji, dzimtas koku veidotāji un vienkārši interesenti pārlūko resursu “Zudusī Latvija” un “Periodika.lv”. Arī bibliotekāri minētās datu bāzes izmanto savā darbā novadpētniecības materiālu apzināšanai, pasākumu organizēšanai un, lai ieteiktu lietotājiem.

6. 6. Krājuma un datubāzu popularizēšana

LNCB krājuma popularizēšanas metodes:

- jauno grāmatu dienas,
- literatūras, tematiskās un plauktu izstādes,
- grāmatu prezentācijas,
- tikšanās pasākumi,
- ikmēneša bukleti ar jauno grāmatu sarakstiem un anotācijām,
- lasītāko/pieprasītāko grāmatu TOP izvietošana bibliotēkas mājas lapā un sociālo tīklu kontos,

- grāmatu plaukts “LiteraTūre”,
- individuālās sarunas ar lasītājiem,
- videosīžeti (3 – 5. min.) – jauno grāmatu apskati publiskoti sociālajos tīklos,
- informācija par abonētajiem preses izdevumiem tiek atspoguļota sociālajos tīklos, LNCB internetvietnē,
- uzmanība piesaistīta publikācijām jaunākajos preses izdevumos par Līvāniem, Līvānu novada cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, ievērojamām un vēsturiskām vietām, kultūras un vēstures pieminekļiem.

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu lietotāju vidū, ziņas pieejamas mājaslapā un sociālajos tīklos. Bibliotēkā informācija izvietota plakātu veidā pie lietotāju datoriem, uz informatīvajiem stendiem, sagatavoti bukleti un skrejlapas lietotājiem ņemšanai līdzī. Lietotāju informēšana notiek reģistrēšanas laikā bibliotēkā, individuālajās datorkonsultācijās un nodarbībās, Digitālajā nedēļā gan bērnu, gan pieaugušo apmeklētāju auditorijai.

Informācijpratības nodarbības skolu audzēkņiem par bibliotēkā pieejamajiem tiešsaistes resursiem:

- elektronisko kopkatalogu,
- Letonikas un EBSCO datubāzes,
- novadpētniecības datubāzi “Līvānu novads”,
- e-grāmatu bibliotēku,
- LNB digitālas bibliotēkas kolekciju u.c.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu popularizēšana”

<i>Datu bāzes</i>	<i>LNCB mājas lapa</i>	<i>Sociālie tīkli</i>
3td e-grāmatu bibliotēka	3	5
Letonika	1	6
Ebsco	2	-
Onleihe e-bibliotēka	1	3
Digitālā bibliotēka un digitālās kolekcijas	1	3
Medijpratības datu bāze nepl.lv	1	2
Lursoft laikrakstu bibliotēka news.lv	-	-
Dienas biznesa rokasgrāmatas	-	-

Datubāzes Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv un Dienas Bizness rokasgrāmatas pārskata periodā tika popularizēti lietotājiem mutiski (klātienē sarunā) un drukātā formātā - bukleti, plakāti, skrejlapas. Dienas Biznesa rokasgrāmatas tika reklamēta arī nozaru literatūras plauktos ar norādi uz datubāzi. Pārskata

periodā Dienas Bizness rokasgrāmata attālināti izmantoja 13 bibliotēkas lietotāji un vairākas Līvānu pilsētas institūcijas.

Reklamējot 3td e-grāmatu bibliotēka LNCB mājas lapa tika uzlikta video pamācība par 3td.lv un tās izmantošanu.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunieguvumu popularizēšanai tiek rīkotas Jauno grāmatu dienas, veidoti grāmatu saraksti un izvietotas jaunieguvumu izstādes. Krājuma popularizēšanai un lasīšanas veicināšanai visās bibliotēkās katru mēnesi tiek eksponētas daudzveidīgas tematiskas literatūras izstādes. Virtuālo izstāžu un jaunāko grāmatu kolekcijas tiek regulāri izvietotas bibliotēku sociālo tīklu profilos. Visās filiālbibliotēkās izdalīts izstāžu grāmatu plaukts "LiteraTūre".

Jaunsilavu bibliotēkā krājuma popularizēšanai veido izstādes:

- izstādes:
 - autoriem jubilāriem,
 - par aktuāliem notikumiem,
 - ciklā grāmatai 500",
 - jaunumu izstādes,
 - izstādes latviešu gadskārtu svētkiem,
- Dzejas dienas ietvaros rīkota radošā darbnīca "Dzejoļi grāmatu nosaukumos",
- konkurss "Lasi, meklē un ceļo!" - Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās notika izzinoši izzinoši izzinoši izzinoši konkurss "LASI, MEKLĒ UN CEĻO!", kurā bibliotēku lasītāji un bibliotekāri tika aicināti meklēt atbildes uz jautājumiem elektroniskajos resursos, kas pieejami Latvijas bibliotēkās (arī attālinātā veidā) – 3td e-GRĀMATU bibliotēkā www.3td.lv, digitālo zinību resursā,
- ieraksts sociālajā kontā Facebook,
- informācija pie stendiem,
- bukleti.

Turku pagasta bibliotēkā krājuma popularizēšanas nolūkā:

- veido literatūras izstādes,
- jaunieguvumu izstādes,
- individuālas pārrunas ar lietotājiem.

Datubāzu popularizēšanā notiek individuālas konsultācijas ar iedzīvotājiem pēc to pieprasījuma ikdienā, kā arī Digitālās nedēļas ietvaros - konsultācijas un apmācības ikvienam pēc pieprasījuma.

Rožupes bibliotēkā:

- organizētas jaunieguvumu izstādes,

- izstāžu cikls “Bibliotēkas plauktos” popularizētas krājumā esošās grāmatas par noteiktām tēmām,
- veidoti grāmatu saraksti, pieejami uz vietas un sūtīti uz lasītāju e-pastiem, bērnu grāmatām šie saraksti tiek veidoti ar anotācijām un ilustrācijām,
- veidotas jaunieguvumu slaidrādes un demonstrētas informatīvajā ekrānā.

Bibliotēka turpina izmantot tradicionālās krājuma popularizēšanas metodes. Īpašu uzsvāru liekot nevis uz atceres dienām, autoru jubilejām vai gadskārtu svētkiem, bet uz iespējām atrast un iespējami ātri izvēlēties savām vēlmēm atbilstošas grāmatas konkrētos žanros - „Zelta stīgas”- dzīvesstāstu grāmatu izstāde, ”Radošas idejas brīviem brīžiem”, „Tautas dzīvā dvēsele”, „Trejdeviņas zālītes”, „Lai bērns augtu vesels un laimīgs”, „Par tīru vidi”, “Detektīvi vienmēr modē”, “Dzeja elpo”, “Pasaules iepazīšana caur grāmatu”, “Vāru, vāru putriņu”, “Lai mūžam nerimst Lāčplēša gars” u.c.

Jaunums ir “Krājuma atklāsmes izstādes” - popularizē arī atsevišķu žanru literatūru, piemēram, “Latvietim ar humoru viss kārtībā”(satīriķu, humora un smieklu meistarību darbi latviešu literatūrā), “Apceļosim Latgali” (grāmatas par Latgales dabu un apskates objektiem), “Iepazīsti teātri” (grāmatas par teātri, aktieriem un spēlēšanu). Aktīvi popularizē raidījumā “Literatūra” analizētos darbus un to autoru daiļradi kopumā.

Augusi uzticība bibliotekāru ieteikumiem un izvēlei, ko izmanto, lai ieteiktu un iepazīstinātu lasītājus ar mazāk populāriem un pazīstamiem darbiem.

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu lietotāju vidū:

- informācija par pieejamajām datubāzēm ir atrodamā bibliotēkas tīmekļa vietnē, bibliotēkā informācija izvietota pie datoriem un informatīvajos stendos,
- lietotāju informēšana notiek reģistrēšanās laikā bibliotēkā, individuālajās datorkonsultācijās un nodarbībās, bibliotekārajās stundās skolēnu auditorijai, kā arī Digitālajā nedēļā gan bērnu, gan pieaugušo apmeklētāju auditorijai,
- veidojot izstādes un organizējot pasākumus ar atraktīviem uzdevumiem informācijas meklēšanā,
- veidojot un interešu grupām piedāvājot grāmatu kopas pedagogiem, aprūpes centram “Rožlejas”, pirmskolas grupiņām, senioriem u.c.,

Pārskata gads bibliotēkai līcis būt radošai, meklēt jaunas darba formas krājuma popularizēšanai un lietotāju ieinteresēšanai. Nākotnē jāpilnveido un jāizvērtē esošās darba metodes.

Rudzātu bibliotēkā informatīvas lapas par datubāzu izmantošanu lietotājiem tiek piedāvātas līdzņemšanai, informācija izvietota pie datoriem, atrodamā bibliotēkas bukleta sadaļā “Bibliotēka piedāvā”. Datubāzes popularizētas un lietotāji konsultēti par to izmantošanu Digitālās nedēļas laikā.

Krājuma atklāšanai tiek izliktas dažādas tematiskas izstādes, jaunieguvumiem ir atsevišķi plaukti gan pieaugušajiem, gan bērniem. Sociālajos tīklos regulāri ir informācija par jaunajām grāmatām, tiek gatavotas publikācijas par novadniekiem, aktīva ir bibliotēkas Facebook lapa.

Rīta bibliotēkas krājuma un datubāzu popularizēšanas metodes:

- informāciju sociālajā tīklā Facebook,
- izstādes:
 - daiļliteratūras,
 - tematiskās,
 - nozaru literatūras,
 - grāmatu jaunumu,
- jaunāko grāmatu dienas (2023. gadā 11 reizes),
- projekts “Bērnu, vecāku un jauniešu žūrija”, jo bērni nāk, meklē un izvēlas grāmatas,
- Ziemeļvalstu bibliotēkas nedēļas laikā organizēts pasākums “Rītausmas ziemeļvalstu literatūras lasījumi Jersikas pamatskolā”,
- informācija izvietota bibliotēkas stendā,
- lietotāju apmācības darboties ar datu bāzēm Letonika un News, kā arī LNB datubāzēm,
- apmācības Digitālās nedēļas ietvaros “Iepazīsti datu bāzes!” atsevišķām lietotāju mērķgrupām - skolēniem, pensionāriem, maznodrošinātajiem un pārējiem interesentiem,
- e-pakalpojumu konsultācijas “Digitālās prasmes ikdienai!”,
- individuāli ieteikumi LNCB kopkataloga izmantošanai.

Plānots aktīvāk popularizēt datu bāzes, piedāvājot lietotājiem info lapiņas, bukletus, izliekot afišas uz pārnēsājamā stenda un afišu dēļiem pagastā.

Sutru bibliotēkā datubāzu popularizēšana lasītājiem veikta individuālās pārrunās. Bibliotēkā tiek izgatavoti reklāmas bukleti, kuri pieejami bibliotēkas telpā un ārpus tās.

Krājuma popularizēšana notiek:

- individuālās pārrunās,
- izstāžu veidā, kas popularizē latviešu un cittautu autoru darbus;
- informatīvu izstāžu veidā;
- izstādes, kas popularizē kādu noteiktu tematu vai noteiktu literatūras žanru;
- visu gadu pieejama jaunieguvumu pastāvīgā izstāde;
- jaunieguvumu saraksts skatāms informācijas stendā, pieejamas jaunieguvumu informatīvās lapiņas.

6.7. Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

Vērtīgo grāmatu iepirkuma projekta ietvaros Līvānu novada bibliotēku krājumi tika papildināti ar daudzveidīgu un kvalitatīvu Latvijas izdevēju produkciju. Šajā projektā LNCB ieguva 76 izdevumus par 886 EUR.

Saņemtās grāmatas izvietotas lasītājiem pārredzamā vietā. Apraksts par programmas piešķirumu un vizuālā informācija publiskota bibliotēkas mājas lapā <https://ej.uz/j8rr>, Facebook kontā https://ej.uz/6r_gv, Instagram kontā <https://ej.uz/gy5k>.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā saņemti grāmatu iepirkuma programmas ietvaros 12 eksemplāri par summu 136 EUR. Pārsvārā tie ir latviešu autoru darbi. Veidota grāmatu kolekcijas izstāde un ieraksts publicēts bibliotēkas sociālajā tīklā facebook.com.

Rožupes bibliotēka iepirkumu programmas ietvaros saņemti 11 grāmatu eksemplāri par kopējo summu 129 EUR.

Rīta bibliotēka pārskata periodā saņēma 11 grāmatas par summu 136 EUR, tieši par pusi mazāk nekā 2022. gadā. Grāmatas tika popularizētas bibliotēkas sociālajā tīklā lapā.

Sutru bibliotēka programmā atskaites periodā saņēmusi 6 grāmatas par kopējo summu 75 EUR. Saņemtās grāmatas tiek popularizētas tāpat kā pārējais krājums - izstādes, informācija sociālajā tīklā, bukletos, info lapiņās. Arī izsniegums līdzīgs kā pārējiem jaunieguvumiem.

6.8. Darbs ar parādniekiem

Parādnieku jautājums LNCB ir aktuāls. Lai to skaits mazinātos, tiek sūtīti atgādinājumi e-pastā vai telefoniski. Secināts, ka komunikācija ar parādnieku pa telefonu sniedz labākus rezultātus.

Grāmatas nozaudēšanas gadījumā parādniekam bibliotēka piedāvā segt izdevuma vērtību vai aizvietot ar līdzvērtīgu.

Problēmas parādnieku skaita mazināšanā un grāmatu atgūšanā rada situācija, ka lietotājs norādītajā adresē nedzīvo, atrodas ārzemēs vai citā Latvijas pilsētā, vai pilnībā nomainījis kontaktinformāciju.

Pārskata periodā notika ilgstošo parādnieku (kuri nereaģē uz brīdinājuma vēstulēm un telefona zvaniem vai nedzīvo norādītajā adresē) nenodoto grāmatu izvērtēšana un norakstīšana.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā ar parādniekiem tiek veikts individuāls darbs, brīdinot (mutiski, telefoniski, e-pasts, sociālie tīkli u.c.) par grāmatu lietošanas termiņa beigšanos, kā arī informējot par iespēju lietošanas termiņu pagarinājumam.

Turku pagasta bibliotēkā strādā individuāli: klātienē, nosūtot atgādinājumus e-pastā vai īsziņās.

Rožupes bibliotēkā:

- atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS ALISE iespējas,
- īsziņu sūtīšana un zvanīšana uz lietotāju norādītajiem tālruņa numuriem.

Uzsvars tiek likts uz nenodotajām īpaši pieprasītām grāmatām, kuru saņemšanai izveidojušās rindas. Bieži lietotāji par šiem zvaniem pat ir pateicīgi, jo par paņemtajām grāmatām piemirsies.

Rudzātu bibliotēkā skolēniem par parādiem atgādina skolas bibliotēka, tiek izsniegtas atgādes parādniekiem un, nododot mācību grāmatas, pieprasīts atgriezt arī pagasta bibliotēkas grāmatas. Bibliotēkas savstarpēji sadarbojas un grāmatas iespējams atstāt skolas bibliotēkā. Parādniekiem atgādinājumus uz e-pastu no BIS Alise nosūta arī LNCB.

Rīta bibliotēka katru mēnesi pārskata lietotāju sarakstu un atgādina parādniekiem par kavējumiem, mutiski, pa telefonu, arī rakstot uz e-pastu. Bērniem parādniekiem mutiski Jersikas pamatskolā tiek atgādināts par grāmatu nodošanas termiņiem. Parādnieku nav daudz.

Sutru bibliotēkā ar parādniekiem tiek strādāts regulāri, atgādinot mutiski, zvanot, sūtot īsziņas un e-pastus. Tomēr ir atsevišķi indivīdi, kuri to nesadzird. Līdz šim nav sūtīti atgādinājumi no BIS ALISE. Nevisiem reģistrētajiem lietotājiem ir norādītas e- pasta adreses.

6.9. Ar krājumu saistītās problēmas, risinājumi, vajadzības, secinājumi

LNCB kopumā krājuma stāvoklis vērtējams kā labs, spēj nodrošināt lietotāju vajadzības.

Sarežģītāka situācija ir novada filiālbibliotēkās ar zemāku finansējumu krājuma komplektēšanai. Risinājums - izmantot SBA. Šādam nolūkam paredzēts LNCB apmaiņas fonds.

Nākotnē jāpievērš uzmanība krājuma apgrozījuma kāpināšanai. Risinājuma iespējas:

- piesaistot jaunus lasītājus,
- strādājot ar parādniekiem, jo nereti jaunās grāmatas pārāk ilgi aizkavējas pie lasītājiem,
- informējot lasītājus par rezervētajām grāmatām, jo ir gadījumi, kad attālināti pasūtītās grāmatas ilgi stāv rezervētas, vai sliktākajā gadījumā vispār netiek izņemtas,
- sekojot krājuma kvalitātei, savlaicīgi norakstot krājuma profilam neatbilstošos iespieddarbus.
- Nepietiekošs izdevumu skaits svešvalodās - jāturpina papildināt grāmatu krājumu angļu valodā, jo jaunieši pieprasa dažādu žanru literatūru angļu valodā,
- zems augstvērtīgās literatūras izsniegums – lasītāji vairāk pievēršas viegla satura literatūrai, nepieciešams intensīvāk popularizēt tieši augstvērtīga satura iespieddarbus – grāmatas un žurnālus

Secinājums: bibliotēkās nepietiek līdzekļu, lai nodrošinātu vēlamo daļlīteratūras grāmatu iepirkumu.

Risinājums - izvērtējot situāciju jāatzīst, ka veiksmīgi izmantojot SBA, var iekonomēt krājuma komplektēšanai paredzētos līdzekļus augstvērtīga satura izdevumu iegādei. Daļēji literatūras grāmatas, īpaši ārzemju literatūra ar laiku "iegulst" grāmatu plauktos. Tieši SBA vajadzībām LNCB paredzējusi krājuma apmaiņas fondu, kuru aktīvi izmanto novada filiālbibliotēkas.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkas krājumam piešķirtais pašvaldības finansējums ir apmierinošs, kaut arī būtu vēlams lielāks, jo grāmatu un preses izdevumu cenas katru gadu pieaug straujāk nekā to iepirkšanai paredzētie līdzekļi. Nākotnē plānots aktīvāk piedāvāt grāmatu krājuma daļu, kura tiek maz izmantota.

Rožupes bibliotēkā 2023. gadā nav konstatētas īpašas ar krājumu saistītas problēmas. Krājuma optimāla komplektēšana nodrošina lietotāju pieprasījumu. Pieaugusi interese par grāmatām vācu un angļu valodās, līdz ar to tiek apsvērta iespēja krājumu papildināt ar šī profila grāmatām.

Rita bibliotēka cenšas nodrošināt augstvērtīgu krājumu. Grāmatu sadārdzinājums rada grūtības nodrošināt lasītāju pieprasījumus pēc cita rakstura lasāmvielas (bestselleri, neapgrūtinoša satura literatūra, literatūra izklaidei). Uz izdevumiem veidojas lasītāju rindas. Problēma tiek risināta, izmantojot SBA pakalpojumus. Jāturpina krājuma izvērtēšana un atjaunošana.

Sutru bibliotēkā lasītāju vēlmes tiek apmierinātas, pieprasot krājumā neesošos iespeddarbus no SBA.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

7.1. Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums

LNCB nodrošina bērniem un jauniešiem brīvu un neierobežotu literatūras un informācijas saņemšanu, veicina mācīšanās, lasīšanas un rakstīšanas iemaņu apguvi, sekmē bērnu un jauniešu lasīšanas pilnveidi, popularizē literatūru lasīšanas veicināšanas pasākumos, piesaista jaunas un paplašina esošās lietotāju grupas.

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem 2023. gada 7. jūlijā Līvānu pilsētā reģistrēti 7355 iedzīvotāji, no tiem 1205 vecumā līdz 18 gadiem.

Analizējot lasītāju skaita rādītājus - lietotāju skaits bērnu un jauniešu grupā līdz 18 gadiem pieaudzis par 54 lietotājiem. 2023. gadā ir 452 lasītāji vecumā līdz 16 gadiem (+60, salīdzinot ar 2022. gadu) un 38 jauniešu vecumā no 16 līdz 18 gadiem, kas ir par 6 lasītājiem mazāk, salīdzinot ar 2022. gadu.

Lietotāju kartes vecuma grupā no 16 līdz 18 gadiem ir 38 jauniešiem, kas ir par 6 lietotājiem mazāk kā iepriekšējā gadā.

Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem apmeklējumu skaits ir 6634, jeb 58% no kopējā apmeklējumu skaita (11366) un par 9% lielāks kā iepriekšējā gadā.

Bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem izsniegumu skaits ir 7826, jeb 19% no kopējā apmeklējumu skaita (42136) un par 0,6% lielāks kā iepriekšējā gadā.

Darbs ar bērniem no 16 līdz 18 gadiem notiek pieaugušo lietotāju apkalpošanas nodaļā.

Bērnu un jauniešu krājums izvietots otrajā stāvā un atsevišķi divās zonās. Visaktīvāk nodarbības un pasākumi realizējušies ar pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. Tā darbs tiek organizēts ar mērķi mazajos bibliotēkas apmeklētājos ieaudzināt lasīšanas kultūru un iepazīstināt ar bibliotēkas plašo piedāvājumu klāstu. Tagadējie bērni – nākotnē potenciālie bibliotēkas apmeklētāji.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Pēc PLMP datiem Turku pagastā reģistrēti 124 bērni līdz 18 gadiem.

Jaunsilavu bibliotēkā bērni sastāda aptuveni 40% no visiem bibliotēkā reģistrētajiem lietotājiem.

Turku pagasta bibliotēkā bērni sastāda 9,5% no visiem bibliotēkā reģistrētajiem lietotājiem. Bibliotēkā izveidots bērnu stūrītis, kur mazie lietotāji brīvi un netraucēti darbojas – lasa, zīmē, rotaļājas, spēlē galda spēles. Bērniem tiek piedāvāts:

- daiļliteratūras un uzzīņu literatūras krājums, preses izdevumi bērniem, video un audioieraksti,
- informācijas un komunikāciju tehnoloģijas,
- galda spēles.

Rožupes bibliotēkā bērniem un jauniešiem tika piedāvāti ierastie pakalpojumi: tematiskas tikšanās, bibliotekārās stundas, lasīšanas veicināšanas pasākumi, radošās nodarbības, spēļu pēcpusdienas,

filmu skatīšanās utt. Bērni un jaunieši pulcējas bibliotēkā lai pavadītu brīvo laiku, lasītu žurnālus, socializētos, spēlētu spēles. Ir jābūt radošiem, jāinteresējas, kā citur strādā ar bērniem un jauniešiem. Vienmēr ir vērtīgi pajautāt konkrētajai auditorijai, kas viņiem šobrīd ir aktuāli.

Lielākā daļa skolēnu ir digitālās paaudzes bērni, viņi ir “piedzimuši ar tehnoloģijām”, un tā ir viņu ikdiena. Ja gribam strādāt ar skolēniem, tad arī bibliotekāriem jāmeklē risinājumi, kā ar viņiem ikdienā darboties, kā viņus saprast un nepārprast – tehnoloģijas ietekmē skolēnu mācīšanās stilu.

Digitālā laikmeta priekšrocības līdzī nes arī izaicinājumus, tā ir plaša piekļuve informācijai, personalizēta mācīšanās, iespēja attīstīt dažādas prasmes. Strādājot ar digitālā laikmeta skolēniem, jāņem vērā, ka viņu uzmanību ir grūtāk noturēt. Jāmeklē veiksmīgākās metodes.

Rudzātu bibliotēkā reģistrētie bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem ir 30 % no visiem bibliotēkas lietotājiem. Bērnu lietotāju sastāvs bibliotēkā :

- Pirmsskolas vecuma bērni – 9,
- Sākumskolas vecuma bērni – 47,
- Pamatskolas vecuma – 36,

- Vidusskolas vecuma jaunieši – 30,
- Bērni ar īpašām vajadzībām – 12 (Rudzātu speciālā pamatskola).

Bērnu un jauniešu bibliotekārais aptvērums ir 119,6%. Aptvērums lielāks kā deklarēto bērnu skaits, jo tiek apkalpoti citos novados deklarētie bērni. Pārsvārā tas attiecas uz internātpamatskolas audzēkņiem.

Apkalpes mikrorajonā ir divas skolas, kur arī ir bibliotēkas. Rudzātu speciālās pamatskolas bibliotēka apkalpo bērnus ar īpašām vajadzībām. Abas skolu bibliotēkas strādā ar BIS Alise.

Bibliotēku apmeklē Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu audzēkņi, Daugavpils mūzikas vidusskolas un Jēkabpils 3. vidusskolas audzēkņi.

Vidējais apmeklējums pārskata periodā ir 5,4, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tas ir par 0,6 apmeklējumiem mazāk. Noskaidrots, ka aktīvākie bērni un jaunieši ir ļoti noslogoti – apmeklē mūzikas un mākslas, sporta skolas Līvānos un Preiļos, darbojas skolas pašpārvaldē, organizē pasākumus skolā, piedalās projektos, interešu pulciņos. Rudzātu vidusskolā vienmēr bijis iecienīts tūrisms, daudzi skolēni darbojas jaunsardzē. Skolā notiek daudz interesantu izglītojošu pasākumu, ir Skolas somas pasākumi. Daudzus vecāki ved uz pilsētu – dejas, futbols, basketbols, kīkbokss, orķestris, Bērnu un jauniešu centrs, baseins.

Bērnu grāmatu izsniegums, salīdzinot ar kopējo, ir lielāks kā bērniem un jauniešiem izsniegto grāmatu skaitu. Grāmatas bērniem lasīšanai izņem arī vecāki, īpaši pirmsskolas vecuma bērniem, bet mazuļiem lasīšana ir arī grāmatas skatīšanās, ilustrācijas liek domāt par to, kas grāmatā stāstīts, rodas jautājumi un kopīga lasīšana ar vecākiem, kas arī ir lasīšanas veicināšanas mērķprogrammu mērķis.

Rīta bibliotēkā reģistrēti 128 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Rādītājs ir stabils, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Apmeklējumu skaits 783, tas ir +148%, salīdzinot ar 2022. gadu,

Izsniegto eksemplāru skaits – 696, tas ir +79,8%, salīdzinot ar 2022. gadu

Svarīgākais bibliotēkas uzdevums darbā ar bērniem un jauniešiem ir veidot izpratni par bibliotēku, rosināt un saglabāt interesi par grāmatu un lasīšanu, kā arī attīstīt informācijas meklēšanas prasmes. Bibliotēka sniedz bērniem un jauniešiem iespēju izbaudīt lasīšanas, zināšanu apguves un radošo darbu atklāsmes prieku. Bibliotēkai ir īpaša atbildība līdzdarboties lasīšanas veicināšanas procesā, tāpēc, sadarbojoties ar Jersikas pamatskolu turpināja darboties aizsāktajos projektos – “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Skatās lasīšanas sacensība”.

Pārskata periodā bērni un jaunieši piedalījās lasītveicināšanas aktivitātēs, spēļu pēcpusdienās, viktorīnās par Jersikas pagastu un radošajās darbnīcās.

Sutru bibliotēkas statistikas apkopojums:

- reģistrēti 43 lietotāji vecuma posmā “bērni un jaunieši”, jeb 17% no kopējo lietotāju skaita,
- apmeklējums – 514, salīdzinot ar iepriekšējo gadu ir pieaudzis par 34%.

Pagasta teritorijā nav skolas, bērni mācās tuvāko pagastu skolās vai kaimiņu novada skolās. Līdz ar to bibliotēkai nav pastāvīgas sadarbības ar skolu.

Lielākoties bērni izmanto personīgās viedierīces, retāk - bibliotēkas stacionāros datorus. Tiek izmantots bibliotēkas wi-fi. Lielākais bērnu pieplūdums ir vasaras mēnešos, kad vietējiem bērniem brīvdienas un ciemos atbraukušie arī izmanto bibliotēkas piedāvājumus. Līdz ar to palielinājies grāmatu izsniegums bērniem.

Bibliotēkā ierīkota atsevišķa zona bērniem. Grāmatas plauktos izvietotas bērniem pieejamā augstumā. Paklājs, galdiņš, soliņi un rotaļlietas ir bērnu zonas aprīkojums. Te pieejamas arī bērnu auditorijai paredzētās izstādes. Aktīvākie apmeklētāji ir jaunākā skolas vecuma bērni. Viņi pamatā spēlē bibliotēkas krājumā pieejamās spēles un lasa žurnālu "Ilustrētā Junioriem".

7. 2. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem veic konsultatīvo darbu ar novada bibliotēkām:

- regulāri sadarbojas ar visām LNCB filiālbibliotēkām un Līvānu novada skolu bibliotēkām,
- koordinē Bērnu žūrijas aktivitātes un organizē noslēguma pasākumu Līvānu novada bibliotēkām,
- koordinē "Skaļās lasīšanas" sacensību aktivitātes, piedalās vietējos konkursos un organizē reģionālo noslēguma pasākumu,
- informē par LNB Bērnu literatūras centra aktivitātēm, piedalās semināros un informē pagastu bibliotēku darbiniekus par aktuālāko darbā ar bērniem un jauniešiem.

7. 3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana

LNCB atskaites gadā krājums ir papildināts ar 413 (-158 salīdzinājumā ar 2022. gadu) eksemplāriem, no kuriem 282 ir grāmatas, 130 seriālizdevumi un 1 nošu izdevums. Alternatīvo lietu komplektēšana pārskata periodā nav bijusi.

Bērniem un jauniešiem paredzētais krājuma papildinājums sastāda 19% no kopējā jaunieguvumu skaita (2174) un, salīdzinot ar iepriekšējā perioda jaunieguvumu skaitu ir par 31% mazāks.

Krājums bērniem un pusaudžiem tiek komplektēts pietiekamā apjomā, nodrošina visu vecuma grupu intereses.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā bērniem un jauniešiem paredzētās grāmatas sastāda apmēram ceturto daļu no kopējā bibliotēkas krājuma.

Jāturpina darbs pie krājuma kvalitātes novērtēšanas. Pastiprināti uzmanība jāpievērš alternatīvo lietu komplektēšanai (spēles, puzzles, diski u. c.).

Turku pagasta bibliotēkā 2023. gadā bērniem un jauniešiem iegādātas 39 grāmatas, kas sastāda 15% no kopējo iegādāto grāmatu skaita un 18% no grāmatu iegādei izlietotajiem līdzekļiem. Uz 1 lasītāju iegādātas 2 grāmatas.

Pastiprināti uzmanība jāpievērš alternatīvo lietu komplektēšanai (spēles, puzzles, diski u. c.).

Rožupes bibliotēkā krājums tiek komplektēts tā, lai maksimāli apmierinātu visu vecumu bērnu un jauniešu mērķauditorijas vajadzības. Liela vērība tiek pievērsta kvalitatīvai nozaru, latviešu un tulkota i bērnu un jauniešu literatūrai. Bibliotēkā 2023. gadā bērniem un jauniešiem iegādātas 142 grāmatas, kas sastāda 16,8% no kopējo iegādāto grāmatu skaita un 20,6% no grāmatu iegādei izlietotajiem līdzekļiem. Uz 1 lasītāju iegādātas 1 grāmata. Pārskata gadā bibliotēkas krājums netika papildināts ar attīstošajām vai galda spēlēm, puzzle un citām alternatīvām lietām.

Abonēti 5 periodiskie izdevumi. Mazāko lasītāju pieprasītas ir grāmatas ar skaņu un spēļu elementiem, grāmatas-puzzles. Pieprasītas ir ieteicamās literatūras grāmatas, arī lasīšanas veicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas" (BJVŽ) grāmatas. BJVŽ grāmatas tiek izvietotas atsevišķā plauktā kopā ar izdales materiāliem un papildus informāciju par lasīšanas programmu. Populāras ir galda spēles, attīstošās spēles mazajiem apmeklētājiem, kartīšu spēles pirmskolas un sākumskolas skolēniem. Ļoti pieprasīts ir daudzfunkcionālais spēļu galds ar septiņām spēlēm, vien jāreķinās, ka šī ir diezgan skaļa spēle un aizņem salīdzinoši lielu vietu. Tiek sekots, lai krājums bērniem būtu kvalitatīvs, atbilstošs lasītāju grupām, kā arī proporcionāls lasītāju skaitam. Pārskata gadā bibliotēkas krājums netika papildināts ar attīstošajām vai galda spēlēm, puzzle un citām alternatīvām lietām.

Rudzātu bibliotēkā komplektējot krājumu un izvērtējot krājuma procentuālo sastāvu, bērnu un jauniešu literatūra tiek iegādāta pietiekošā skaitā. Publiskā un skolas bibliotēka, abonējot periodiskos izdevumus, vienojas, lai abās iestādēs izdevumi nedublētos.

Salīdzinot ar lietotāju skaitu, bērnu literatūras krājumu būtu vēl nedaudz jāpalielina, bet, izvērtējot izsniegumu, pieprasījums ir mazāks nekā bibliotēkas piedāvājums, jo jaunu bērnu grāmatu ir daudz. Mazāk veiksmīgi izdodas iesaistīt lasīšanā pusaudžus, arī viedierīču lietošana negatīvi ietekmē interesi par lasīšanu, problēma ir arī lasītprātība.

Rīta bibliotēkā bērnu un jauniešu auditorijai komplektē: bilžu grāmatas, latviešu oriģinālliteratūru, tulkoto literatūru, uzzīņu literatūru, enciklopēdijas, izglītojošas galda spēles.

2023. gadā iegādāti 124 jauni bērnu izdevumi, tas ir 12% no kopējā jaunieguvumu skaita un salīdzinot ar 2022 par 53% vairāk.

Sutru bibliotēkā bērnu krājumu veido visiem vecumiem paredzētā literatūra, kas atsevišķi izdalīta trim vecumu posmiem.

Atskaites periodā :

- iegādāti 37 jauni iespieddarbi, par 5 grāmatām mazāk kā iepriekšējā gadā,
- jaunieguvumu summa - 243,02 EUR,
- bērnu grāmatas ir 32% no kopējā jaunieguvumu (monogrāfiju) skaita,
- finansējums bērnu grāmatām ir 20% no jauniegūtajiem monogrāfiskajiem izdevumiem,
- vidēji uz vienu attiecīgā vecuma lasītāju iegādātas 0,9 grāmatas (pieaugušajiem 0,4 iespieddarbi),
- vidēji uz vienu attiecīgā vecuma lasītāju iztērēti 5.65 EUR (pieaugušajiem- 4,52 EUR).

Bērnu un jauniešu jaunieguvumu skaits un izlietotais finansējums uz vienu lietotāju ir lielāks kā pieaugušajiem.

7.4. Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmi un iemaņu attīstīšana, pasākumi

LNCB Bibliotekāra izaicinājums ir apmācīt lietotājus izmantot bibliotēkas resursus. Skolēni mācās izmantot datu bāzi letonika.lv un LNCB izveidoto novadpētniecības datu bāzi Līvānu novads.

Jaunos lietotājus rosina apgūt prasmes izmantot iespēju izvēlēties un rezervēt grāmatas attālināti caur savu kontu. Esošajiem atgādina, kā pagarināt grāmatas, ja nav iespējams apmeklēt bibliotēku klātienē. Skolēni praktizē kā sameklēt vajadzīgo grāmatu un to rezervēt elektroniskajā katalogā.

Diemžēl jāsecina, ka skolēni grāmatu rezervēšanu izmanto retāk nekā pieaugušie. Mācību vielas apguvei grāmatas vajadzīgas nekavējoties. Izņēmums ir daiļliteratūra un Bērnu žūrijas kolekcijas grāmatas. Tās tiek rezervētas, kaut arī grāmatu eksemplāru skaits ir pietiekams, jo bērni lasa lēni un vairākas reizes.

Tiešsaistes pakalpojumi un prasmes tos izmantot nākotnē kļūs arvien populārāki, jo situācija valstī ir izmainījusi cilvēku paradumus, mudinot tos arvien vairāk izmantot iespēju darboties attālināti, neizejot no mājām. Viena no vietām, kur skolēni meklē atbildes uz jautājumiem par iespējamajiem riskiem un apdraudējumiem internetā ir Latvijas Drošāka interneta centra mājas lapa drossinternets.lv

2023. gadā sniegtas uzziņas par dažādiem jautājumiem. Bērnu interesē:

- ballīšu rīkošana,
- dažādas spēles telpās un svaigā gaisā,
- cilvēka uzbūve,
- uzvedības kultūra un jautājumi, kas saistīti ar etiķeti,
- mistiskas būtnes,
- Latvijas vēsture,
- Līvānu pilsētas vēsture un dažādi vides objekti,
- eksperimenti,
- pusaudžu problēmas un daudz kas cits.

Bērnu vecākus interesē ikdienišķas lietas:

- kā iemācīt bērnu aizmigt savā gultiņā,
- pašam sagērbties un sakārtot savas mantas,
- kā veidot dzīvniecīņus no dabas materiāliem,
- kā pagatavot bērnam veselīgas maltītes.

Jauniegvumu izstādes bibliotēkā tiek rīkotas regulāri. 2023. gadā tika izliktas 10 jauniegvumu izstādes bērniem un jauniešiem.

Tematiskās izstādes tiek veidotas par aktuāliem notikumiem, latviešu gadskārtu svētkiem (tradīcijām). Veidojam ar mācību programmām saskaņotas izstādes (piem., par rakstniekiem, dzejniekiem un viņu darbiem). 2023. gadā tika izliktas 13 tematiskās izstādes. Par vienu tēmu atlasītās grāmatas ļauj lasītājiem ātrāk un ērtāk izvēlēties sev tīkamāko lasāmvielu. Interesi nav zaudējušas gadskārtu un dažādu tradīciju izstādes.

Izstādes bērniem un jauniešiem:

- Rūdfam Blaumanim-160
- Caur mīlestības pinekļiem
- Ceļojošā izstāde “Laiņi lūgti uz Alfona Obergas viesībām”
- Es savai māmiņai
- Lecam vasarā
- Vasara kopā ar “Bērnu un jauniešu žūriju-’23”
- Atpakaļ skolā
- Jaunākais dzejas pasaulē
- Tu lasi un nebeidzas pasaules stāsts
- Ceļojošā izstāde “Ineses māja”
- Vācu rakstniekam Otrīdam Preisleram – 100
- Es mīlu Latviju
- Ziemassvētku gaidīšanas laiks

Tīmekļa vietne <http://lncbberni.blogspot.com> atspoguļo ikdienas notikumus darbā ar bērniem: publicē rakstus par aktuālām tēmām, ikdienas piedzīvojumiem, šeit tiek ievietoti arī fotoattēli no pasākumiem. 2023. gadā blogu skatījās 5243 virtuālo apmeklētāju, salīdzinot ar 2022. gadu +4203 skatījumi. Tas liecina par sabiedrības pieaugošo interesi par darbu ar bērniem.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā sniegtas 16 uzziņas. Uzziņas paredzētas mācību procesam.

Turku pagasta bibliotēkā uzziņas sniegtas mācībām, izklaidei, redzesloka paplašināšanai. Uzziņu sniegšanai tiek izmantoti nozaru izdevumi, enciklopēdijas, vārdnīcas, abonētās datu bāzes Letonika, News. Uzziņas tiek sniegtas klātienē, telefoniski, e-pastā.

Rožupes bibliotēkā uzziņu sniegšanai tika izmantoti visi bibliotēkā esošie resursi:

- iespieddarbu krājums (nozaru literatūra, daiļliteratūra, periodiskie izdevumi),
- abonētās datubāzes un elektroniskie resursi,
- novadpētniecības materiāli, tematiskās mapes u.c.,

E-prasmju jautājumos tika sniegtas individuālās un grupu konsultācijas:

- prezentāciju noformēšana programmā PowerPoint,
- lietotāja profila izmantošana “Mana bibliotēka”,
- datubāze “Letonika”,
- reģistrēšanās 3td e-bibliotēkā,
- organizēti digitālās prasības pasākumi Drošāka interneta dienās - “Digitālās pēdas!”, “Digitālā pārlicība”, “Mobils un drošs”, “Medijprasība digitālajā vidē”.

2023. gadā vispieprasītākās bija tematiskās uzziņas, kas saistītas ar:

- mācībām un studijām,
- bērnu un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējām,
- aktuāliem notikumiem ne tikai Latvijā, bet arī pasaulē,
- latviešu gadskārtu svētki,
- muzeju kultūrvēsturiskais mantojums,
- modes tendences,
- pārgājēju maršruti, takas,
- dažādu valstu kultūra un tradicionālie svētki,
- veselīgs dzīvesveids u.c.,

Konsultatīva informācija par orientēšanos krājuma izvietojumā apgūta praktiski. Uzziņas pārsvarā tiek sniegtas skolēnu referātiem, zinātniski pētniecisko darbu izstrādei un zināšanu papildināšanai.

Atbilstoši aktualitātēm, uz laiku tiek veidoti tematiskie grāmatu plaukti: ”Dzeja”, “Fantastika”, “Lasām arī vasarā”, “Ziemas pasakas”, “Kas, kur, kad?”, “Aktuālas profesijas” u.c.

Rudzātu bibliotēkā bērniem uzziņas tiek sniegtas pēc pieprasījuma, visbiežāk skolas uzdevumu izpildei. Tās ir faktu uzziņas, tematiskās uzziņas, meklēti materiāli par rakstnieku, komponistu dzīvi, meklēts repertuārs dziesmu, dzejas, skatuves runas konkursiem. Vidusskolēniem - zinātniski pētniecisko darbus izstrādei. Tēmas darbiem zināmas laicīgi, lai atlasītu bibliotēkā literatūru pēc temata, pasūtītu SBA no citām

bibliotēkām, sameklētu rakstus presē. Izsniegti Letonikas pieejas dati, stāstīts par Lursoft Laikrakstu bibliotēku. Skolēni meklē arī iespēju, kā ātrāk izlasīt grāmatu un izmanto Letonikas audio ierakstus.

Bērni apgūst iemaņas e-kataloga izmantošanā, bibliotēkas krājuma izvietojumā un nepieciešamās literatūras meklēšanā.

Digitālās nedēļas laikā bērni un jaunieši tiek aicināti attālināti piedalīties tiešsaistes pasākumos, kas pieejami interneta vidē. Pēdējā laikā jauniešu pieprasīts pakalpojums ir e-paraksts.

Rīta bibliotēkā tiek sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas uzziņas, lielākoties skolēnu referātiem, mājasdarbiem, projektiem. Populārākās bija:

- latviešu folkloru, gadskārtu svētkiem un tradīcijām,
- Latvijas kultūru un vēsturi,
- latviešu u.c. tautu tradīcijas un svētki,
- gatavošanās daiļlasīšanas konkursiem,
- Ziemassvētku ludziņas,
- daba, dzīvnieki,
- dažādu valstu ģeogrāfija,
- rakstnieki, kultūras darbinieki,
- mūzikas, mākslas veidi, komponisti, mākslinieki,
- mitoloģija (latviešu un citu tautu),
- vēstures pieminekļi,
- reliģijas, baznīcas vēsture,
- sports, sportisti,
- dinozauri,
- Barikāžu laiks,
- Planētas,
- grāmatu lietošanas termiņš, pagarināšanas iespējas,
- piekļuve datubāzēm un 3td e- grāmatu bibliotēkai,
- drošība izmantojot internetu.

Tiek izmantoti visi pieejamie resursi – datubāzes, preses izdevumi, kā arī brīvpieejas interneta resursi.

Sutru bibliotēkā skolas vecuma bērniem bibliotēkas izmantošanas prasmes un iemaņas tiek attīstītas individuāli - skaidrots par krājuma sadalījumu un izvietojumu, pēc kādām metodēm orientēties, lai sameklētu grāmatu.

Internetvidē bērni orientējas ļoti labi. Norādes sniegtas informācijas meklēšanā abonētajās datubāzēs, diemžēl interese ir neliela.

7.5. Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes

LNCB 2023. gada veiksmīgākas lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

- Bērnu žūrijas ekspertu 5+ noslēguma ballīte PII Rūķīšos,
- Kāpēc es iesaku nākt uz bibliotēku? – skolēni reklamē bibliotēku sociālajos tīklos,
- “Uzgavilēsim Alfonam Obergam!”,
- Pasākumu cikls “Kas jauns bibliotēkā? “,
- Skaļās lasīšanas sacensības Līvānu reģiona fināls,
- Literatūras stunda bibliotēkā,
- Radošā darbnīca ar Annu Vaivari,
- Uzdod jautājumu policijai.

Veiksmīgākais bibliotēku popularizējošais pasākums: Kāpēc es iesaku nākt uz bibliotēku? – skolēni reklamē bibliotēku sociālajos tīklos.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā bērniem un jauniešiem izveidotas 7 izstādes un organizēti 22 pasākumi. Veiksmīgākie no tiem:

- “Bērnu žūrija 2023” noslēguma pasākums, kas tapis sadarbībā ar Jaunsilavas pamatskolu,
- Skaļās lasīšanas sacensības vietējais konkurss 5. – 6. klašu skolēniem, sadarbībā ar Jaunsilavas pamatskolu un Turku pagasta bibliotēku,
- Dzejas dienu pasākumi – “Dzejoļi grāmatu nosaukumos”, radošā darbnīca “Sveiciens rakstniecei I. Zanderei jubilejā!”,
- nodarbību cikls pirmsskolas bērniem “Lasām grāmatas, zīmējam ilustrācijas par izlasīto”,
- rīta stundas lasījums sākumskolas bērniem Ziemeļvalstu literatūras nedēļā,
- spēle bibliotēkā “Kā runā dzīvnieki” - dzīvnieku skaņas dažādās pasaules valstīs,
- radošās darbnīcas, piem., Lieldienu pastkaršu vai grāmatzīmju gatavošana.

Rožupes bibliotēka piedalījās organizētajos projektos un organizēja bibliotēkās pasākumus visu vecumu bērniem:

- “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” - jau trešo reizi par Līvānu novada čempionu kļuva rožupietis. 2023. gadā Līvānu novada reģionu Latvijas Nacionālajā bibliotēkā pārstāvēja Rožupes pamatskolas 6. klases skolēns, par empātisko lasījumu saņemot balvu no Karīnas Pētersones,
- LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas projekts “Grāmatu starts”. Pirmsskolas vecuma bērniem tika organizētas iepazīšanās ekskursijas ar bibliotēku. Ekskursijas tika papildinātas ar

skaļo lasīšanu, spēļu un rotaļu elementiem, dziesmām un skaitāmpantiem, mīklām, pasaku fragmentiem, tādējādi rosinot interesi par grāmatām un lasīšanu. Pasākumus bērniem papildināja radošās nodarbības (krāsošana, zīmēšana, līmēšana, veidošana no dažādiem materiāliem utt.). Projekta “Grāmatu starts” dalībnieki saņēma dāvanu komplektus un diplomu,

- “Tet skolīņa bērniem” - nodarbības medijpratībā pirmsskolas bērniem,
- pirmklasnieku iepazīšanās ar bibliotēku,
- bibliotekārās stundas un informācijpratības nodarbības pamatskolas skolēniem, mērķis – iepazīstināt skolēnus ar bērnu un jauniešu literatūras krājuma daudzveidību, veicinot pozitīvu attieksmi pret grāmatu lasīšanu,
- tematiski pasākumi skolēnu lasītprasmes veicināšanai un zināšanu papildināšanai: – “Preses izdevumu apskats”, “Mācību stunda bibliotēkā”, “Skaļās lasīšanas diena”, “Mana grāmata” u.c.,
- Karjeras dienu ietvaros tiek organizēta izstāde “Mana profesija”,
- Dzejas dienās,
- Starptautiskās Dzimtās valodas diena,
- Ziemeļvalstu nedēļas aktivitātes,
- Drošāka interneta diena, u.c.

Lai skolēnus ieinteresētu vairāk lasīt grāmatas:

- turpinās projekts “Lasošākā klase”. Rožupes pamatskolas lasošākā klase balvā saņēma ekskursiju (150 E vērtībā),
- čaklāko lasītāju - skolēnu sveikšana. Pasākums notiek visas skolas kolektīva klātbūtnē, līdz ar to arī klātesošajiem rodas stimuls būt starp čaklākajiem lasītājiem,
- lasīšanu veicinošā programma BJVŽ. Krājumā komplektētās BJVŽ grāmatas tiek izmantotas dažādos pasākumos, aicinātas klašu grupas uz nodarbībām, iepazīstinātas ar grāmatu kolekciju. Bibliotēkā pārstāvētas ir visas lasītāju grupas, taču aktīvākā ir sākumskolas grupa, arī lasošo vecāku skaits pieaug,
- programma “Grāmatu starts”. Bibliotēkā organizētas Pūcīšu skolas nodarbības - bērni iepazīna bibliotēku, grāmatas, darbojās radošajās nodarbībās. Pirmsskolas bērni iepazīnās ar grāmatu “Ezītis, kam nebija kažociņa”. Gatavoja ezīšiem savus kažociņus, noskatījās filmu “Eža kažociņš”. Par savu uzcītību mazie Pūculēni saņēma sertifikātus un grāmatu starta komplektus-mugursomiņu ar programmas simbolu pūcīti, mīksto rotaļlietu un grāmatiņu,
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļā Rožupes pamatskolai piedāvāta Ziemeļvalstu rakstnieku grāmatu kopa, kā arī informēja par Ziemeļvalstu literatūras nedēļas vēsturi un norisi. Bibliotēkā notika rīta lasījumi ar praktisku darbošanos klašu grupām,

Darbošanās ar bērniem ārpus bibliotēkas telpām:

- ģimeņu festivālā Šļakatas Rožupes estrādē - Bibliotēka darbojās pasaku un spēļu teltī, piedāvāja salikt puzzles, spēlēt spēles, atbildēt uz jautājumiem, krāsot krāsojamās lapas. Pasākuma mērķis ir mudināt bērnus un vecākus mazāk laika pavadīt pie viedierīcēm, vairāk saklausīt, saredzēt, būt kopā un saskarsmē ar citiem, iegūt jaunus draugus, apgūt jaunas prasmes, attīstīt uzmanību un radošo domāšanu, pilnvērtīgi un neaizmirstami pavadīt laiku ar ģimenes locekļiem,
- dalība Rožupes pamatskolas pasākumos, ar spēlēm, radošajām nodarbībām, viktorīnām, konkursiem,
- tikšanās Rožupes pamatskolas telpās Dzejas dienu ietvaros ar pirmā komiksa latgaliešu valodā “Sunāns breiveibā” autori Lauru Melni. Tikšanās norisinājās latgaliešu valodā. Bija liela interese, daudz jautājumu un atbilžu. Lūk pašas autores teiktais par pasākumu: *“Mozūs lauku školu šarms ir tymā, ka iz sasatikšonu atīt vysa škola! I sagaida ar suņu zeimiejumu izstuodi! Tik jauka atmosfera, kūpeibys sajiuta i atsauceigi bārni maņ otkonpīruoda, ka vysim navajag vuiceitīs miļzeiguos klasēs, kab saprostu kai sovā storpā konkurēt. Var ari vīnkuorši augt draudzeigā atmosferā, cyts cytu atbolstūt. I te beja tik daudz bārnu vaicuojumu, ka drupeit pat juoīspryngst! Cik godu ir Sunānam, cik godu ir kačam Tomam, cik godu ir puorejim kačim, cik godu ir maņ (nu tū es vysmoz iz reizis zynuoju)? I aizadūmuošonys vārtais vaicuojums, kod byus animacejis kina par Sunānu?”*
- pasākums “Spoku nakts” sadarbībā ar Rožupes pamatskolu. 4.-9. klašu skolēni aktīvi izmantoja iespēju izzināt Veļu laika un Helovīna kopīgās un atšķirīgās vērtības. Bērni apliecināja savas radošās spējas un iztēli Masku parādē, ko izvērtēja žūrija. Bija jāizgrebj ķirbis, jādodas nakts pārgājienā uz Rožupes estrādī. Pa ceļam pārvarot dažādas grūtības un uzdevumus –ķirbju stafeti, orientēšanos tumsā, noslēpumu kastes un raganas našķus, kā arī jāizvairās no dažādiem spoku pārsteigumiem. Estrādē bērni varēja sasildīties pie ugunskura liesmām, iestiprināties ar desiņām un zefīriem, pārrunāt uzdevumus un dalīties iespaidos. Neizpalika arī dažādi spoku stāsti. Vakara noslēgumā bērniem bija iespēja izdejoties diskotēkā un noskatīties šausmu kino. Šādi pasākumi veicina sadarbību un radošumu.
- Ziemassvētku sajūtu pasākumu Sociālās aprūpes centra “Rožlejas” senioriem, kurā seniori ar Rožupes pamatskolas skolēnu palīdzību ļāvās radošumam - izgatavoja sev svētku dekorāciju – eglīti. Kopīgi ļāvāties mākslai, mūzikai un īstām Ziemassvētku sajūtām. Diena bija papildīta ar prieku, sirsnību un pozitīvām emocijām!
- piparkūku cepšanas darbnīcas 1. - 6. klasei – reizē ar piparkūku cepšanu tika iepazītas arī Ziemassvētku tradīcijas, minētas mīklas, skaitīti dzejoļi.

Jebkurš pasākums bibliotēkā bērnu un jauniešu auditorijai tika organizēts un bija uzskatāms kā lasīšanu veicinošs pasākums.

Rudzātu bibliotēka mērķprogrammā “Grāmatu starts” iepazīstina bērnus un vecākus ar bibliotēku, grāmatām, iedrošina apmeklēt bibliotēku, parāda, ko var darīt bibliotēkā. Arī 2023. gadā bibliotēka pieteicās Grāmatu startam, apzināti 4-gadīgie bērni, Pūcišu skolas nodarbības plānojas 2024. gadā.

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas noslēguma pasākums notika Rudzātu saietā namā, jo bija daudz žūrijas ekspertu. Pasākums sākās ar uzdevumiem, pārbaudījumiem, iespēju parādīt zināšanas par izlasīto, darboties radoši. Pēc tā pasniegts klinģeris.

“Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība”. Lai izvēlētos grāmatas fragmentu lasīšanai, notiek intensīva grāmatu atlase, pārskatot jau izlasītās un lasot jaunas grāmatas. Arī pārskata periodā, sadarbībā ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, notika skaļās lasīšanas 1. kārtā – savā skolā, bet sacensības 2. kārtu organizē LNCB Bērnu nodaļa.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas laikā notika rīta lasījums bērniem Lindgrēnes “Lenennbergas Emīla jaunie piedzīvojumi”. Bērni skatījās fragmentus no latviešu filmas par Emīlu, rakstīja vēstules Emīlam un arī sveica dzimšanas dienā.

Bibliotēka bija izvēlēta kā atpūtas pieturvieta pārgājienā “Zelta rudens” Rudzātu speciālās pamatskolas skolēniem. Bērni labprāt ciemojas bibliotēkā – skatās grāmatas, spēlē galda spēles, rotaļājas ar mantām, darbojas pie datora.

Rīta bibliotēkas veiksmīgākie pasākumi un lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

- “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” sāk lielo lasīšanu!
- “Starts grāmatu vērtēšanai!” – tika dots novembra mēnesī,
- “Nacionālā skaļā lasīšana”,
- zīmējumu konkurss “Manas Lieldienas”,
- “Spēļu vakars” pie Jersikas TN. Bērniem bija iespēja spēlēt lielo cirku, lielo dambreti, lielo jengu, likt puzles,
- pasākumu “Tevi gaidu, vasariņa!”, papildināja zīmēšana uz asfalta,
- radošā darbnīca pirms Māmiņdienas,
- Dzimtās valodas diena - viktorīna, krustvārdu mīklu minēšana, pazudušos vārdu meklēšana tautdziesmās un BJVŽ ekspertu apbalvošana.

Sutru bibliotēkā mācību laikam beidzoties, uz pasākumu “Iegriežam vasaru” sapulcējās bērni no 2 - 14 gadiem. Tik liela vecuma amplitūda nebija paredzēta. Bibliotēkaram jābūt ļoti elastīgam un jāspēj rīkoties atkarībā no situācijas un spontāni jāievieš korekcijas plānotajā scenārijā.

Bērni izrādīja interesi par citiem bibliotēkas organizētajiem pasākumiem un izstādēm, piemēram:

- Starptautiskajai sieviešu dienai veltīto koncertu,
- Baznīcu nakti,
- vasaras saulgriežu pasākumu,

Atsevišķas izstādes arī piesaistīja bērnu auditorijas uzmanību:

- ledusskapju magnētiņu izstāde,
- “Grāmatu otrā dzīve” - orimoto tehnikā veidotie darbi,
- “Ledus laikmets” - mīkstās rotaļlietas no multfilmu varoņiem,
- biedrības “Baltā māja” dienas aprūpes centra apmeklētāju radošo darbu izstādi “Krāsainā pasaule”,
- piparkūku mājiņu izstāde, kas bija gandrīz vienlaicīgi ar Ziemassvētku vecīša pastu.

Lasīšanas veicināšanas jomā ar bērniem strādā ik reizi, kad saņemts jauns sūtījums. Kad bērni ierodas bibliotēkā, īsumā tiek izstāstīts par grāmatu saturu, dizainu, uzzināts kāda satura grāmatas viņiem interesē.

7.6. Sadarbība ar izglītības iestādēm

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem sekmīgi turpina sadarbību ar pirmskolas izglītības iestādi “Rūķīši”. Par Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas ekspertiem vecuma grupā 5+ kļuva sagatavošanas grupas “Knīpas un knauķi” bērni. Mazajiem lasītājiem adresēti arī pasākumu cikli “Tikšanās vieta bibliotēka” un “Profesija – bibliotekārs”.

Sākumskolas vecuma bērni veido lielāko daļu no visiem bibliotēkas lietotājiem, tāpēc sadarbībai ar skolām veltām īpašu uzmanību. Šogad jauni pasākumu cikli “Kas notiek bibliotēkā?” un “Kas jauns bibliotēkā” Trešo klašu skolēni piedalās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu un jauniešu žūrija”. Skolēniem, kas labi lasa, prot analizēt izlasīto un izdarīt secinājumus, arī skolā ir labākas sekmes.

Līvānu 1. vidusskolas 5.a klases skolēni un skolotāja Sanda Kivleniece atsaucās aicinājumam izveidot video “[Ienāc bibliotēkā!](#)”. Video var noskatīties sociālajos tīklos, bibliotēkas mājas lapā un blogā.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkai veiksmīgākā sadarbība ir ar Jaunsilavas pamatskola bibliotekāri, mācību personālu, pirmsskolas grupu audzinātājam – organizētas radošās darbnīcas, bibliotekārās stundas, pasākumi.

Bibliotekāre sniegusi metodisku palīdzību skolas bibliotēkas inventarizācijas procesā.

Rožupes bibliotēka vienmēr ir atvērta sadarbībai. Skolotāji dodas uz bibliotēku ar savām idejām, meklē radošus veidus, kā ieinteresēt skolēnus lasīt, iesaistot bibliotēku. Lai jaunais izglītības modelis tiktu sekmīgi ieviests, bibliotekāriem jāiesaistās ideju ģenerēšanā. Jaunajās kompetencēs skolēni ir informācijpratīgi, patstāvīgi, spēj pārvaldīt tehnoloģiju rīkus. Lai varētu palīdzēt skolēniem arī bibliotekāriem jābūt kompetentiem informācijpratībā, jāprot piedāvāt bibliotēkas resursus, informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.

Rožupes bibliotēkai ir vispusīga sadarbība ar Rožupes pamatskolu. Pārskata gadā īstenotās sadarbības:

Sasaiste ar skolu	Aktivitātes	Izglītības iestāde
-------------------	-------------	--------------------

<p>Sociālā un pilsoniskā pratība. Tiek veidota vēsturiskā, nacionālā, pilsoniskā apziņa, izpratne par pārmaiņām sabiedrībā.</p>	<p>Latvijas Valsts svētkiem un ar Latviju saistītām personībām saistīti pasākumi: “Atceroties un pieminot 1991.gada barikādes”, “Valoda ir tauta/Valoda ir dzeja/Valoda ir vēsture/Valoda ir cilvēks”, “Tautas dzīvā dvēsele”, “Lai mūžam nerimst Lāčplēša gars...”, “Latvija! Tavs vārds ir dārgs un svēts”. Novadpētniecības pasākumi: Krustvārdu mīkla par Rožupi, “Sadzīves tradīcijas Rožupes pagastā”, “Lieldienu tradīcijas”, “Ziemassvētku tradīcijas”. Karjeras nedēļas pasākumi: “Profesiju pasaule”, “Nāc un atrodi atbildi!”, Karjeras izvēles testi.</p>	<p>Rožupes pamatskola</p>
<p>Digitālā pratība. Tiek apgūtas un praksē pielietotas digitālās prasmes, tiek rasts risinājums, meklētas atbildes</p>	<p>Bibliotēkārās stundas: “Esi informēts”, “Medijpratības pamati”, “Es pasūtu grāmatu”, “Bibliotēka piedāvā”. Drošāka interneta dienu pasākumi: “Sērfo internetā un esi drošs!”, “Digitālā drošība”, “Mobils un drošs”, “Medijpratības prasmes ikdienai”, “Tu esi tas, ko tu dari! Arī internetā.”</p>	<p>Rožupes pamatskola Pirmsskolas grupa Zīluki</p>
<p>Valodas pratība un lasītprasme. Tiek veidota izpratne par valodas nepieciešamību domāšanai, izziņai un saziņai.</p>	<p>Starptautiskā bērnu grāmatu diena-2.aprīlis. Skaļās lasīšanas sacensības. Lasošākā klase. Čaklākais lasītājs.</p>	<p>Rožupes pamatskola Pirmsskolas grupa Zīluki</p>
<p>Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā pratība. Tiek veidota izpratne par mākslu un kultūru, praktiski darbojoties, iepazīstot mākslas veidus un to izteiksmes līdzekļus.</p>	<p>Radošās nodarbības un izstādes: “Radošas idejas”, “Pavasara mirklis”, Skolēnu radošo darbu izstādes, “Krāsošanas gudrības”.</p>	<p>Rožupes pamatskola</p>
<p>Dabaszinātņu pratība. Tiek veidota izpratne par dabas parādībām un procesiem. Zināšanu iegūšana par resursu saprātīgu izmantošanu un dabas ilgtspējību.</p>	<p>Bibliotēkārās stundas un izstādes: “Pieradinātie”, “Atkritumu šķirošana”, “Par tīru vidi”. Nodarbība “Grāmatas otrā dzīve”.</p>	<p>Rožupes pamatskola</p>

Rudzātu bibliotēkai sadarbība ar izglītības iestādēm iezīmējas arī “Kompetenču pieeju mācību saturā (Skola2030)” ietvaros:

- bibliotēka sekmē mācību satura apguvi bērniem un skolotājiem,
- katra aktivitāte veicina bērnu interesi par grāmatu lasīšanu,
- radošās darbnīcas attīsta bērnu iztēli un pirkstiņu veiklību, spēju sadarboties, bērni var bibliotēkā zīmēt, likt puzles, lego, spēlēt cirku, riču-raču,
- skolotāji tiek informēti par jaunāko literatūru,

- bibliotēka iegādājas pedagogijas, psiholoģijas grāmatas, popularizē Lasītavas krājumu datu bāzē Letonika, 3td iespējas,
- bibliotēka palīdz atlasīt literatūru par dažādām tēmām,
- krāj un sistematizē novadpētniecības materiālus par skolu un personālijām,
- pieprasa vajadzīgās grāmatas SBA, kuras nepieciešamas padziļināto kursu apguvei vai gatavojošies mācību olimpiādēm.

Sadarbojoties ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, kopīgi notiek Skaļās lasīšanas konkurss, Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas aktivitātes. Pirmsskolas skolotājas atbalsta mērķprogrammas “Grāmatu starts” aktivitātes.

Bibliotēkā ciemojas Rudzātu izglītības iestāžu audzēkņi.

Ziemassvētku laikā bibliotēkā bija skolēnu veidoto stilizēto Adventes vainagu izstāde, bet eglīte no grāmatām ir lasītājas ideja, kuru pati realizēja, izmantojot bibliotēkas krājuma zaļo krāsu.

Pārskata periodā bibliotēkā mainījās darbinieki, notika gatavošanās bibliotēkas akreditācijai, tāpēc bērniem bija mazāk aktivitāšu.

Rīta bibliotēkas apkalpojamajā mikrorajonā atrodas Jersikas pamatskola. Veiksmīgākā sadarbība bijusi ar:

- latviešu valodas un literatūras skolotāju - 7. un 8. Klases skolēni iepazīstināti ar datu bāzes Letonika Virtuālajiem asistentiem – Cibiņu un Zvejnieku,
- sākumskolas skolotāju - datu bāzes Letonika runājošo pasaku klausīšanās un piedāvāto uzdevumu pildīšana,
- vēstures skolotāju - informatīvajā stundā 7. klases skolēni iepazīstināti ar datubāzi Letonika un tās izmantošanas iespējām mācību procesā,
- vecāko klašu skolēni iepazīstināti ar iespēju lasīt e-grāmatas vai Letonikas datu bāzē pieejamo literatūru.

Skolotāju un bibliotekāru sadarbības rezultātā paaugstinās skolēnu rakstpratības, lasīšanas, mācīšanās, problēmu risināšanas un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju prasmes.

7.7. Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem aktīvi popularizē savu darbu, iesaistās bērnu un jauniešu lasīšanas un izglītības veicināšanā. Biežākās sadarbības formas:

- tematiskie pasākumi,
- bibliotekārās stundas,
- ekskursijas uz bibliotēku,

- izstāžu organizēšana,
- informatīvu materiālu izplatīšana.

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem sadarbojas ar Līvānu novada pašvaldības izglītības iestādēm - skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm; organizācijām - Bērnu un jauniešu centru; profesionālajām institūcijām - skolu bibliotēkām. Ļoti nozīmīga ir skolu bibliotekāru un skolotāju atsauce, īpaši organizējot kopīgus pasākumus.

Sadarbība ar Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkni. Skolēnu vasaras brīvā laikā - jūnijā, jūlijā un augustā tika organizēta preventīvi izglītojošā kampaņa "Uzdod jautājumu policijai!". Kampaņas mērķis ir dialoga veidošana ar bērniem un jauniešiem par aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar policijas darbu, drošību ikdienā, atbildību, likumiem, tiesībām un pienākumiem. Kampaņas organizētāji aicināja sadarboties un iesniegt savus jautājumus, izmantojot tam speciāli sagatavotu pastkastīti. Jautājumu autori dāvanā saņēma grāmatzīmes.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka vērtējot bibliotēkas darbu ar bērniem un jauniešiem izcēlusi sadarbību ar

LNCB Lietotāju nodaļas vecāko bibliotekāri darbā ar bērniem un jauniešiem - Bērnu žūrijas pasākumi, Skaļās lasīšanas konkurss, bērnu jauniešu grāmatu SBA, ar Turku pagasta bibliotēku organizētas kopīgas Bērnu žūrijas, Skaļā lasīšanas aktivitātes.

Turku pagasta bibliotēka sadarbībā ar Jaunsilavas bibliotēku iesaistās lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija".

Rožupes bibliotēkas sadarbības tīkls darbā ar bērniem un jauniešiem:

Sadarbības partneris	Aktivitāte	Vērtējums
Rožupes pamatskola	Lasīveicināšanas programma „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2022”.	Tika organizēti 6 grāmatu iepazīšanas un popularizēšanas pasākumi. Pateicoties audzinātāju atbalstam, tika rīkotas radošās darbnīcas un priekšā lasīšanas stundas.
	Izstādes	Ar vizuālās mākslas skolotājas palīdzību organizējam skolēnu zīmējumu un radošo darbu izstādi.
	“Dzejas dienas 2023”	Tikšanās ar dzejnieci Lauru Melni. Zīmējumu konkurss grāmatai “Sunāns breiveībā”. Klašu grupu dalība konkursā “Dzejnieka cepure”.

	Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa	Rožupes pamatskolai piedāvājām Ziemeļvalstu rakstnieku grāmatu kopu, informēja par Ziemeļvalstu literatūras nedēļas vēsturi un norisi. Notika rīta lasījumi klašu grupām.
	Mācību stundas bibliotēkā	Bibliotēkā ir notikušas sociālo zinību, dabaszinību, vēstures, latviešu valodas stundas.
	Bibliotekāro stundu piedāvājums pamatskolai.	Piedāvājam bibliotekārās stundas par dažādām aktuālām tēmām. Ja skolā izkrīt kāda stunda, klase tiek sūtīta uz bibliotēku, mums vienmēr ir padomā kāda nodarbība. Gada garumā ir bijusi veiksmīga sadarbība ar klašu audzinātājiem.
Rožupes Kultūras nams	Daļība festivālā “Šļakatas”	Bibliotekāri piedalījās festivālā “Šļakatas”, organizējot spēles, rotaļas, lasot grāmatas u.c
Biedrība “Baltā māja”	Izstādes	Piedāvāja dažādas aktuālas bērnu darbu izstādes .
Daugavpils Universitātes profesionālās maģistra studiju programma “Māksla”	Izstāde	Maģistrantu radošo darbu izstāde “Abstrakta diena”.

Rudzātu bibliotēka sadarbojoties ar pašvaldību, izbraukumam uz skaļās lasīšanas 2. kārtu tika nodrošināts pašvaldības transports. Pasākumos tiek izmantota apskaņošanas tehnika, ko nodrošina Saieta nams.

Rīta bibliotēkas sadarbības partneris ir arī LNCB, īpaši Bērnu nodaļa un Jersikas pagasta pārvalde.

Sutru bibliotēkas sadarbība darbā ar bērniem bija ar Sutru pagasta pārvaldi un kultūras namu. Pārvaldes vadītāja ir ļoti ieinteresēta par bērnu aktivitātēm brīvajā laikā. Kopīgi tiek rīkoti pagasta mēroga pasākumi.

7. 8. Darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem apmeklējusi 5 profesionālās pilnveides pasākumus 15 stundu apmērā, saņemti 3 apliecinājumi.

Rudzātu bibliotēka pārskata periodā profesionālā pilnveide darbā ar bērniem bija pieredzes brauciens pie kolēģiem Pļaviņu bibliotēkā, kur ir jaunas un moderni telpas, daudz domāts par bērnu un jauniešu vajadzībām un komfortu, kas prasa arī lielus finansiālus līdzekļus.

Darbinieki profesionāli pilnveidojas arī:

- strādājot ar bērniem,
- mācoties no kolēģu pieredzes,
- piedaloties semināros – par skaļās lasīšanas sacensību organizēšanu, BJŽ noslēguma pasākums skatīts tiešsaistē, uzklausīti vērtējumi par grāmatām,
- piedaloties tiešsaistes seminārā “Medijpratība bibliotēkās 4 līdz 7 gadus veciem bērniem”, noklausoties vebināru “Darbs ar jaunatni pašvaldībā: izaicinājumi, sadarbība, nacionālā un starptautiskā pieredze”.

7.9. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem

LNCB pēdējos gados sarūk to bērnu un jauniešu skaits, kam patīk lasīt un kuri grib darboties ar grāmatu, un likumsakarīgi palielinās to bērnu skaits, kuriem lasīšana sagādā grūtības. Viņi neprot stāstīt par izlasīto vai filmās redzēto, jo daudziem skolēniem ir nabadzīga valoda. Jauniešu nevēlēšanos lasīt daļēji var izskaidrot gan ar audzināšanu ģimenē, gan ar lielo noslogotību skolās. Projekts “Skaļās lasīšanas sacensības” ir pozitīvs piemērs pusaudžu lasīšanas veicināšanā. Aug jauna bērnu paaudze - hiperaktīvie bērni un ir ļoti jādomā, kā noturēt viņu uzmanību.

Vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem pievienojas uzskatam, ka darbs ar bērniem un jauniešiem ir jādara bibliotēkas darbiniekam, kuram tas padodas un patīk, tikai tad jaunie bibliotēkas lietotāji būs ieinteresēti apmeklēt bibliotēku. Lai bērnus iesaistītu aktivitātēs, katram ir jāveltī individuāla uzmanība, kas aizņem daudz laika, kura bieži trūkst. Laiks un uzmanīga ieklausīšanās ir viens no priekšnoteikumiem, lai noritētu sekmīgs darbs ar bērniem. Laiks – sarunām, pārrunām, konsultācijām, uzmundrinājumam un ieinteresēšanai.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka kā problēmu vērtē skolēnu lasītprasmes pasliktināšanos.

Turku pagasta bibliotēkā kā problēmas jau šobrīd pastāv:

- grūtības ieinteresēt bērnus un jauniešus lasīt grāmatas un citus iespieddarbus, jo “ceļā stāv” dators un internets, kā arī ģimenes sadzīves problēmas,
- bērnu un jauniešu skaits pagastā samazinās, arī nākotnes prognozes nav iepriecinošas, jo pagastā jauno ģimeņu ir ļoti maz,
- darbs ar bērniem un jauniešiem pārsvarā notiek brīvlaikos. Bibliotēkas apkalpes mikrorajonā dzīvojošie bērni no mācību iestādēm atbrauc tikai vakarā, steidzas ātrāk nokļūt mājās. Bibliotēkā iegriežas tikai daži.

Rožupes bibliotēkas darbiniekiem jāpieņem un jāmeklē dažādas pieejas, lai noturētu bērnu uzmanību un veicinātu interesi. Pasākumiem jāklūst arvien interesantākiem, mūsdienīgākiem, ar interaktīviem materiāliem un šodienas tehnoloģiskām iespējām. Bērni labprāt apmeklē bibliotēku un dažādus pasākumus,

to pierāda lielais bērnu apmeklējumu skaits. Sekmīgam turpmākajam darbam ar bērniem un jauniešiem liela nozīmē ir bibliotekāra personīgai ieinteresētībai un prasmei strādāt ar bērnu un jauniešu auditoriju.

Rudzātu bibliotēkā neatrisināmu problēmu darbā ar bērniem un jauniešiem nav, bibliotēkas iekārtojums ir bērniem draudzīgs, var spēlēties, lasīt, pusaudži izmanto klusos stūrīšus, kur ērtajos sēžammaisos pēc skolas risina sarunas, sērfo internetā, diemžēl maz čaklu grāmatu lasītāju, lai gan grāmatu piedāvājums ir interesants.

Dažreiz vidusskolēni pieprasa grāmatas angļu valodā, to skaits gan ir mazs, bet arī pieprasījums nav tik liels, lai komplektētu vairāk grāmatu svešvalodās.

Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums darbā ar bērniem skat. pārskata 3. sadaļā.

Rīta bibliotēkā aktuālākās problēmas pārskata periodā:

- lasītprasmes dažādie līmeņi;
- lasīšanu daudzi bērni un jaunieši uzskata par garlaicīgu nodarbi;
- motivācijas trūkums un lasīšanas uzmanības nenoturība – bailes no biežām grāmatām, vēlams atrast informāciju tūlīt un tagad.

Risinājumi - mierīgas gaisotnes radīšana, komunikācija ar bibliotekāru, pozitīvs vērtējums un uzslavas par paveikto radošajās darbnīcās vai pasākumos. Bērnu un vecāku vai skolotāju kopīgi pasākumu apmeklējumi bērniem “parāda ceļu” uz bibliotēku un veicina lasītprasmi. Bērniem nepārtraukti nepieciešamas dažādas novitātes un interesanti piedāvājumi, lai noturētu viņu uzmanību. Bibliotekāram ir jāspēj bērniem radīt pietiekoši stipru motivāciju, jāsadarbojas gan ar vecākiem, gan skolu.

Pusaudžu pasivitāte - šī ir vecuma kategorija, kura kļūdas nepieļaus. Ja konkrētais pasākums nebūs uzrunājis, atpakaļceļu uz bibliotēku viņi vairs nemeklēs.

Risinājums - ļoti ziņoši un radoši bibliotekāri, bibliotēka - ar savu šarmu un tehnoloģiskajiem risinājumiem, lai spētu pie sevis uzņemt jauniešus.

Ieteikums – lielāku valstiska līmeņa atbalstu lasīšanas veicināšanā, piemēram, sabiedrībā pazīstamu cilvēku stāstījumi, par lasīšanas nozīmi savā dzīvē, par to, ka lasīt ir interesanti utt.

Sutru bibliotēkas apkalpes mikrorajonā nav skolas, bērni apmeklē izglītības iestādes ārpus pagasta. No skolām viņi atgriežas vēlu, vai arī dzīvo internātā. Līdz ar to bibliotēkas apmeklēšana ir ierobežota – pārsvarā brīvlaikos.

Aktīvākie bibliotēkas apmeklētāji ir jaunākā skolas vecuma bērni. Vecākie bērni reti apmeklē bibliotēku. Viņu prioritātes ir mobilās ierīces, bibliotēkā ierodas tikai, lai izņemtu skolā ieteikto literatūru.

8. Novadpētniecība

LNCB novadpētniecības darba mērķis – popularizēt Līvānu novada lokālo kultūrvidi, tās kultūras, izglītības, citu radošo jomu personību atpazīstamību, izcelt vietējās kopienas devumu un unikālo nozīmi. Bibliotēku novadpētniecības darba pamats ir novadpētniecības literatūra. Ņemot vērā, ka vietējais kultūras mantojums ir nacionālā un pasaules kultūras mantojuma sastāvdaļa, jāatzīst, ka novadpētniecības darbs ir viena no bibliotēku pamatfunkcijām. LNCB to veic Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliogrāfe - novadpētniecības speciāliste ar kolēģu atbalstu. 2023. gadā datu bāzē “Līvānu novads” turpinājās bibliogrāfisko ierakstu pievienošana un papildināšana ar pilntekstiem un anotācijām, kopējais ierakstu skaits datu bāzē – 33800.

8.1. Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, prioritātes

LNCB:

- Novadpētniecības krājuma veidošana, pilnveidojot resursu daudzveidību,
- kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu attīstība, veicinot sabiedrības izglītošanu un informēšanu,
- datu par novadu un novadniekiem lokalizēšana datubāzē Līvānu novads un novadpētniecības materiālu digitālā satura veidošana.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka:

- Novadpētniecības datubāzes ‘Līvānu novads’ papildināšana,
- Novadpētnieciskās informācijas sakārtošana tematiskās mapēs.

Turku pagasta bibliotēkas galvenie virzieni saistīti ar:

- pagasta vēsturi,
- novadnieku apzināšanu,
- materiālu vākšanu, apkopošanu un sistematizēšanu,
- novadpētniecības izstāžu rīkošanu,
- novadpētniecības materiālu popularizēšanu.

Prioritātes:

- novadpētniecības krājuma papildināšana ar ziņām par vietējiem autoriem, viņu darbiem un informāciju par Līvānu novadu un Turku pagastu,
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana.

Rožupes bibliotēkā pārskata periodā novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi veikti atbilstoši vietējās sabiedrības vajadzībām. Lietotājiem piedāvātās iespējas:

- izmantot novadpētniecības krājumus, datubāzes, tematiskās mapes,
- piedalīties bibliotēkas organizētajos novadpētniecības pasākumos,

- iepazīt novadpētniecības izstādes materiālus,
- piedalīties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā.

Novadpētniecības darba mērķis - izzināt, fiksēt, apkopot un popularizēt informāciju par pagastu un iedzīvotājiem, papildināt novadpētniecības krājumu, apkopot un sistematizēt esošos materiālus. Bibliotēka nemainīgi turpina vākt un sistematizēt materiālus par Rožupes pagastu, par pagasta cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, ievērojamām un vēsturiskām vietām, kultūras un vēstures pieminekļiem.

Rīta bibliotēkas prioritātes pārskata gadā:

- bibliotēkas lietotāju nodrošināšana ar novadpētniecības materiālu pieejamību,
- novadpētniecības tematisko mapju regulāra papildināšana ar materiāliem,
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs,
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Darba virzieni 2023. gadā:

- bibliotēkas novadpētniecības krājuma veidošana,
- novadpētniecības materiālu apstrāde un ievietošana Līvānu novada e-katalogā,
- novadpētniecības materiālu pieejamības nodrošināšana ikvienam interesentam,
- materiālu par Jersikas pagastu vākšana, apkopošana, sistematizēšana,
- materiālu par Jersikas pagasta novadnieku vākšanu, apkopošanu un sistematizēšanu,
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana izstādēs,
- sadarbības iespējas ar Jersikas pagasta iedzīvotājiem,
- pagasta vēstures, darba un dzīves popularizēšana izstādēs.

Sutru bibliotēka novadpētniecības materiālus apkopo un nodrošina to pieejamību izdrukātā veidā sistematizētus mapēs un elektroniski LNCB veidotajā datu bāzē "Līvānu novads". Informācija pievienota no izdevumiem "Līvānu novada vēstis" un "Vietējā Latgales avīze", interneta vietnēm - Latgales dati, news.lv, u.c., filmētie materiāli no Youtube portāla.

8. 2. Novadpētniecības krājums:

LNCB novadpētniecības krājums ietver vēstures liecības par novadu, ievērojamiem novadniekiem, sociālās, ekonomiskās un kultūras dzīves sasniegumiem, paaudzēs saglabātām tradīcijām un vērtībām. Tā ir bibliotēkas krājuma unikāla daļa.

Bibliotēkas novadpētniecības krājuma galvenais priekšmets ir rakstiskais vārds jeb iespieddarbi, dokumenti, fotogrāfijas un pierakstītās atmiņas. Novadpētniecības materiāli (krājums, tematiskās mapes) ir

markēti ar speciālu atzīmi (plaukta indeksu), un pieejami tiešsaistē - novadpētniecības elektroniskajā datu bāzē "Līvānu novads".

Pēdējā laikā īpaši nozīmīgi kļuvuši bibliotēkas piedāvātie attālinātie pakalpojumi, elektronisko resursu veidošana un izmantošana.

Turpinās novadpētniecības krājuma digitalizēšanas process, lai nodrošinātu:

- attālināto piekļuvi novadpētniecības materiālu pilntekstiem datu bāzē "Līvānu novads",
- bibliotēkas lietotāju un citu interesentu informēšanai,
- novadpētniecības materiālu popularizēšanai e-vidē (bibliotēkas mājas lapā, sociālajos medijos u.c.),
- materiālu ilgtermiņa saglabāšanu,
- plašu publisku pieejamību sabiedrībai,
- veicinātu bibliotēkas atpazīstamību un
- vēsturiski senu materiālu pieejamību,
- reģiona autentiskumu.

Pilnteksti tika pievienoti no LNB digitālās kolekcijas periodika.lv, portāla news.lv, skenēti un pievienoti reģionālo laikrakstu un citu novadpētniecības materiālu un dokumentu pilnteksti.

Vērtīgākie materiāli tika kopēti un izkārtoti tematiskajās mapēs.

LNCB veidotā novadpētniecības elektroniskā datu bāze "Līvānu novads" atvieglo novadpētniecības materiālu meklēšanu, novadpētniecības un uzziņu darbu, lietotājiem dod iespēju attālināti piekļūt novadpētniecības krājumam, resursi ir pieejami ne tikai lokāli, bet arī globālajā tīmeklī, tematiski strukturēti bibliotēkas mājas lapā. Veidojot novadpētniecības datu bāzi, galvenā uzmanība tika pievērsta:

- kvalitatīvu analītisko bibliogrāfisko aprakstu veidošanai,
- datu atlasei un lejupielādei bibliotēkas novadpētniecības materiālu datu bāzē no LNB analītiskas datu bāzes un attālās pieejas katalogiem,
- klasifikācijai un priekšmetošanai, metadatu veidošanai saskaņā ar standartu "Resursu apraksts un piekļuve", lai sagatavotu bibliotēku datus publicēšanai tīmeklī, norādēm uz saistītajiem e-resursiem,
- novadpētniecības krājuma pieejamības un publicitātes nodrošināšanai, lietotāju pieprasījumu apmierināšanai.

Pārskata periodā tika vākti, apkopoti un aprakstīti vietējā kultūras mantojuma (novadpētniecības) materiāli. Turpinās bibliogrāfisko ierakstu papildināšana ar pilntekstiem un anotācijām, kopējais ierakstu skaits datu bāzē 2023. gadā – 33800.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka apkopo, sistematizē un noformē novadpētniecības materiālus. Novadpētniecības krājumā:

- Pašvaldības izdevumu arhīvs:
 - Turku pagasta informatīvais biļetens 1996-2003,
 - Līvānu Novada Vēstis 2003-...
- Dzīvesstāsti - intervijas ar Turku pagasta iedzīvotājiem,
- fotoattēlu albūmi,
- dāvinājums - vēsturisku apsveikuma atklātņu kolekcija.

Izveidotas 16 tematiskās mapes, kurās hronoloģiskā secībā sakārtotas rakstu kopijas no grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, elektroniskajiem resursiem u.c.

Ieraksti par pieejamajiem novadpētniecības materiāliem tiek pievienoti datu bāzei "Līvānu novads".

Turku pagasta bibliotēkas novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantoti sekojoši avoti:

- LNB Analītikas datu bāze,
- Lursoft laikrakstu bibliotēka, News.lv,
- LNB Digitālā bibliotēka.

Bibliotēkā izveidots novadpētniecības plaukts ar materiāliem par pagasta vēsturi un ievērojamiem cilvēkiem un tiek pievienoti ieraksti novadpētniecības datu bāzei "Līvānu novads" elektroniskajā kopkatalogā. Bibliotēkā tiek saglabāts informatīvais izdevums "Līvānu Novada Vēstis".

Esošie materiāli vienmēr ir aktuāli studentiem pētījumu veikšanai, studiju vajadzībām. Tāpat par novadpētniecības materiāliem interesējas gan atsevišķas organizācijas, gan privātpersonas.

Rožupes bibliotēkas krājumā ietverto materiālu veidi:

- grāmatas,
- periodika,
- arhīvu dokumentu kopijas,
- kopijas no rakstiem periodiskajos izdevumos,
- skolēnu un studentu izstrādātie pētījumi,
- lietišķie materiāli,
- npublicētie dokumenti,
- mutvārdu vēsture,
- atmiņu pieraksti,
- bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas,
- fotogrāfijas,

— atklātnes.

Pārskata gadā turpinās sistemātisks darbs pie novadpētniecības mapju rediģēšanas, strukturēšanas, papildināšanas un vizuālā noformējuma uzlabošanas, kā arī jaunu mapju izveides.

Novadpētniecības materiālus izmanto skolēni, studenti, pagasta pastāvīgie iedzīvotāji un viesi. Interese par novadpētniecības materiāliem ir pieaugusi. Bibliotēkas lietotāji materiālus izmanto arvien biežāk, tāpat arī sadarbības partneri, skolēni un studenti mācībām, kā arī interesenti novada iepazīšanai un dzimtu izpētei.

Rudzātu bibliotēkā novadpētniecības krājums izvietots atsevišķa plauktā. Izveidotas tematiskās mapes, vienkopus savāktas grāmatas par novadu un novadniekiem.

Krājumā regulāri pievienoti jauni materiāli, arī pilnteksti datu bāzē “Līvānu novads” no preses izdevumiem, Lursoft laikrakstu bibliotēkas un LNB Digitālās bibliotēkas. Pārskata periodā pievienoti 35, bet kopā ir 2283 raksti. Regulāri tiek veidoti jaunāko žurnālu un avīžrakstu apraksti, meklējot avotos ziņas par bibliotēkas vēsturi, tiek atrasti fakti par Rudzātu pagastu dažādos laikos. Par 20. - 60. gadiem ziņu nav daudz, tāpēc svarīga ir jebkura informācija.

Pēdējos gados īpaša vērība bija veltīta bibliotēkas vēstures pētīšanai, pārskatītas mapes, saglabātās atskaites, dokumenti, informācija sakārtota hronoloģiskā secībā, atlasītie svarīgākie dati, pievienotas fotogrāfijas. Bibliotēkas vēstures pētīšana turpinās, pārskata periodā sagatavotas publikācijas sociālajā tīklā Facebook par bibliotēkas simtgadi, novadpētniecības materiāli par bibliotēku eksponēti izstādēs.

Rīta bibliotēkas novadpētniecības krājuma materiāli raksturo apkārtējo kultūrvidi, vietējās kopienas dzīvi un izaugsmi, vietējos novadniekus. Materiāli tiek iegūti no Līvānu novada informatīvā izdevuma “Līvānu Novada Vēstis”, reģionālā laikraksta “Latgales Laiks”, “Vietējās Latgales avīzes”, Lursoft Laikrakstu bibliotēkas News, LNB Analītikas datu bāzes, kā arī LNB Digitālās bibliotēkas, retāk no centrālajiem laikrakstiem, grāmatām, novadnieku dāvinājumiem un pateicoties Jersikas pagasta iedzīvotāju atsaucībai un līdzdalībai.

Krājumā ietvertu materiālu veidi:

- grāmatas par novadu un novadniekiem,
- periodiskie izdevumi,
- npublicēti materiāli,
- rokraksti,
- fotogrāfijas,
- mutvārdu liecības,
- tematiskās mapes,
- izdrukas un kopijas no elektroniskajiem resursiem,
- kopijas no periodiskajiem izdevumiem.

Novadpētniecības materiāli bibliotēkā tiek uzglabāti un izvietoti divos plauktos un slēdzamajā skapī. Lietotāju apskatei izkārtoti atbilstoši tēmām. Materiāli sistematizēti 9 mapēs:

- “Senā Jersika”,
- “Jersikas pamatskola”,
- “Jersikas pagasta vēsture”,
- “Jersikas kultūrvide”: Bibliotēka , Mūzikas un deju kolektīvi , Sports,
- “Jersikas sabiedrība”,
- “Novadnieki”,
- “Jersikas pagasta vēsture”,
- “Reliģija”,
- “Jersikas pašdarbības kolektīvi 1970.-1980.g.”

Materiālu apraksti ievadīti Līvānu novada e-katalogā.

Krājumu izmanto skolēni referātu rakstīšanai un prezentāciju veidošanai, skolotāji – mācību procesam, studenti – pētījumu veikšanai un privātpersonas.

Sutru bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek komplektēts ar:

- plašsaziņas līdzekļos un informatīvajos izdevumos publiskoto materiālu kopijām par Sutru pagastu, pagasta pārvaldi, citām pagasta institūcijām, iedzīvotājiem un novadniekiem,
- pagasta iedzīvotāju atmiņu stāstījumiem,
- materiāliem un fotogrāfijām par bibliotēkā notikušajiem pasākumiem,
- fotogrāfijām no citiem pagastā notikušajiem pasākumiem,
- slēgtās Sutru pamatskolas iegūtajām balvām, fotogrāfijām, u.c. materiāliem.

Materiāli novadpētniecības krājumā sagrupēti mapēs pa atsevišķiem tematiem. Pastāvīgās izstādes veidotas:

- Kardinālam Julijanam Vaivodam,
- skolotājam un publicistam Antonam Rusiņam,
- par Sutru pamatskolu.

Materiāli apkopoti pēc sekojošiem tematiem:

- arhitektūras piemineklis- zemnieku sēta “Šultes”,
- pirmā tautskola Latgalē,
- Znotiņu draudze un katoļu baznīca,
- Sutru pamatskolas bērnu radošie darbi,
- Pirmā pasaules kara upuru kapavieta, Sutru pagasta iedzīvotāja atmiņu stāstījums par to,
- Preiļu muzeja materiāli - fotogrāfijas līdz 1940. g.,

- informācija par kolhoziem un to vadītājiem no 1951. g.,
- fotogrāfijas par 2005. g. pavasara palu laiku Sutru pagastā,
- pagasta iedzīvotāju atmiņu stāstījums,
- nacionālais partizāns Nikodems Prikulis,
- aeronautikas un kosmonautikas pētnieks Jānis Vilcāns,
- diriģents Jānis Gercāns,
- Vārkavas pagasta vecākais no Sutriem 20.gs. 30-tajos gados Antons Prikulis,
- dzejnieks Jānis Znūtiņš,
- akadēmiķi Aleksandrs un Vladimirs Kovaļevski,
- militārais darbinieks Ferdinands Plikšs- Plikše,
- arhitekts Jāzeps Vaivods,
- lauksaimnieks Leons Bergs,
- izglītības darbinieks Izidors Meikšāns,
- publicists Kazimirs Znotiņš,
- gleznotājs Jānis Plivda.

Krājuma materiāli par visaptverošām tēmām, atjaunināmi ar aktuālo informāciju.

Novadpētniecības materiālus bieži izmanto cilvēki, kuri vairs pagastā nedzīvo. Viņus aizrauj dzimtā pagasta vēsture. Cilvēkos rodas nostalgiskas atmiņas, daudzi interesenti publikācijās ierauga sevi. Citiem tas ir jaunatklājums, vēl citiem - nozudušas vecās publikācijas.

Materiālus izmanto arī pagasta pārvaldes un kultūras nama darbinieki vēsturisku datu precizēšanai.

8. 3. Novadpētniecības darba popularizēšana

LNCB ievērojami pieaugusi sabiedrības interese par bagātīgajiem novadpētniecības resursiem bibliotēkā. Bibliotēku novadpētniecības krājumi ietver unikālu liecību kopumu par novadu, ievērojamiem novadniekiem, sociālās, ekonomiskās un kultūras dzīves sasniegumiem, novada vēsturi un attīstību, prezentē vietējās vērtības un tradīcijas, atklāj lokālās identitātes savdabību.

- Pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības darba popularizēšana regulāri tika veikta:
- attālināti e-vidē, atspoguļojot informāciju bibliotēkas mājas lapā un citos sociālajos medijos, lai veicinātu iedzīvotāju interesi par savu novadu un novadpētniecības resursu pieprasījumu,
- cikla “Mūsējie” pasākumos un izstādēs, uzzīņu darbā, u.c.,
- novadā populāru, radošu cilvēku gleznu, rokdarbu, fotogrāfiju izstādes.

Novadpētniecības materiālu un novadniekiem veltītās izstādes un pasākumi:

- Jēkaba Graubiņa Līvānu Mūzikas un mākslas skolas pasniedzējas Solvitas Cīrules gleznu izstāde

“PIE TUR VIETA”

- izstāde “Līvāniešu atmiņas par barikāžu laiku”,
- ciklā “Līvānu industriālais mantojums” izstāde par Līvānu māju būves kombinātu,
- tikšanās ar Silviju Siliņu, savas dzimtas stāsta “Laimes olīti” autori,
- saruna ar izaugsmes studijas “Pūces aste” psiholoģi Ritu Stafecku, tikšanos cikla “Mūsējie” ietvaros,
- izstāde “Dziesmu un deju svētkus gaidot – KC jauktais koris “RUBUS””,
- izstāde “Dziesmu un deju svētkus gaidot – KC senioru deju kolektīvs “Dubnava””,
- izstāde “Māksliniecei, novadniecei Ritai Blazevičiai – 75”,
- Ievas Babres fotogrāfiju izstāde “Sajūti mirkli”, fotoizstādes aizvēršanas svētki,
- izstāde “Dziesmu un deju svētkus gaidot – senioru jauktais koris “Jersika””,
- tikšanās ar kosmētikas ražotnes Sutru pagastā “Rasa Botanicals” pārstāvi Elītu Grigali, ciklā “Mūsējie”,
- izstāde “Komponistam, novadniekam Jurim Kulakovam – 65”,
- izstāde “Dziesmu un deju svētkus gaidot – Līvānu deju kolektīvs “Daugavieši””,
- izstāžu ciklā “Līvānu industriālais mantojums” izstāde par uzņēmumu “Līvānu ķieģelis”,
- Eleonoras Pastares keramikas izstāde “Dabas dārzā”,
- izstāde “Līvānu novada skolas”,
- tradicionālā rudens tikšanās ar vietējiem Līvānu novada dzejniekiem pasākumā “Dzeja elpo”, pasākumu cikla “Mūsējie” ietvaros,
- tikšanās “Mūsējie dzīves līkločos” – Jersikas pagasta Olūtu māju saimnieks Uldis Siliņš,
- izstāžu ciklā “Līvānu industriālais mantojums” izstāde par uzņēmumu “Light Guide Optics International”,
- izstāde “Latgales Mākslas un amatniecības centram – 20”.

2023. gadā sniegtas 16 uzziņas par tēmām, kas saistītas ar novada dabu, vēsturi, tautsaimniecību (Dziesmusvētku 150 gadi Līvānos un novadā, Līvānu māju būves kombināts, Līvānu stikla fabrika, Līvānu poliklīnikas ēkas nodošana novada domei, par kultūrvēsturiskajiem objektiem - Jersikas pilskalnu, Madaliņas baznīcu u.c.). Tiek veikta uzziņu klasifikācija un uzskaitē bibliotēkā. Raksturīga mūsdienu uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz digitālajām. Aizvien pieprasītāks pakalpojums ir elektroniska dokumentu kopiju piegāde. Lasītāji vēlas dokumentu kopijas (rakstus no periodikas, informāciju no datu bāzēm) saņemt attālināti (pa e-pastu). Novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantota LNB Analītikas datubāze, Lursoft laikrakstu bibliotēka news.lv, latgalesdati.du.lv. Viens no

visintensīvāk izmantotajiem un gan bibliotekāru, gan lasītāju vidū novērtētajiem resursiem ir Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka un tās kolekcijas, kā, piemēram, periodikas kolekcija.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka novadpētniecības darbu popularizē publicējot informāciju sociālo tīklu kontā un veidojot izstādes bibliotēkā, piemēram:

- Lieldienas pastkartes,
- Gada nogales sveiciens - Jaungada un Ziemassvētku apsveikumu kartītes laiku lokos,
- Grāmatas ceļš,
- Seni izdevumi bibliotēkā.

Rožupes bibliotēkā novadpētniecības darba popularizēšanai veidotas novadpētniecības tematikas izstādes – gan atsevišķi izliktas, gan iekļautas citos pasākumos.

Rudzātu bibliotēkā:

- pastāvīgā izstāde “Rudzāti un rudzātieši:
 - cikliski mainīti eksponētie materiāli,
 - veidotas nelielas virtuālas izstādes par novadniekiem,
 - fotogrāfijas papildina albūmus.

Jāturpina veidot vēsturisku fotogrāfiju apraksti. Ir daudz digitālo fotogrāfiju, bet to krājums joprojām nav sakārtots. Kursos ieteikts “ikdienas” fotogrāfijas kārtot hronoloģiskā vai tematiskā secībā, bet tas ir laikietilpīgs darbs un atkal atliks uz nākošo gadu.

- Izstāde, veltīta Jāņa Mauliņa 90. atceres gadadienai. Kopā ar Annu Mauliņu rakstnieks vairākkārt dzīves laikā apmeklējis Rudzātus, minējis Rudzātus arī savos darbos,
- izstāde “Basketbola veids 3x3” ataino sabiedrības iesaisti projektos, šoreiz par vērienīgajiem basketbola laukuma ierīkošanas darbiem,
- izstāde “No idejas līdz rezultātam” atspoguļo bibliotēkas pasākumus, gatavošanās procesu,
- lielākais notikums pārskata periodā bija novadnieka Dāvida Rubena dzejas grāmatas iznākšana. Autors vēlējās grāmatas atvēršanas svētkus sarīkot dzimtajos Rudzātos, bibliotēkā “starp plauktiem”. Tā bija kā dāvana iedzīvotājiem, jo Dāvids pats bija veicis lielu organizatorisko darbu, pieaicinot žurnālisti Egitu Terēzi Jonāni, televīziju, brāli akordeonistu un sacepis cienastam vafeles ar pildījumu, kā pats teica, “protu rakstīt un cept vafeles”. Dāvida Rubena grāmata “Tā pil laiks” ir pieprasīta, bibliotēkā bija iespēja izdevumu iegādāties. Par šo darbu Dāvids tika izvirzīts un saņēma Līvānu novada Pagodināšanas rakstu Valsts svētku pasākumā Rudzātu pagastā.
- jaunais dzejnieks Dāvids Rubens un topošā māksliniece Evelīna Tillere satikās Vītolu fondā, jo viņus vienoja kopīga ideja – izdot dzejas krājumu “Tā pil laiks” (<https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/293940/iznak-divu-jauniesu-dzejas-krajums-ta-pil-laiks>)

- bibliotēkā atspoguļots vietējai sabiedrībai ievērojams notikums - Rudzātu vidusskolas absolventu dibināto stipendijas savas dzimtās skolas audzēkņu atbalstam ar mērķi “Veicināt skolēnu izaugsmi, vēlmi iegūt augstvērtīgas zināšanas, celt savu intelektuālo līmeni, rosināt skolēnu radošo darbību gan ikdienas mācību procesā, gan piedaloties olimpiādēs, konkursos un citās sabiedriskajās aktivitātēs”. Stipendijas administrators – Vītoli fonds. (Rudzātu vidusskolas absolventu stipendijas nolikums, publicēts https://www.vitolufonds.lv/assets/files/24/Nolikums_2024.pdf).

Sutru bibliotēkā skatāmas pastāvīgās izstādes:

- “Pirmais no mūsu tautas”- novadniekam Kardinālam Julijanam Vaivodam;
- “Katram sava garša, katram sava īpatnība”- novadniekam skolotājam, publicistam Antonam Rušīnam;
- “Sutru skola atmiņās”- slēgtās Sutru skolas relikvijas,
- “...pagātne satiekas ar tagadni” - fotogrāfiju izstāde.

Rīta bibliotēkas novadpētniecības izstādes bija skatāmas bibliotēkā, Jersikas TN foajē, un virtuāli bibliotēkas facebook kontā <https://www.facebook.com/profile.php?id=100081440925174>

Veidotās izstādes:

- izstāde “Ekoskola – Jersikas pamatskola!” (jau 17 reizi par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē saņem starptautisko Ekoskolas nosaukumu un Zaļo karogu),
- novadnieku ģimenes vaska sveču izstāde “No svecītes gaisma nāca”,
- Jersikas pagasta iedzīvotājas austro darbu izstāde (segas, paklāji, adīti mauči) “Dabas raksti “Madarās””,
- Senioru korim “Jersika” – 15,
- “Jersikas populārākie Jāņi” - izstāde Līgo svētkos un Jāņos,
- “Iekrāsim Jersikas 820 gadus” – virtuālā izstāde par Jersikas skolām, korim, ansambļiem, deju kolektīviem, pūtēju orķestri u.c.,
- Kārļa Bogdāna senās Jersikas arheoloģisko rotu atdarinājumu izstāde.

8.4. Sadarbība novadpētniecības jomā

LNCB jauni sadarbības partneri no pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām, nevalstiskajām organizācijām u.c. institūcijām resursu apvienošanā un popularizēšanā:

- Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde (novadpētniecības materiāli audiodiģam par Līvānu vēsturi pilsētas svētku laikā),

- Sociālās mācību jomas pedagogu apvienības seminārs bibliotēkā (iepazīšanās ar novadpētniecības krājumu un aktuālām tematiskajām izstādēm)

LNCB, lai veicinātu novadpētniecības resursu kolekciju un pakalpojumu attīstību un pieejamību notika sadarbība ar:

- ar vietējiem novadpētniekiem,
- novadā populāriem cilvēkiem,
- tika izstādīti materiāli no privātkolekcijām – gleznas, keramika, rokdarbi, fotogrāfijas, u.c.
- Līvānu 1. vidusskolu (Līvānu novada Sociālās un pilsoniskās mācību jomas pedagogu seminārs bibliotēkā),
- Kultūras centru (materiāli par Līvāniem audiogida tekstam pilsētas svētku ietvaros),
- citām pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām,
- nevalstiskajām organizācijām u.c. institūcijām resursu apvienošanā un popularizēšanā,
- izglītības darbinieki un skolēni datu bāzi “Līvānu novads” izmantoja attālināti mācību procesa organizēšanai.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka sadarbojas ar vietējiem iedzīvotājiem, rezultātā krājumā iegūstot senus materiālus, ko apkopo izstādēs

Rožupes bibliotēkas sadarbība novadpētniecības jomā:

Sadarbības partneri	Sadarbības raksturojums
Rožupes pamatskola	<ul style="list-style-type: none"> – Novadpētniecības stundas. – Skolēnu darbu izstādes: zīmējumu, rokdarbu, radošo darbu. – Iesaistīšanās karjeras nedēļas pasākumos. – Virtuālās fotoizstādes.
Vietējo senioru grupa	<ul style="list-style-type: none"> – Daļība izstāžu rīkošana ar rokdarbiem, fotogrāfijām, atmiņu stāstījumiem, vēsturiskām lietām.
Rožupes pagasta pārvalde	<ul style="list-style-type: none"> – Novadpētniecības materiālu izmantošana un popularizēšana.
Rožupes Kultūras nams	<ul style="list-style-type: none"> – Vietējo amtniecības kolektīvu informatīvu materiālu un fotogrāfiju izstādes: "Ceļā uz Dziesmusvētkiem". – Novadpētniecības materiālu izmantošana un popularizēšana.

Rožupes bibliotēka sadarbojas ar:

- Jersikas Tautas namu,
- Jersikas pašvaldības darbiniekiem,
- Jersikas pamatskolas skolēniem un skolotājiem,
- Jersikas novadniekiem,

- bibliotēkas apmeklētājiem,
- Līvānu NCB kolēģiem,
- pagastā populāriem cilvēkiem un dzimtām,
- Jersikas pamatskolas muzeju.

Sutru bibliotēka, kultūras nams un pagasta pārvalde sadarbībā iesaistās kā viena komanda, visas institūcijas ieinteresētas pagasta novadpētniecības izpētē. Turpinās sadarbība ar:

- Valsts nozīmes Latgales tautas celtniecības arhitektūras pieminekļa- zemnieku sēta “Šultes” īpašniecēm par pasākumu organizēšanu objekta teritorijā,
- Znotiņu Dievmātes Romas katoļu baznīcas draudzi, iesaistoties baznīcas teritorijas uzkopšanā, organizējot Baznīcu nakti, pagasta iedzīvotājiem, kuru īpašumos vai blakus tiem atrodas kultūrvēsturiskie objekti, lai uzturētu šos objektus apskates vērtus.

8.5. Jauninājumi novadpētniecības darbā

Ierakstiem, kuru pilnteksti nav pieejami tiešsaistē Alise PAC, pievieno lokālo anotāciju Datu bāzes “Līvānu novads” aprakstos, lai nodrošinātu piekļuvi resursu pilntekstiem bibliotēkā.

Nolūkā veidot un saglabāt iedzīvotāju atmiņu audio krājumu, uzsākta atpazīstamāko līvāniešu intervēšana. Šai sakarā vēl ir vairāki aktuāli, precizējami jautājumi, kuri nākotnē plānoti sakārtot, piem., jautājums par materiāla dokumentēšanu drukātā formātā, materiāla saglabāšanu u.t.t.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkas jauninājums - paralēli izstādēm bibliotēkas telpās ierakstu veidošana arī bibliotēkas sociālo tīklu kontā.

Rīta bibliotēka aktīvi popularizē vietējo iedzīvotāju – novadnieku veikumus: austos darbus, adījumu, izšuvumus, rotas, gleznas, sveces u.tml.

Sutru bibliotēkā realizēts projekts “Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu”. Rezultātā izgatavotas 16 lielzmēra fotogrāfijas uz plastikāta un izveidoti 2 fotoalbūmi ar apdzīvoto vietu aprakstiem par krucifiksu atrašanās vietām.

8.6. Novadpētniecības istabas

Rožupes bibliotēkā pieejama novadpētniecības materiāliem atsevišķa telpa. Tur darbinieces izkārtotas apkopoto krājumu un iedzīvotāju kultūrvēsturiskos priekšmetus, kas labi iederas kā noformējums. Bet tie nav bijušie muzeja priekšmeti, kas būtu nodoti bibliotēkas pārraudzībā.

Pārējās novada bibliotēkās novadpētniecības krājums iekārtots atsevišķā zonā. LNCSB – izstāžu un pasākumu telpā “Straumes zāle”.

8. 7. Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

LNCSB bibliotekāriem nemitīgi jāapgūst ne tikai tradicionālās profesijas iemaņas, bet arī jāiegūst daudz plašākas zināšanas, kas veicinās labākus darba rezultātus. Jāiesaistās vienotas digitālā kultūras mantojuma platformas izveidē.

Pārskata periodā novadpētniecības darbs tika veikts ar mērķi rosināt interesi par novadpētniecību, nodrošināt vietējā kultūras mantojuma saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Novadpētniecības krājumu papildināt ar jauniem dokumentiem, pilnveidot resursu daudzveidību, veicināt bibliotēku lokālās kultūrvides izzināšanas darbu.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkā aktuālākās problēmas novadpētniecības darbā ir lielais pienākumu apjoms viena darbinieka bibliotēkā un telpu trūkums.

Turku pagasta bibliotēkā vienlaikus nevar strādāt ar novadpētniecības datu bāzi un elektronisko katalogu. Lai kvalitatīvi veiktu novadpētniecības darbu, nevar paralēli apvienot vairākus darbus, jo tas novērš koncentrēšanās spējas un tiek pieļautas kļūdas.

Rožupes bibliotēkā novadpētniecības darbs prasa papildus zināšanas un prasmes, komunikācijas prasmes, interesi par savu novadu, pagastu un entuziasmu. Nepieciešamība pilnveidot zināšanas un prasmes, kas spētu uzlabot novadpētniecības darbu novadpētniecības materiālu vākšanā, saglabāšanā un popularizēšanā. Novadpētniecības materiālu apzināšanā un apkopošanā svarīgi aptvert iespējami lielāku cilvēku skaitu. Novadpētniecības darbā joprojām traucē uzskats, ka visu vajadzīgo informāciju var atrast internetā.

Rīta bibliotēkā novadpētniecības darbs ir laikietilpīgs, tāpēc otra darbinieka esamība radīs apstākļus mērķtiecīgāk pievērties šai jomai.

Sutru bibliotēkā kā risinājumu vēstures liecību saglabāšanai nākamajām paaudzēm, redz esošo notikumu dokumentēšanu. Jāveido sadarbība ar vietējiem cilvēkiem - pagātnes lieciniekiem, kuri saglabājuši vecas fotogrāfijas un citas relikvijas, un kuras tie būtu ar mieru nodot novadpētniecības krājumam.

8. 8. Galvenie secinājumi, nākotnes prognozes, vajadzības

Novadpētniecības krājumu nepieciešams papildināt ar jauniem dokumentiem, pilnveidot resursu daudzveidību, veicināt bibliotēku lokālās kultūrvides izzināšanas darbu, lai veiksmīgi integrētos vienotas digitālā kultūras mantojuma platformas izveidē.

Jāveido digitālās datu bāzes, lai veidotos plašākas iespējas Līvānu pilsētai un novadam raksturīgās autentiskās informācijas publiskošanai.

Sadarbībā ar filiālbibliotēkām jāpilnveido novadpētniecības bibliotekārā darba formas un metodes lai novadpētniecības darbs bibliotēkās tiktu veikts kvalitatīvi, ievērojot vienotus darbības principus.

Bibliotekāriem jāattīsta ne tikai tradicionālās profesijas iemaņas, bet arī jāiegūst daudz plašākas ziņāšanas, kas veicinās labākus darba rezultātus.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Turku pagasta bibliotēkā, lai padziļināti izzinātu bibliotēkas un pagasta vēsturi, ikdienā turpinās darbs pie materiālu apkopošanas, bet jaunu materiālu vākšanai un sakārtošanai būtu nepieciešams darbinieks.

Rožupes bibliotēkā novadpētniecības darbs ir viena no bibliotēku darba prioritātēm, jo ir svarīgi saglabāt kultūrvēsturisko informāciju. Jāturpina aktīvi meklēt, apkopot un saglabāt vērtīgos materiālus, kuri vēsta par sava pagasta kultūrvēsturi, vērtībām un tradīcijām. Izmantojam citu bibliotēku novadpētniecības darba idejas un pieredzi.

Rīta bibliotēkā:

- informācijas periodikas izdevumos par Jersikas pagastu un tā ļaudīm salīdzinoši reti pieejama,
- samērā mazs interesentu loks,
- pasivitāte pagasta iedzīvotāju novadpētniecības materiālu vākšanā.

Sutru bibliotēka, sadarbībā ar kultūras namu un pagasta pārvaldi, turpināt iepriekš iesāktos darbus novadpētniecība jomā. Sadarbojoties ar valsts nozīmes Latgales tautas celtniecības arhitektūras pieminekļa - zemnieku sēta “Šultes” īpašniecēm, rīkot gadskārtu pasākumus sētas pagalmā.

Veikt pagasta kultūrvēsturisko pieminekļu un piemiņas vietu iezīmēšanu dabā ar norādēm.

9. Projekti

9.1. Tabula “Projektu apkopojums”

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īste nošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums))	Atbalstīts/ neatbalstīts
Tikšanos cikls “Rakstnieks provincē”	Valsts kultūrkapitāla fonds	1600.00	“Rakstnieks provincē” Iesniegts VKKF 2022.gada 3.konkursā literatūras nozarē. Projekta mērķis ir lasīšanas veicināšana un latviešu oriģinālliteratūras popularizēšana Realizēts no 2022. gada. 20.decembra līdz 2023.gada 30.maijam. 4 pasākumi, 193 daļiņnieki. Literāri izglītojošu tikšanos cikls ar rakstnieci Ingunu Baueri, dziesminieku Jēkabu Kazāku, rakstnieku Arno Jundzi, rakstnieci Ivetu Troaliku.	atbalstīts

Tikšanos cikls “Autors. Grāmata. Lasītājs”	Valsts kultūrkapitāla fonds	1600.00	“Autors. Grāmata. Lasītājs.” Iesniegts VKKF 2023.gada 1. konkursā Literatūras nozarē. Paredzētais realizācijas laiks no 2023.gada 2. jūnija līdz 30.decembrim. Līvānu novada Centrālās bibliotēkas (LNCB) projekts “Autors. Grāmata. Lasītājs” plānots kā tikšanos cikls, kurā Līvānu u skolēni un Līvānu kopienas iedzīvotāji iepazītos ar dzejnieku Ivaru Šteinbergu, rakstnieku Armandu Puči un rakstniecēm Maiju Krekli un Leldi Kovaļovu, moderatore kultūras žurnāliste Liega Piešņa.	neatbalstīts
Tikšanos cikls “Rakstnieks runā ar lasītāju”	Valsts kultūrkapitāla fonds	1040.00	Iesniegts VKKF 2023.gada 3. konkursā. Realizācijas laiks 2023.gada 20.oktobra līdz 2024.gada 30.aprīlim.Projekts “Rakstnieks runā ar lasītāju” orientēts uz plašu mērķauditoriju – jaunākā skolas vecuma līdz senioriem. Projekta mērķis ir lasīšanas veicināšana un latviešu oriģinālliteratūras popularizēšana Pirmais projekta pasākums –tikšanās ar dzejnieku Ivaru Šteinbergu notika 2023.gada 7.decembrī, 51 dalībnieks. Projekta ietvaros paredzētas literāri izglītojošas tikšanās ar rakstniecēm Maiju Krekli, Eviju Gulbi, Luīzi Pastori un rakstnieku Andri Kalnozolu 2024.gadā.	atbalstīts

Tabula “Projektu apkopojums” filiālbibliotēkās

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms EUR	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Jaunsilavu, Rudzātu, Rožupes	Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023	LNB	232.38	“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ir LR Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas finansēta Bērnu literatūras centra iniciatīva ar mērķi veicināt lasīprasmī un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par grāmatām, sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību. Grāmatu iegāde	Atbalstīts
Rudzātu	Grāmatu starts	LNB Atbalsta biedrība	125.00 50% - pašvaldības līdzfinansējums – 50 euro, bibliotēkas budžetā	Mērķprogramma pirmsskolas vecuma bērniem, lai veicinātu lasīprasmī. Programmas simbols ir zinātkārais Pūčulēns. Līdzekļi paredzēti dāvanai katram bērnam (5) – mugursoma, mīļlietiņa, lasāmgrāmata, buklets vecākiem.	Atbalstīts,
Rudzātu	VPVKA C bibliotēkā	VARAM, pašvaldība	1048.00 1933,58 1764,33	Galdi, plaukts. Kopētājs TRIUMPH-ADLER. 2 datori Capital ar programmatūru. 3 monitori Samsung.	Atbalstīts - Projektu

	(atrodas bibliotēkā, bet inventārs un pamatlīdzekļi nodrošina KAC darbību).		326,70 443,73 116,29 116,52 492,06	2 UPS, 2 austiņas, 2 skaļruņi, 2 kameras datoram. Laminators. Papīra smalcinātājs. 2 krēsli – darbiniekam un klientam.	iesniedza Plānošanas un attīstības nodaļa
Sutru	“Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu”	Pašvaldības un līdzfinansējums	Kopā 797,51 t.sk.: - pašvaldības 352,51, - līdzfinansējums 445,00	Apzināti un sakopti krucifiksi un citi kultūrvēsturiskie objekti; veikti objektu fotografēšanas un plastikāta attēlu izgatavošanas darbi; objektu aprakstu sagatavošana; izstādes ierīkošana un atklāšana pagasta pārvaldes telpās. Projekts īstenots 2 mēnešu laikā.	Atbalstīts

9. 2. Projektu apraksts

Jaunsilavu bibliotēkas vadītāja par “ Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023 ” izsakās: “Projektā Bērnu žūrija piedalās no 2002. gada un pateicoties tam papildinājusi savu krājumu ar jaunākām, aktuālām bērnu grāmatām. Projektā bērni un jaunieši lasa, vērtē BŽiekļautos darbus, to saturu, ilustrācijas aizpildot elektronisko anketu, kā arī apmainās ar domām par izlasīto savā starpā, iesaka izlasīto citiem. Eksperti pēc grāmatu izlasīšanas saņem arī dažādas balviņas, kas arī veicina iesaistīšanos projektā. Tāpat tiek rīkotas citas aktivitātes saistībā ar Bērnu žūriju. Sadarbībā ar Jaunsilavas pamatskolu tika rīkots Bērnu un jauniešu žūrijas noslēguma pasākums. 2023. gadā projekta „Bērnu žūrija” ietvaros Jaunsilavu bibliotēkas bērnu un jauniešu literatūras krājumu papildināja 24 grāmatas par summu 232.38 EUR. ”

9. 3. Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

LNCB 2023. gadā realizēja Valsts kultūrkapitāla fonda finansiāli atbalstīto projektu “Rakstnieks provincē” iepazīstinot Līvānu 1.vidusskolas skolēnus ar radošām personībām un veicinot lasīšanu vidusskolas vecuma jauniešu vidū. Lai tikšanos cikla kvalitāte būtu augstvērtīgāka sarunas ar rakstniekiem vadīja latviešu literatūras pazinēja Liega Piešiņa. Pārskata gadā VKKF projektu pasākumus apmeklēja 244 dalībnieki. LNCB ir laba sadarbība ar Līvānu 1.vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotājām, kuras iesaka skolēniem aktuālos autorus. Savukārt bibliotēkas lietotāji parasti izsaka vēlēšanos tikties ar konkrētu rakstnieku, kurš tai brīdī ir “topā”, kura grāmatas ir ieinteresējušas lasītājus.

Dalība projektos ir labs veids, kā bibliotēkai piesaistīt papildus finansējumu, tādējādi nodrošinot bibliotēkas pakalpojumu daudzveidību un kvalitāti. Veiksmīgi realizētie projekti palīdz bibliotēkas tēla veidošanā, veicina bibliotēkas atpazīstamību un popularitāti gan vietēja kopienā, gan valsts mērogā. Kvalitatīva projekta pieteikuma sagatavošanai nepieciešams laiks un papildus zināšanas, varbūt tāpēc VKKF kādreiz neatbalsta projektu finansiāli.

Rudzātu bibliotēka secinājusi, ka iesaistīšanās mērķprogrammās veicina bibliotēkas aktivitātes darbā ar bērniem. Ir izstrādāti noteikumi, kas ļauj piedalīties programmās. Savukārt bibliotēka plāno darbu, lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par grāmatām un lasīšanu, ne tikai internetu. Arī vecāki aicināti piedalīties lasīšanā un būt par ekspertiem, bet iesaistīt viņus ir ļoti grūti. Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība notiek arī Rudzātos. 5. klases skolēni gatavo fragmentus no grāmatām skaļai lasīšanai. Šī sacensība veicina lasīšanu, jo grāmatas tiek lasītas, skatītas, līdz atrasts piemērots fragments lasīšanai konkursā. Uz otro kārtu tiek izvirzīts viens dalībnieks – 1. kārtas labākais lasītājs, kuru nosaka žūrija. Reģiona kārtu koordinē LNCB Bērnu nodaļa.

Krājumu papildināja arī bezatlīdzības izdevumi, ko bibliotēka saņēma projektā “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” – 14 eksemplāri par summu 218,18 EUR.

Rīta bibliotēka piedalījās lasītveicināšanas mērķprogrammās bērniem.

10. Publicitāte

10.1. Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības

LNCB bibliotekāri ir galvenie bibliotēkas tēla veidotāji, gan praktiski, profesionāli darbojoties, gan sadarbojoties ar žurnālistiem un citiem mediju, sabiedrisko attiecību pārstāvjiem, kuri tad plašākai sabiedrības daļai nodos mūsu vēstījumu. Šī sadarbība un profesionālā rīcība būs tas, kas nodrošinās bibliotēkas veiksmīgāku pastāvēšanu, nostiprinās pozitīvāku tēlu sabiedrībā un veicinās savstarpējo izpratni.

Bibliotēkas tēla veidošana sekmē iestādes atpazīstamību savā reģionā un ārpus tā. Līvānu caurbraucējus bibliotēka “uzrunā” ar pievilcīgo ēku un pamanāmo, tumšā laikā izgaismoto uzrakstu. Telpās apmeklētājus sagaida moderns, ērts aprīkojums, vizuāli estētisks noformējums svētkos un izstādes Straumes zālē un citās telpās, pamanāmas un nepārprotamas informatīvās norādes un laipni darbinieki.

Pārskata periodā informācija par pasākumiem tika nodota:

- individuālā saziņā ar iedzīvotājiem – tiekoties klātienē, vai sazinoties telefoniski,
- informācijas stendos izvietojot afišas,
- iedzīvotājiem izdalot bibliotēkā sagatavotās informatīvas lapiņas, bukletus,
- pagastu pārvalžu un pašvaldības iestāžu vadītāju sapulcēs izdalot afišas un informatīvās lapiņas,

- nododot ziņas novada sabiedrisko attiecību speciālistiem publiskošanai novada avīzē “Līvānu Novada Vēstis”,
- nododot ziņas novada sabiedrisko attiecību speciālistiem, informācija skatāma reklāmrullī pilsētas centrā pie pašvaldības ēkas uzstādītajā elektroniskajā ekrānā.

Bibliotēkā tika rīkoti dažāda veida publicitātes pasākumi:

- izstādes, *Pielikums Nr. 3.*
- tikšanās ar radošiem cilvēkiem,
- ekskursijas,
- jauno grāmatu dienas,
- tēvzemes nedēļa,
- Digitālā nedēļa u.c.

Lai iespējami efektīvāk sasniegtu sabiedrību, informācija par LNCSB plānotajām aktivitātēm, notikušajiem pasākumiem, izstādēm un citām aktualitātēm regulāri tiek publiskota dažādos saziņas kanālos, *Pielikums Nr. 2*

- LNCSB mājas lapā,
- Līvānu novada pašvaldības mājas lapā,
- “Jēkabpils laiks” ziņu portālā,
- izdevumā “Līvānu Novada Vēstis”,
- Vidusdaugavas televīzijas sižetos,
- sociālajos mēdijos,
- afišās, informatīvajās lapās, un ielūgumos, kas tika izvietotas bibliotēkā,
- pašvaldības iestāžu, Līvānu pilsētas afišu stendos,
- pašvaldības iestāžu vadītāju sapulcēs tiek izdalīti bibliotēkā sagatavotie un izdrukātie informatīvie materiāli,
- vizuālā informācija ievietota pilsētas LED ekrānā,

Atkarībā no vecuma, medijpratības un vēl citiem faktoriem, iedzīvotāji izmanto atšķirīgus kanālus.

Informācija publicēta par gaidāmajām bibliotēkas aktivitātēm, iepazīstinot ar pasākuma tēmu vai rakstnieka daiļradi. Pēc pasākuma Līvānu novada iedzīvotāji varēja uzzināt par notikušo aktivitāšu norisi un gūtajām atziņām no vietējiem plašsaziņas līdzekļiem un sociālajiem tīkliem.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēka informāciju par bibliotēku ievieto tīmekļa vietnēs un sociālajos tīklos:

- Līvānu novada Centrālās bibliotēkas mājas lapas sadaļā: Novada bibliotēkas - Jaunsilavu bibliotēka, kur redzams īss apraksts par bibliotēkas piedāvātajām iespējām, darba laiku, kontaktārunis,

- Līvānu novada mājaslapas sadaļā: Nozares - Bibliotēkas,
- svarīgākās ziņas ir atrodamas Kultūras datu portālā,
- informāciju par Jaunsilavu bibliotēku piedāvā Latvijas Bibliotēku portāls: sadaļā Bibliotēkas Latvijā - Bibliotēku saraksts,
- Jaunsilavu bibliotēkai ir izveidots savs profils Facebook sociālajā tīklā. Informācija interneta vidē regulāri tiek atjaunota un papildināta, pievienotas fotogrāfiju galerijas no pasākumiem, izstādēm, informācija par grāmatu jaunumiem, preses publikācijas par novadu, novadniekiem u.c.
- Informācija vietējā presē, papīrizdrukā informācijas standos u.c.,
- Par bibliotēku aktualitātēm informē pašvaldības informatīvais izdevums “Līvānu novada vēstis”,
- Apmeklētājiem pieejami paziņojumi par bibliotēkas darbību informācijas standos bibliotēkā.

Rožupes bibliotēkai pārskata gadā publicātei tika noteikti šādi uzdevumi:

- informēt sabiedrību par bibliotēkas pakalpojumiem, aktualitātēm, pasākumiem,
- popularizēt bibliotēkas krājumu un veicināt lasīšanu,
- piesaistīt bibliotēkai jaunus lietotājus un rosināt apmeklējumu kā klātienē, tā virtuāli,
- veidot bibliotēkas tēlu, veicināt atpazīstamību,

Pārskata periodā tika izmantoti dažādi komunikācijas līdzekļi: pasākumu afišas, fotoreportāžas, sociālo mediju ieraksti. Relīzes par bibliotēkas aktualitātēm tika nosūtītas ievietošanai pašvaldības mājaslapās un laikrakstā “Līvānu novada vēstis”. Pasākumu afišas atkarībā no pasākuma specifikas drukātā formātā tika izvietotas pagasta informācijas standos.

Rudzātu bibliotēka kā atpazīstamības zīmi izmanto savu logo. Aktualitāšu publicēšanai izmantojams informācijas stends. Pie ieejas blakus informatīvajai norādei par bibliotēkas esamību un darba laiku izvietota informācija par pašvaldības pakalpojumu veikšanu. Sociālajos tīklos, pašvaldības izdevumā “Līvānu Novada Vēstis” pieejama informācija par jaunākajām aktualitātēm. Līvānu NCB mājas lapas sadaļā Reģiona bibliotēkas ir informācija par Rudzātu filiālbibliotēku. Pamatinformācija par bibliotēku atrodama arī Līvānu novada pašvaldības mājas lapā. Bibliotēkai ir lapa Facebook sociālajā tīklā. Draugiem.lv pārskata periodā ieraksti netika publicēti. Tie ir bibliotēkara personīgie profili, pie kā izveidotas lapas “Rudzātu bibliotēka”.

Sociālajos tīklos tiek publicēta informācija par:

- jaunieguvumiem bibliotēkā,
- pasākumiem,
- bibliotēka dalās lapā ar informāciju no Rudzātu skolu lapām,
- par pasākumiem, kuros piedalās pagasta iedzīvotāji,
- foto par pasākumiem.

Emuārus bibliotekārs neraksta, Instagram un citus jaunākos sociālos medijus nepārzina tādā apjomā un nav tehniskā nodrošinājuma, lai publikācijas izskatītos kvalitatīvi. Nākotnē jāplāno vairāk uzmanības pievērsts publicitātei draugiem.lv.

Rīta bibliotēkas tēla veidošanai un apmeklētājiem draudzīgas vides radīšanai informācija tiek izvietota:

- bibliotēkas stendā,
- pārvietojamajā stendā,
- bibliotēkas facebook kontā,
- Jersikas pagasta pārvaldē,
- Jersikas pamatskolā,
- pie bibliotēkas ēkas,
- pie Jersikas veikala,
- pašvaldības mājas lapā,
- informatīvajā izdevumā “Līvānu Novada Vēstis”,
- mutiskas saziņas veidā.

Informācija tiek sniegta par: ikmēneša aktualitātēm – izstādēm, pasākumiem, konkursiem, aplūkot informāciju par jaunākajām grāmatām, maksas pakalpojumiem, bibliotēkā pieejamajām datubāzēm un noderīgām mājas lapām. Ir izveidots sagatavots informatīvs buklets, kurā lietotājiem tiek sniegts īss ieskats bibliotēkas vēsturē, informācija par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, lietošanas noteikumiem, darba laiku un saziņas iespējām.

Sutru bibliotēkas publicitāti veido:

- norāde pie autoceļa “Līvāni- Preiļi” pagriezienos uz Sutru ciematu,
- pie administratīvās ēkas ārsienas ir norādes par bibliotēkas darba laiku, e- pakalpojumu un Wi-Fi pieejamību,
- teritorijas zaļajā zonā atrodas metāla stends, ar piedāvātajiem pakalpojumiem un aktuālākajiem jaunumiem,
- pie ieejas durvīm bibliotēkā atkārtoti uzlikta norāde par darba laiku,
- pasākumu afišas un cita īslaicīgi aktuāla informācija pie durvīm un stendos,
- bibliotēkas telpā ir pārvietojams stends informācijas izvietošanai,
- aktuāla informācija tiek uzrakstīta uz magnētiskās tāfeles, ko pēc tam viegli nodzēst,
- informatīvas lapiņas un bukleti jaunieguvumu publicitātei,
- par gaidāmajiem pasākumiem cilvēkus informē klātienē, telefoniski, sociālajos tīklos, ar afišu palīdzību,

- bibliotēkas buklets ar svarīgāko informāciju atjaunināms ik gadu,
- informāciju par pasākumiem bibliotēka iesniedz LNCB un Facebook sociālā tīkla Sutru bibliotēkas profilā.

Novērots, ka visefektīvākais līdzeklis ir individuālās vai telefoniskās sarunas.

10.2. Bibliotēkas informācija tīmeklī

Interesenti, kuri izmanto elektroniskos informācijas kanālus, ziņas saņem:

- LNCB tīmekļa vietnē,
- Līvānu novada pašvaldības tīmekļa vietnē
- bibliotēkas facebook kontā,
- bibliotēkas instagram kontā,
- bibliotēkas draugiem.lv kontā,
- “Jēkabpils laiks” ziņu portālā,
- Vidusdaugavas televīzijas veidotie sižeti publicēti YouTube kanālos,
- Latvijas kultūras statistikas datu portālā.

Twitter kontā, jeb X platformā, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju, 2023. gadā publikāciju ievietošana tika pārtraukta.

Publicējamo informāciju, afišas, informatīvās lapiņas sagatavo bibliotēkas darbinieki, izmantojot bibliotēkā pieejamās tehnoloģijas un noformēšanas prasmes tiešsaistes grafiskās noformēšanas platformā canva.com. Bibliotēkai kopā ar citām pašvaldības iestādēm ir pieejams maksas konts platformā canva.com. Pieeja šim kontam ir informācijas resursu attīstības nodaļas vadītājam. Atsevišķa darbinieka, kurš pildītu sabiedrisko attiecību specialista amata pienākumus LNCB nav.

LNCB tīmekļa vietnes saturs tiek papildināts ar aktuālo informāciju par gaidāmajām aktivitātēm, notikušajiem pasākumiem, bibliotēkārā darba aktualitātēm. LNCB Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem tīmekļa vietnes sadaļā ”Bērniem un jauniešiem” veido blogu. Vietnē nodrošināta automātiskā tulkošana angļu un vācu valodās, izeja uz sociālo mediju kontiem.

Facebook un draugiem.lv kontos publiskota vizuālā un aprakstošā informācija par notikumiem un mēneša gaidāmajām aktivitātēm. Instagram kontā aprakstošā informācija par aktivitātēm ir lakoniska.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits” LNCB

	Facebook	Instagram	Youtube	Twitter	Draugiem	Odnoklassniki
Kopā:	161	50	8	26	98	-

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkai ir izveidots savs profils Facebook vietnē. Informācija interneta vidē regulāri tiek atjaunota un papildināta, pievienotas fotogrāfiju galerijas no pasākumiem, izstādēm, informācija par grāmatu jaunumiem, preses publikācijas par novadu, novadniekiem u.c.

Rīta bibliotēkai izveidots profils Facebook vietnē, kur tiek ievietota informācija par aktualitātēm. Ziņas par bibliotēku pieejamas Līvānu novada pašvaldības mājas lapā, LNCB mājas lapā un Latvijas Bibliotēku portālā, kā arī Kultūras datu kartē.

Sutru bibliotēka vietnē Facebook vietnē publisko informāciju par jaunākajām grāmatām, pasākumu afišas, informāciju par notikušajiem pasākumiem, izstādēm, akcijām, apsveikumus u.c. Atskaītes gadā izveidotas un publicētas 80 saturvienības.

Rožupes bibliotēkā, publicējot informāciju dažādos informācijas kanālos, tiek panākta lielāka sabiedrības informētība. Bibliotēkas tēls spēj ietekmēt bibliotēkas apmeklētāju daudzumu un pakalpojumu attīstību, tāpēc arī Rožupes bibliotēka pievērš uzmanību publicitātei. Pārskata periodā pieaudzis Facebook konta sekototāju skaits, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Rudzātu bibliotēka Facebook vietnē pārskata periodā publicētas 103 satura vienības, jauno grāmatu izstādes, piemiņas izstādes par Jāni Mauliņu, Imantu Ziedoni, jubilejas izstādes Uldim Dumpim, Inesei Zanderei.

Tabula "Sociālo tīklu saturvienību skaits" filiālbibliotēkās

	Sociālo tīklu saturvienību skaits 2023					
	Jaunsilavu	Rīta	Rožupes	Rudzātu	Sutru	Turku pagasta
Facebook	83	102	122	103	80	18
TikTok	-	-	8	-	-	-

10.3. Veiks mīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

LNCB Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta "Rakstnieks provincē" ietvaros visas projekta aktivitātes bija literāri augstvērtīgas un atmiņā paliekošas.

Tikšanās ar dziesminieku Kārli Kazāku ar moderatoru kultūras žurnālisti Liegu Piešīņu. Pasākuma dalībniekus fascinēja dziesminieka interesantā personība, netriviālais skatījums par nacionālās identitātes apziņu un latviskumu kā tādu. Tikšanās sākumā Kārlis Kazāks pārsteidza publiku ar stāstījumu par sevi.

Noklausoties autora stāstījumu par grāmatas “Sākums mūs atrod pats” tapšanu radās mājīgs iespaids, ka viss noticis viegli – Kārlis Kazāks pēc katra “Velomūzikas” ceļojuma datorā aprakstījis ceļā sastaptos cilvēkus un notikumus. Draugi ir ieteikuši sarakstīto apvienot grāmatā, ilustrators nav atrasts, Kārlis grāmatu ilustrējis pats. Vienreizēju baudījumu sniedza Kārļa Kazāka dziedātās dziesmas - gan autora sacerētas, gan noklausītas Latvijas novados, pat romu valodā, jo arī romi dzīvo mūsu valstī. Pasākumā piedalījās 79 dalībnieki – visu vecuma grupu Kārļa Kazāka talanta cienītāji.

"Es ticu, ka ir brīnumi..." nebijis pasākums – Ziemassvētku koncerts bibliotēkas Straumes zālē vienā koncertā apvienoja bibliotēkas dziedošos lasītājus. Pasākuma ideja bija celt gaismā lasītāju pulka muzikālos talantus. Daudzi bibliotēkas lasītāji dzied un spēlē savam priekam, un viņu sniegums apliecināja, ka nav jābūt profesionālam mūziķim, lai sildītu klausītāju sirdis un aizkustinātu ar izjustiem priekšnesumiem.

Ziemassvētku tirdziņš – pirmssvētku nedēļā Straumes zālē savus darinājumus piedāvāja novada amatnieki un mājražotāji, kā arī Tautas lietišķās mākslas studija “Dubna”. Tirdziņa apmeklētājiem bija iespēja iegādāties dažādus novada amatnieku rokām darinātus darbus. Laba reklāma ne tikai amatniekiem, bet arī bibliotēkai. Ļoti izdevusies bibliotēkas aktivitāte, kas akcentēja Līvānu novada iedzīvotāju uzmanību bibliotēkas pakalpojumiem un piesaistīja jaunus lietotājus. Pasākuma norise tika saskaņota ar pašvaldības administrāciju, juristiem, sagatavots nolikums, lai jauko noskaņu nesabojātu juridiskās formalitātes. Pielikums Nr.4.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkai 2023. gadā Jaunsilavu bibliotēkā tika veidotas izstādes par cilvēku vaļaspriekiem, talantiem:

- Grāmatu otrā dzīve - Lienes Kābeles orimoto tehnikā veidotie darbi,
- Alises Kopštāles papīra ziedi,
- “No pūra lādes” – TLMS “Dubna” darinājumi,
- Grāmatas ceļš. Seni izdevumi bibliotēkā -izstādē skatāmi seni izdevumi no bibliotēkas krājuma, iegūti sadarbojoties ar vietējiem iedzīvotājiem. Izstāde ciklā “Latviešu grāmatai 500”

Rožupes bibliotēkā pārskata periodā organizēti 37 pasākumi un 80 izstādes. Veiksmīgākie no tiem:

- stāstu pēcpusdienas ar praktisku darbošanos, kuru vada kāds atpazīstams pagasta iedzīvotājs, sava amata pratējs - stāstījumi par ceļojumiem, sava hobija atrašanu, darbošanos amatniecībā, jaunu ideju meklēšanu, sadarbību ar vietējo kopienu, vēlmi iesaistīties aktivitātēs. Tika organizētas sekojošas aktivitātes:
- pārļotu mauču jeb pulsa sildītāju adīšana,
- Lupatiņu otrā dzīve, jeb lupatiņu pārvērtības ,
- “Ar tautastērpu kofertī” ceļojumu stāsti,

- “Nu gan savārijām ziepes” - iepazīts ziepju gatavošanas process. Apgūtas prasmes kā ziepes aromatizēt, ietonēt, dekorēt un papildināt ar dažādām dabīgām piedevām, kā arī stāstīti atgadījumi par dzīvē savārijām ziepēm (pārnestā nozīmē),
- “Olu krāsošanas gudrības” - izmēģinātas dažādas alternatīvās olu krāsošanas metodes, jo katrā ģimenē ir savas olu krāsošanas tradīcijas. Kā arī dalījāmies ar Lieldienu svinēšanas pieredzi,
- zāļu un ziedu rotas Līgo vakaram-pīti vainagi un stāstīts par notikumiem Līgo svētkos,
- Puzuru gatavošanas darbnīca - saturīgi un radoši darbīgi pavadīta pēcpusdiena, apgūstot puzuru gatavošanas prasmes. Gatavie puzuri tika izmantoti bibliotēkas un pagasta telpu dekorēšanai,
- “Lakatu aušana uz rāmja” - apgūtas pamatprasmes un iepazīta literatūra par šo tēmu,
- Daugavpils Universitātes profesionālās maģistru studiju programmas “Māksla” maģistrantu radošo darbu izstāde “Abstrakta diena”. Izstāde bija veltījums latviešu dzejniekam, filozofam un pasaules reliģiju pētniekam Robertam Mūkam,
- Izstāžu cikls “Ceļā uz Dziesmusvētkiem” veltīts Rožupes pagasta trim amatiermākslas kolektīviem, kas devās uz Vispārējiem Latviešu dziesmu un deju svētkiem,
- “Grāmatai 500”, izstādē skatāma Rožupes bibliotēkas vecākās grāmatas,
- “Kai saceja muna baba skusteņš ir bejis svareigs visūs laikūs” - skatāma un pielaikojama krāsainu un košu lakatus izstāde no Rožupiešu krājumiem. Cik dažādi, jauni un veci, lieli un mazi, koši un krāsaini mēdz būt lakati!
- Puķu, dārzeņu sēklu un stādu bibliotēka - iespēja Rožupes kopienas iedzīvotājiem padalīties ar savām audzētajām dārzeņu un puķu sēklām un stādiem,
- darbojās vietējo amatnieku un mājražotāju izstāde – tirdziņš,
- Veselīga uztura nodarbība "Ekonomisks uzturs" - iespēja pagasta senioriem uzzināt kā pagatavot lētu, veselīgu un gardu maltīti, kā arī uztura speciālista vadībā tika pagatavoti vairāki ēdieni.

Rudzātu bibliotēkā popularizēti izdevumi par:

- latviešu tradīcijām,
- rokdarbiem,
- mājsaimniecību un lauksaimniecību,
- literātu, novadnieku, ievērojamu cilvēku jubilejām un atceres dienām.

Izstāžu materiāli tiek eksponēti, izmantojot izstāžu plauktus, brīvās vietas krājuma plauktos, kā arī speciāli tam paredzētajos plauktiņos grāmatplauktu galā, dažreiz izvietoti arī uz galdiem.

Apmeklētāji atzinīgi novērtējuši arī sekojošas aktivitātes:

- Ogres centrālā bibliotēka piedāvāja Lienas Kābeles ceļojošo izstādi “Grāmatu otrā dzīve”,
- Saieta namā pārskata periodā notika vairāki Līvānu kultūras centra organizēti koncerti. Bibliotēka

organizēja koncertmeistariem veltītas izstādes, piemēram, Dainim Skutelim. Intars Rešetins programmā "Satikšanās" runāja par I. Ziedoni un bibliotēka popularizēja jaunāko grāmatu par dzejnieku,

- Latvijas Republikas proklamēšanas dienas pasākumā bija tikšanās ar dziedājošo aktieri Jāni Paukštello, bibliotēka palūdza grāmatas "Tintē, bet balts" autoram autogrāfu un dāvināja blociņu ar uzrakstu Rudzātu bibliotēka,
- pēc iedzīvotāju ierosinājuma notika seminārs par komposta veidošanu. Apmeklētāju bērni laiku pavadīja bibliotēkā bērnu stūrī krāsojot un rotaļājoties,
- bibliotēkā notika tikšanās ar Solvitu Mertenu, kura stāstīja par aļoņas dziednieciskajām īpašībām.
- Latviešu grāmatas 500-gadei veltītas plauktu izstādes, lai pievērstu lietotāju uzmanību vecākajiem latviešu iespiestajiem izdevumiem, kas ir bibliotēkas krājumā.

Rīta bibliotēkā izveidotas 70 izstādes un 9 tematiskie pasākumi. Veiksmīgākie no tiem:

- orimoto tehnikā veidotā izstāde "Grāmatu otrā dzīve",
- vietējo iedzīvotāju darināto sveču izstāde "No svecītes gaisma nāca",
- austu darbu izstāde "Dabas raksti "Madarās""",
- Māmiņdienas radošā darbnīca "Dāvana no manas mazās sirds",
- pasākums bērniem "Tevi gaidu, vasariņa!",
- foto izstāde "Daba mums blakus",
- personālizstāde "Es, grāmatas un lelles",
- "Spēļu vakars" - lielās spēles bērniem pie Jersikas TN,
- izstāde "Jersikas senās rotas mūsdienu izpildījumā",
- adījumu izstāde "Raibu raibie dzīpariņi".

Sutru bibliotēkā iecienītākās izstādes bija:

- vietējās pirtnieces un zieddares mājražojumi- tējas, sīrupus, ziedes, garšvielas u.c.,
- vietējo iedzīvotāju adījumi - cimdus ar unikāliem rakstiem un zeķes, darinātas interesantās adījumu tehnikās,
- Līvānu stikla trauki, no iedzīvotāju privātkolekcijām,
- ledusskapju magnētiņu izstāde,
- Ogres Centrālās bibliotēkas ceļojošā izstāde "Grāmatu otrā dzīve" - orimoto tehnikā veidoti darbi un papīra ziedi,
- novadnieku gleznu izstādes,
- biedrības "Baltā māja" Dienas aprūpes centra apmeklētāju radošo darbu izstāde,
- piparkūku mājiņu izstāde, kura jau kļuvusi par tradīciju.

Un veiksmīgākie pasākumi:

- koncerts, veltīts Starptautiskajai sieviešu dienai,
- numeroloģes zināšanas ciparu pasaulē,
- “Baznīcu nakts” Znotiņu baznīcā, rīkots kopīgi ar Sutru pagasta pārvaldi un kultūras namu,
- projekta noslēguma pasākums “Pa Sutru pagasta krucifiksu ceļu”,
- dzejas dienas pasākums,
- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Krēslas stundas lasījumi.

10.4. Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi

Vizuālās informācijas un publikāciju sagatavošana ir laikietilpīgs process. LNCB to veic darbinieki, kuri apguvuši grafiskā dizaina programmu Canva.

Lai daudzveidīgajā informācijas plūsmā bibliotēka pievērstu uzmanību ar savām aktivitātēm un pakalpojumiem, jāmeklē jaunas formas, kā uzrunāt bibliotēkas esošos un potenciālos lietotājus.

Svarīgi izvēlēties katrai mērķauditorijai atbilstošus informācijas kanālus.

Līvānu novada filiālbibliotēkās

Jaunsilavu bibliotēkai novada avīzē maz atspoguļota bibliotēkas darbība. Risinājums tam – izdevumā izveidot speciālu sleju “Kultūras ziņas” informācijai par pasākumiem un jaunieguvumiem bibliotēkās.

Rožupes bibliotēka problemātiski ir sasniegt to sabiedrības daļu, kas internetu neizmanto. Veidojot publicitāti, jāspēj pielāgoties mainīgajai videi, tehnoloģiju attīstībai un iedzīvotāju paradumu maiņai. Publicējot informāciju interneta vidē, jāpieņem, lai tā izceltos lielajā informācijas daudzumā. Jāturpina meklēt veidi un informācijas kanāli, kā uzrunāt auditoriju, izprast viņu vēlmes un vajadzības bibliotēkas pakalpojumu kontekstā.

Rudzātu bibliotēkas problēma bija liels darba apjoms, kas radīja spriedzi, risinājums tam – sadalīt laiku un resursus, lai spētu laikus veikt neatliekamus darbus un censties pareizi noteikt prioritātes.

Pārskata periodā notika mazāk publicitātes pasākumu, jo mainījās darbinieki, akreditācijai gatavošanās bija laikā, kad vadītāja strādāja viena, septembrī saņemts pašvaldības rīkojums par atsevišķu eksemplāru inventarizācijas veikšanu Rudzātu vidusskolas bibliotēkā, Saspringts bija VPVKAC projekta realizācijas beigu posms – telpu pārkārtošana, materiālo vērtību saņemšana, mēbeļu skrūvēšana, datortehnikas lietošanas apgūšana, arī jau notika pirmās mācības jaunajiem VPVKAC speciālistiem.

Rīta bibliotēka saskata sekojošas problēmas:

- portāla draugi.lv konts zaudējis savu aktualitāti,
- informācija par bibliotēkas darbību nerasniedz attālākos pagastā dzīvojošos seniorus.

Kā risinājumu problēmas uzlabošanai izmanto :

- informācijas ievietošanu Facebook kontā,
- iepļānoti reklāmas suvenīri – grāmatzīmes, blociņi ar bibliotēkas simboliku,
- pamudinājums iedzīvotājiem izmantot mutisku “lasītājs - lasītājam” informācijas nodošanas veidu.

Sutru bibliotēkas vadītāju šajā jomā viss apmierina. Atbilstoši aktualitātēm tiek ievietota informācija sociālā tīkla Facebook Sutru bibliotēkas profilā.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

11.1. Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Kā rāda pieredze, sadarbība ar citām iestādēm un institūcijām sekmē bibliotēkas pakalpojumu paplašināšanu, attīstību un esošo pilnveidošanu.

Pastāvīga sadarbība notiek ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām.

Tabula “Sadarbības partneri un veiktās aktivitātes” LNCB

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
Līvānu novada pašvaldība	Juridisko un finansiālo jautājumu kārtošana, bibliotēku interešu pārstāvēniecība
Līvānu novada Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde	Organizatoriskie jautājumi kultūras jomā
Līvānu 1. vidusskola	Mācību stundu organizēšana bibliotēkā, Skolēnu dalība bibliotēkā rīkotajos tikšanās pasākumos ar rakstniekiem
Līvānu 1. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju apvienība	LNCB bibliotēkāres dalība apvienības organizētajā skolotāju pieredzes apmaiņas braucienā
Sociālās mācību jomas pedagogu apvienība	Semināra rīkošana bibliotēkā, iepazīstināšana ar novadpētniecības krājumu un aktuālām tematiskajām izstādēm
Līvānu stikla un amatniecības centrs (LSAC)	Olenas Paslavskajas un Kristīnes Lipkovas tekstilizstāde “Emociju faktūra”

Vietējie amatnieki, rokdarbinieki, mākslinieki	Solvitas Cīrules gleznu izstāde "PieTurVieta", Anitas Neicenieces gleznu izstāde "Līdzsvarā", Eleonoras Pastares keramikas izstāde "Dabas dārzā"
Līvānu novada dzejnieki, rakstnieki	Silvijas Siliņas dzimtas stāsta "Laimes olīti" grāmatas prezentācija, Līvānu novada dzejnieku tikšanās pasākums "Dzeja elpo Līvānos"
Līvānu novada iedzīvotāji, kuriem ir interesants hobijs, noderīgas zināšanas, brīvprātīga misija kādā dzīves jomā	Tikšanās ar numeroloģi Ināru Ivanovu, tikšanās ar psiholoģi Ritu Stafecku, meistarklase mauču adīšanā un aproču izgatavošanā, ar kosmētikas ražotnes ģimenes uzņēmuma "Ķasa Botanicals" pārstāvjiem Elitu un Māri Griģaļiem, tikšanās ar psiholoģi Aiju Rožinsku, fotogrāfiju izstāde un tikšanās ar fotomākslinieci Ievu Babri, tikšanās ar sabiedriski aktīvo Jersikas pagasta iedzīvotāju Uldi Siliņu, audiologopēdi Ilzi Mikuli, dziedošo un muzicējošo bibliotēkas lasītāju, rakstnieci Ivetu Troaliku.
Līvānu novada skolu bibliotēkas	Nacionālās Skaļās lasīšanas reģionālā fināla organizēšana, BJVŽ, ekskursijas pa bibliotēku, krājuma inventarizācijas Rudzātu vidusskolā un Jaunsilavu pamatskolā, skolu bibliotekāru dalība LNCB rīkotajā seminārā
Līvānu novada Kultūras centrs	KC telpu izmantošana bibliotēkas pasākumu rīkošanai, KC notiek LNCB sagatavoto afišu izdruka, jo KC iegādājies lielformāta izdrukas ierīci
Līvānu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību daļa	Bibliotēkas publicitātes nodrošināšana pašvaldības mājas lapā, informatīvajā izdevumā, uz LED ekrāna pilsētas centrā, iknedēļas informatīvajā raidījumā Līvānu novada dome informē"
Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Informatīvās ikmēneša sanāksmes, organizētas apmācības satura veidošanā bibliotēkas sociālo tīklu vietnēs, novērtējuma balvu pasniegšana publiskajām bibliotēkām un LNCB Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītājam pasākumā "Gada balva kultūrā 2023"
Tautas lietīķās mākslas studijas "Dubna"	Studijas amatnieku meistardarbu izstādes, līdzdalība Rīgas porcelāna trauku izstādes organizēšanā
Biedrība "Sava kabata"	Ziemassvētku tirdziņa organizēšana bibliotēkā
SIA „Līvānu slimnīcas” Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa	Lasāmvielas piedāvājums pacientiem
Līvānu novada pensionāru biedrība	Pensionāru dalība bibliotēkas organizētajos pasākumos, sniegtas konsultācijas biedrības vadītājam dokumentu un vizuālo materiālu formatēšanā

Novada filiālbibliotēkās

Rīta bibliotēkai pašvaldības līmenī sadarbība notiek ar:

- Jersikas pagastu, pagasta darbiniekiem saimnieciskajos un ikdienas jautājumos,
- Jersikas pamatskolu, piedaloties mērķprogrammās, radošajās darbnīcās; informatīvajās stundās par datu bāzēm,
- LNCB veic konsultatīvu un metodisku darbu,
- Jersikas Tautas namu – telpu rotāšana, kopīgas aktivitātes,
- biedrību "Baltā māja" - dienas aprūpes centra dalībnieku izstāžu veidošana,
- Jersikas pagasta iedzīvotājiem, popularizējot viņu veikumu radošajā jomā,

- novada filiālbibliotēku vadītājiem - pieredzes apmaiņa, SBA,
- pagasta novadniekiem - novadpētniecības krājuma papildināšana.

Sutru bibliotēkai aktīvākā sadarbība ar:

- Līvānu novada pašvaldību – piedaloties Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes rīkotajās iestāžu vadītāju sapulcēs, kārtojot dokumentāciju un finanšu lietas,
- Sutru pagasta pārvaldi - transporta, saimnieciskie un komunālie jautājumi, pasākumu organizēšana,
- Sutru kultūras namu – pasākumu organizēšana,
- biedrību “Baltā māja” – izveidota izstāde,
- LNKB – konsultatīvais un metodiskais darbs, izglītojošie pasākumi, profesionālajos jautājumu risināšana, SBA,
- Sutru pagasta senioru kopu - organizēta ekskursija uz Ludzu un Rēzekni un divi pasākumi senioriem,
- pagasta iedzīvotājiem - nodrošināti materiāli izstādēm.

Rožupes bibliotēkai:

Tabula “Sadarbības partneri un veiktās aktivitātes” Rožupes filiālbibliotēka

Sadarbības partneri	Sadarbības formas, aktivitātes
Rožupes pamatskola	Abpusēja dalība pasākumos, to organizēšanā un nodrošināšanā. Pasākumu programmu papildināšana ar dažādiem priekšnesumiem. Dalība izstāžu rīkošanā, konkursos, projektos. Sadarbība krājuma attīstībā. Kopējs mērķis -veidot patīkamāku pagasta vidi.
Bērnudārzs un pirmsskolas grupiņa	Tematiski pasākumi, izstādes. Iesaistīšanās projektos (Grāmatu starts). Tet sociālā <i>iniciatīva</i> "Tet skoliņa bērniem", Bibliokofera aktīva izmantošana.
Sociālās aprūpes centrs “Rožlejas”	Ārējās apkalpošanas punkts. Transporta nodrošināšana. Dalība pasākumos. Pasākumu organizēšana.
Rožupes kultūras nams	Palīdzība pasākumu organizēšanā, vadīšanā. Iesaistīšanās pagasta pasākumos. Novadpētniecības materiālu izmantošana.
Rožupes senioru apvienība	Piedalīšanās izstāžu organizēšanā, radošajās nodarbībās. Interneta izmantošanas programmas senioriem.

LNCB, novada bibliotēkas	SBA pakalpojumu izmantošana. Aktuāla informācija, pieredze, padoms.
---------------------------------	---

Rudzātu bibliotēka pagasta un novada robežās pastāvīgi sadarbojas ar:

- izglītības iestādēm – kopīgi projekti,
- Saieta namu – pasākumi,
- pašdarbības kolektīviem – nodrošina ar pieprasīto tematu materiāliem no sava krājuma vai SBA kārtā,
- pagasta pārvaldi – risina saimnieciskos un tehniskos jautājumus,
- Līvānu novada kultūras centru – pasākumu organizēšana. Savdabīgākais – “Ziemassvētku vecīša pasta”. Pasta kaste bērnu vēstulēm atradās bibliotēkā, bet rūķi egles zarā ir bērnu darināti, apskatāmi kā izstādes eksponāti,
- nevalstiskajām organizācijām, biedrībām – izstādes, projekti,
- uzņēmējiem – pasūtījumu izgatavošana noformēšanai, publicitātei, jauno grāmatu iegāde,
- LNCB, novada filiālbibliotēkas - savstarpēja pieredzes apmaiņa, metodiskās konsultācijas, SBA kustība un kopīgs darbs novada iedzīvotāju apkalpošanas organizēšanā. LNCB organizēja profesionālās pieredzes apmaiņas braucienu pie citu novadu kolēģiem,
- pagasta iedzīvotājiem - bibliotēkā nejausi sāka veidoties dažādu pūciņu kolekcija, to ievēroja arī apmeklētāji un pārskata periodā bibliotēkā “ielidoja” divas pūcītes – magnētiņš, kas atvests no Itālijas ceļojuma tieši bibliotēkai un liela pūcīte, kura iederas bērnu stūrītī, jo lasītāja ievērojis, ka bērniem nav savas pūcītes un to dāvināja,
- ar pašvaldību – KAC funkciju nodrošināšanā .

11.2. Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, sadarbības aktivitātes

Sadarbības partneri	Sadarbības formas, aktivitātes
Valsts probācijas dienesta Latgales reģiona nodaļa	Organizēta tikšanās ar Valsts probācijas dienesta Latgales reģiona vadītāju Ivetu Vilcāni
Biedrība “Zero Waste Latvia”	Bibliotēkas iesaiste platformas “lietovelreiz.lv” satura papildināšanā, biedrības pārstāves lekcija par resursu atkārtotas izmantošanas iespējām
Dziesminieks un izloksņu pētnieks Kārlis Kazāks, rakstnieks Arno Jundze, rakstniece Iveta Troalika, dzejnieks un dziesminieks Valdis Atāls, dzejnieks Ivars Šteinbergs	Literāri izglītojoši pasākumi lasīšanas veicināšanā Līvānu novada kopienu iedzīvotājiem
Māksliniece, grāmatu ilustratore Anna Vaivare	Radošā nodarbība bērniem

VKKF	Atbalstīti projekti "Rakstnieks provincē" un "Rakstnieks runā ar lasītāju"
SIA Tieto Evry	BIS "Alise" uzturēšana, konsultācijas, dalība mācībuursos
SIA Janus, SIA Virja LK, SIA Latvijas Grāmata, SIA Kors N	Grāmatu iegāde bibliotēkas krājuma papildināšanai
Vidusdaugavas televīzija	Izveidoti 5 videosīžeti par bibliotēkas aktualitātēm
Informatīvais ziņu portāls "Jēkabpils ziņas"	Publicētas 3 ziņas par bibliotēkas aktualitātēm
Izglītības un zinātņu ministrija, Eiropas tālmācības centrs, Latgales plānošanas reģions, Latvijas Muzeju biedrība	Informatīvi izglītojoši tiešsaistes un klātienes semināri
Plaviņu bibliotēka un LU Dabaszinātņu mājas bibliotēka	Profesionālās pilnveides un darba pieredzes apmaiņa
Rēzeknes Pilsētas centrālā bibliotēka	Bibliotekāru dalība nodarbībā/praktikumā "Bibliotēkas virtuālo izstāžu veidošana teorijā un praksē"
LNB Kompetenču attīstības centrs	Bibliotekāru apmācības neformālās izglītības programmā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja iesaites platforma "Gadsimta stāsti" un tās sniegtās iespējas novadpētniecībā
Latvijas Bibliotekāru biedrība	Bibliotekāru dalība LBB organizētajā Latvijas Bibliotēku festivālā, biedrības priekšsēdētāja un valdes locekļu balsošanā, LBB Latgales nodaļas konferencē
LNB Atbalsta biedrība	Rudzātu un Rožupes bibliotēku dalība lasītveicināšanas programmā "Grāmatu starts" – tiek organizētas "Pūcīšu skolas" nodarbības
LNB Bibliotēku attīstības centrs	KNB BAC medijpratības nozares eksperta Emīla Rotgalvja lekcija "Medijpratība bibliotēkās – aizvadītais un nākamais gads" Līvānu novada publisko un skolu bibliotēku darbiniekiem un pedagogiem
Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas (LIKTA)	Dalība Digitālās nedēļas pasākumu plānošanā un organizēšanā
Kultūras informācijas sistēmu centrs	Dalība KISC organizētajos konkursos un semināros, abonēto datubāzu uzturēšana,
Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā	Ziemeļvalstu literatūras nedēļas aktivitāšu organizēšana bibliotēkās
LR Kultūras ministrija	Akreditācijas norišu organizēšana Līvānu novada publiskajās bibliotēkās
Latvijas Pašvaldību mācību centrs	Bibliotekāru dalība izglītības programmā "Klientu apkalpošana, komunikācija ar dažāda veida klientiem"
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Nodrošināti Klientu apkalpošanas centru (KAC) pakalpojumi, uzlabota KAC infrastruktūra Rudzātu, Rīta un Rožupes bibliotēkās
Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirknis	Preventīvi izglītojošā kampaņa bērniem "Uzdod jautājumu policijai!"
Nevalstiskās organizācijas	Informatīvo materiālu nodrošināšana sekmīgai projektu īstenošanai

Rudzātu bibliotēka vadītājas personā ir sadarbības partneris NVO pagastā. Informācija, ko vēlas izplatīt biedrības, ir pieejama bibliotēkā. Pārskata periodā aktīvākā bija biedrība “Sēnīte”, kas startēja vairākos projektos un piedalījās aktivitātēs. Bibliotēka sagatavoja, izmantojot novadpētniecības krājumu, informāciju par iedzīvotāju iesaistīšanos projektos no 2008. gada, pagastā esošo biedrību dibināšanas vēsturi, realizētajiem projektiem. Par šiem notikumiem “Sēnītes” aktīvākie biedri stāstīja NVO pasākumos ārpus pagasta un novada, “sabužināja spalvas” Ērgļos, tas ir, palielījās par ilgtermiņa aktivitātēm pagastā, pieteicās atpazīstamības zīmei “Viedais ciems” un Jaunolainē 20. oktobrī tika noskaidrotas Latvijā viedas un stipras kopienas, kas veido un attīsta savas teritorijas, aktīvi iesaista vietējos iedzīvotājus, attīstot jaunas pieejas dažādu jautājumu risināšanā. Šajā ciemu salidojumā tika paziņoti astoņi atpazīstamības zīmes ieguvēji un arī Rudzāti saņēma diplomu “Viedais ciems 2023”.

11.3. Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība pārskata periodā Līvānu novadā nav notikusi nav notikusi.

11.4. Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

LNCB direktore un vietniece piedalās novada pašvaldības sēdēs, stāstot par bibliotēkas darbu un aktualizējot radušās problēmas. Informatīvajās sanāksmēs kopā ar novada kultūras iestāžu vadītājiem norisinās informācijas apmaiņa un pasākumu plānošana. Līvānu novada Centrālā bibliotēka un tās filiāles ir Latvijas Bibliotekāru biedrības Latgales nodaļas institucionālie biedri.

Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem ir Līvānu novada pašvaldības kultūras komisijas locekle, 1x mēnesī piedalās komisiju sēdēs.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

12.1. Situācijas apraksts, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes

Līvānu RGB veic metodiskā darba funkcijas novada vietējās nozīmes bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, atbalsta darbinieku profesionālo pilnveidi, nodrošina darbinieku neformālās izglītības pārraudzību, ir atbildīga par dokumentu un informācijas apriti novada, reģiona un valsts līmenī. un koordinē BIS Alise darbību reģiona bibliotēkām Līvānu un Ilūkstes novados.

Saziņa ar reģiona bibliotēku darbiniekiem notiek:

- individuāli telefoniski,

- izveidotas un tiek izmantotas 2 whatsapp grupas – novada filiālbibliotēku darbiniekiem un LNCB darbiniekiem,
- ar e-pasta starpniecību, izmantojot izveidotās vēstkopas,
- informācija tiek ievietota Līvānu novada Centrālā bibliotēkas tīmekļa vietnes sadaļā Reģiona bibliotēkas – Bibliotekāriem - Aktualitātes,
- LNCB organizētajos semināros.

Līvānu RGB sastāda Konsultatīvā un metodiskā darba gada plāns. Plāns veidots no 7 sadaļām:

- konsultatīvais darbs,
- darba kvalitātes uzturēšana un attīstība vietējās nozīmes bibliotēkās,
- profesionālās informācijas aprites nodrošināšana,
- projektu koordinācija un citu atbalsta pasākumu nodrošināšana bibliotēkās,
- komunikācija ar novadu pašvaldībām,
- profesionālās pilnveides nodrošināšana un koordinēšana,
- konsultatīvā un metodiskā darba plānošana un atgriezeniskās saites nodrošināšana.

Atskaites perioda galvenās izvirzītās prioritātes:

- reģiona galvenās bibliotēkas akreditācija,
- vietējas nozīmes bibliotēku akreditācija Līvānu novadā,
- reģiona bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības veicināšana, sadarbība ar skolu bibliotēkām.

12.2. Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts

Pārskata periodā LNCB speciālisti sekmīgi sagatavoja Līvānu novada bibliotēkas vietējas nozīmes bibliotēku atkārtotai akreditācijai.

2023. gada maijā Līvānu novada Centrālās bibliotēkas speciālisti apmeklēja 6 Līvānu novada filiālbibliotēkas. Apmeklējumu laikā tika iepazīta bibliotēku infrastruktūra, pārbaudīti bibliotēkas darbības regulamentējošie un darba plānošanas dokumenti, sniegtas konsultācijas krājuma kvalitātes un satura izvērtēšanā, veiktas pārrunas par aktīvāku bibliotēku pakalpojumu popularizēšanu, sniegti ieteikumi novadpētniecības krājuma izvietojumā.

Vienlaicīgi notika gatavošanās Līvānu GB akreditācijai: krājuma izvērtēšanas un sakārtošanas darbi, palīdzība dokumentu izstrādē (LNCB nolikums, lietošanas noteikumi, instrukcijas u.c.).

LNCB organizējusi pieredzes apmaiņas braucienu un seminārus. Brauciena laikā apskatītas jaunās telpas un infrastruktūra, iepazīta bibliotēku darba organizācija, pakalpojumi, organizēto aktivitāšu norises

un institūciju sadarbība, novadpētniecības resursu daudzveidība, uzzināti labākie prakses paraugi darbā ar bērniem un jauniešiem, iegūta pieredze problēmsituāciju risināšanā.

Regulāri notiek saziņa un tiek sniegtas individuālas konsultācijas un metodiskie norādījumi kolēģiem. LNCB speciālisti ierodas vizitācijās filiālbibliotēkās, notiek jauno bibliotekāru apmācības.

Aktuālākie temati ir bijuši:

- problēmas ar dokumenta parakstīšanu ar e-parakstītāju,
- jautājumi par Ebsco datu bāzi,
- attālinātā pieslēgšanās Letonikas datu bāzei,
- Ebsco datu bāzes piekļuves izmaiņas,
- atjauninājumi BIS Alise,
- Canvas piekļuves dati,
- cirkulācijas jautājumi.

Pārskata periodā izstrādātas instrukcijas un metodiskie materiāli:

- konsultācijas digitālajiem e-risinājumiem valsts pārvaldes pakalpojumu portālā Latvija.lv,
- e-paraksts,
- autoritatīvo ierakstu veidošana un rediģēšana BIS Alise pēc RDA standartiem,
- e-adreses izveidošanas instrukcija,
- instrukcija informācijas pieviesāšanai bibliotēkas Instagram kontā,
- instrukcija lasītāju reģistrēšanai LNCB vienotajā lasītāju datubāzē.

LNCB izsniedz apliecinājums par dalību īstenotajos profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumos. Pārskata periodā izsniegti 50 apliecinājumi.

LNCB organizētie pasākumi 2023. gadā:

N.p.k	Norises laiks	Norises vieta	Pasākums	Organizētājs (-i)	Temats	Stundu skaits	Dalībnieku skaits
1.	20.03.2023	Līvāni	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	LNCB	Aktuālie bibliotēku darbības jautājumi; akreditācijas procesa jautājumi; filiālbibliotēku prezentācijas par savu pagastu bibliotēkas vēsturi; tikšanās ar rakstnieku Arno Jundzi un kultūras žurnālisti Liegu Piešīņu;	4	14
2.	28.09.2023	Pļaviņas, Rīga	Pieredzes apmaiņas brauciens	LNCB	Pļaviņu bibliotēka un LU Zinātņu mājas bibliotēka	4	17

3.	07.12.2023	Līvāni	Seminārs Līvānu no- vada biblio- tekāriem	LNCB	Aktuālie bibliotēku darbības jautājumi; tikšanās ar dzej- nieku Ivaru Šteinbergu; “Medijpratība bibliotēkās – aizvadītais un nākamais gads” - LNB BAC BAC Medijpratības nozares eks- perta informācija; “Digitālā platforma www.lietovel- reiz.lv un bibliotēku iesaiste iedzīvotāju paradumu maiņā”	7	23
		Kopā				15	54

12.3. Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Izglītības iestāžu darbiniekiem tiek nodota aktuālā informācija, izmantojot izveidoto skolu bibliotēku vēstokopu. Sniegtas konsultācijas statistikas apkopošanā, darbā ar BIS Alise moduļiem, LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem koordinē lasīšanas veicināšanas mērķprogrammu darbu un informē par aktualitātēm darbā ar bērniem, izglītības iestāžu bibliotekāri piedalījās seminārā LNCB. LNCB speciālisti skolu bibliotekāriem sniedz metodisko palīdzību BIS Alise izmantošanā, atskaīšu izgūvē, kļūdainu ierakstu labošanā, datu ievadīšanā Latvijas Digitālajā kultūras kartē.

12.4. Sadarbība ar citām iestādēm

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
LNB Bibliotēku attīstības centrs	Grāmatu dāvinājumi, informācija par bibliotēku darba novitātēm, konsultācijas, semināri, konferences;
LNB Bērnu literatūras centrs	konsultācijas, lasīšanas veicināšanas programmu koordinēšana;
LNB Kompetenču attīstības centrs	bibliotekāru dalība profesionālās pilnveides izglītībasursos;
Latvijas Bibliotekāru biedrība	Bibliotekāru dalība LBB organizētajos semināros un konferencēs;
KM, VARAM,	Profesionālās pilnveides semināri; Sadarbības partneri Veiktās sadarbības aktivitātes

12.5. Metodiskā darba problēmas, risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

LNCB 2023. gadā nogalē notika darbinieku rotācija. Direktores vietnieces amatā, kas veic arī metodiskā darba funkcijas, stājās darbiniece ar pieredzi bibliotekārajā darbā. Nepieciešama profesionālā pilnveide un darba vadlīnijas šajā jomā.

Ņemot vērā novada bibliotēku darbinieku pienākumu apjomu, klātienē piedalīties LNCB organizētajos semināros un citās pašvaldības sapulcēs, kļūst arvien sarežģītāk. Risinājums – veidot tiešsaistes seminārus.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājumu komplektēšanas un organizācijas politika

2019. – 2023. gadam.

Līvāni, 2019

Līvānu novada pašvaldības teritorijā izglītojošu, informatīvu un kultūras pieejamību, un kvalitātīvus bibliotekāros pakalpojumus nodrošina Līvānu novada pašvaldības iestāde - Līvānu novada Centrālā bibliotēka un tās struktūrvienības: Jaunsilavu, Jersikas, Rīta, Rožupes, Rudzātu, Sutru un Turku pagasta bibliotēkas. Līvānu novada Centrālajai bibliotēkai ir izveidots ārējais grāmatu izsniegšanas punkts, kurš darbojas multifunkcionālā jaunatnes iniciatīva centra „Kvartāls” telpās un 3 ārējās apkalpošanas punkti novadā: Jersikas bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Jersikas pagasta Jersikas ciemā, Rožupes bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Rožupes pagasta Mežancānu ciemā un Rožupes bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Alternatīvās aprūpes centrā “Rožlejas”.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši administratīvās teritorijas attīstības interesēm. Bibliotēka nodrošina sava krājuma, datubāzu un informācijas sistēmu, kā arī

citu bibliotēku krājumu pieejamību ikvienam lietotājam, izmantojot starpbibliotēku abonementu pakalpojumus. Līvānu novada Centrālā bibliotēka ir reģiona galvenā bibliotēka, tās klientu segmentācija ir daudzveidīga, tas nosaka universāla krājuma attīstības principu.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēku krājumi

Līvānu novada vietējas nozīmes bibliotēkas nodrošina bibliotēku pakalpojumus lietotājiem to dzīvesvietās, darba, mācību, atpūtas vietās un citu vietu tiešā tuvumā, lai iegūtās prasmes un iemaņas pielietotu novada iedzīvotāju izglītības kvalitātes nodrošināšanai, radošas pieejas attīstīšanai, tālākizglītības un mūžizglītības kvalitātes nodrošinājumam.

Filiālbibliotēkas uzkrāj un sistematizē universāla rakstura dokumentus, kas apmierina bibliotēkas lietotāja pieprasījumu, nodrošina pieprasītā dokumenta pieejamību no citām bibliotēkām.

Krājuma komplektēšanas mērķis - veidojot krājumu, nodrošināt Līvānu pilsētas un novada iedzīvotājiem pirmo saskarsmi ar grāmatu, piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, atbalstu formālajai un mūžizglītībai, un iespēju atpūsties.

Mērķauditorija jeb galvenās bibliotēku lietotāju grupas:

- Pirmsskolas vecuma bērni;
- Skolēni;
- Studenti;
- Nodarbinātie;
- Bezdarbnieki;
- Pensionāri.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi,
- abonēšana,
- dalība projektos,
- dāvinājumi,
- aizvietošana.

Grāmatas un audiovizuālie dokumenti tiek iepirkti grāmatu izdevniecību veikalos, grāmatu bāzēs, grāmatu izstādēs, pie izplatītājiem.

Preses izdevumi tiek abonēti Latvijas Pasta abonēšanas sistēmā, tiek izmantoti arī preses izdevēju atlaižu piedāvājumi.

Finansējums krājumu komplektēšanai:

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku finansējumu krājumu veido:

- Līvānu novada pašvaldības budžets;
- dalība VKKF mērķprogrammās;
- dāvinājumi

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas prioritātes krājuma komplektēšanai:

- **Informācija.** Uzziņu izdevumi, enciklopēdijas, vārdnīcas, rokasgrāmatas, ceļveži, datubāzes.
- **Daiļliteratūra, latviešu oriģinālliteratūra.**
- **Nozaru literatūra.** Līvānu novada Centrālā bibliotēkā komplektē visu nozaru literatūru. Padziļināti komplektē tādas nozares kā: psiholoģija, sociālās zinātnes, medicīna, menedžments, mārketing, sabiedriskās attiecības, kultūras vēsture, vēsture; Lai nodrošinātu piekļuvi aktuālai un pārbaudītai informācijai, tiek abonētas datubāzes: EBSCO, DB rokasgrāmatas.
- **Filiālbibliotēkas nozaru literatūru komplektē saskaņā definētajām komplektēšanas prioritātēm (skatīt tabulu).** Pārējo nozaru literatūras pieejamību pagastos nodrošina ar SBA palīdzību.
- **Izdevumi bērniem un jauniešiem.** Bērnu literatūras nodaļa komplektē visu nozīmīgāko Latvijā izdoto daiļliteratūru un nozaru literatūru, bērniem, pusaudžiem un jauniešiem no 0 – 16 gadiem. Komplektēšanas izvēle ir balstīta uz to, lai bērnu apkalpošanas nodaļas krājums dotu iespēju dažāda vecuma lasītājiem atrast savām interesēm atbilstošu daiļliteratūras vai nozaru tēmu.
- **Dokumenti novadpētniecības krājumam.** Izdevumi, kas saistīti ar Līvāniem, kultūrvēsturisko novadu, personībām.

Tabula “Komplektēšanas prioritātes LNCB filiālbibliotēkās”

Bibliotēka	Komplektēšanas prioritātes	Mērķauditorija
Jaunsilavu bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: <ul style="list-style-type: none"> • Psiholoģija; • Izglītība; • Lauksaimniecība; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Ģeogrāfija; • Vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	Skolēni – 41% Nodarbinātie – 19% Bezdarbnieki – 10% Pensionāri – 8% Izglītības darbinieki – 6% Studenti – 5%
Jersikas bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: <ul style="list-style-type: none"> • Psiholoģija; • Māksla; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; 	pensionāri; bezdarbnieki; nodarbinātie; bērni un jaunieši līdz 18 gadiem; invalīdi; studenti.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ģeogrāfija; • Vēsture <p>Literatūra bērniem un jauniešiem</p>	
Rīta bibliotēka	<p>Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psiholoģija; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Māksla; • Lauksaimniecība; • Ģeogrāfija ; ▪ Vēsture. <p>Literatūra bērniem un jauniešiem</p>	<p>Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem;</p> <p>Studenti; Strādājošie Bezdarbnieki Zemnieki Pensionāri</p>
Rožupes bibliotēka	<p>Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filozofija; • Psiholoģija; • Reliģija; • Sabiedriskās zinātnes; • Medicīna; • Lauksaimniecība; • Inženierzinātnes; • Māksla; • Valodniecība; • Vēsture. <p>Literatūra bērniem un jauniešiem</p>	<p>Pirmskolas vecuma bērni</p> <p>Skolēni Studenti Pedagogi Bezdarbnieki Pensionāri Zemnieki</p>
Rudzātu bibliotēka	<p>Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psiholoģijā ; • Pedagoģijā ; • Ekonomikā ; • Tehnika ; • Lauksaimniecībā ; • Uzņēmējdarbībā ; • Māksla ; • Literatūrzinātne ; • Ģeogrāfija ; • Vēsture . <p>Literatūra bērniem un jauniešiem</p>	<p>Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem;</p> <p>Strādājošie; Izglītības darbinieki; Bezdarbnieki; Pensionāri; Studenti; Zemnieki</p>

Sutru bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daļliteratūra Nozaru literatūra: <ul style="list-style-type: none"> • Psiholoģija; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Māksla; • Lauksaimniecība; • Ģeogrāfija ; • Vēsture Literatūra bērniem un jauniešiem	<ul style="list-style-type: none"> • pirmsskolas bērni; • skolēni; • nodarbinātie; • mājsaimnieces; • bezdarbnieki; • pensionāri.
Turku pagasta bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daļliteratūra Nozaru literatūra: <ul style="list-style-type: none"> • vispārīgā nodaļa; • psiholoģija; • medicīna; • lauksaimniecība; • māksla; • vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	<ul style="list-style-type: none"> • pirmsskolas bērni; • skolēni; • zemnieki; • bezdarbnieki; • pensionāri.

Citi faktori, kas nosaka prioritātes dokumentu komplektēšanā

1. Reģionālais aspekts.

2. Valodas, kādās dokumenti tiek komplektēti. Pamatā tiek komplektēti dokumenti latviešu valodā. Ja konkrētā nozarē trūkst dokumentu latviešu valodā, ar lielu atlati komplektē dokumentus angļu, krievu valodās, retāk vācu valodā. Prioritārā valoda tiek izvēlēta, ņemot vērā pieejamos dokumentus un bibliotēkas lietotāju mērķa grupas, kas pamatā izmanto attiecīgo literatūru.

3. Izdevumu veidi, formāti. Līvānu novada Centrālā bibliotēka komplektē dažādu veidu un formātu izdevumus, atbilstoši bibliotēkas statusam un definētajam komplektēšanas līmenim nozarē. Svarīgi, komplektējot krājumu, ievērot racionālu attiecību starp tā daļām – esošo un jauno fizisko un digitālo resursu esamību proporcionāli klientu pieprasījumam.

4. Eksemplaritāte.

- Bērnu literatūru komplektē 1 – 2 eksemplāros;
- Nozaru dokumentus komplektē 1 eksemplārā;

- Pieaugušo daiļliteratūru komplektē 1 – 2 eksemplāros.

5. Hronoloģiskais apsvērumš.

- Komplektē jaunus uzziņu izdevumus, enciklopēdijas un vārdnīcas, kā arī dažādos laika periodos izdotos dokumentus, kas nav zaudējuši aktualitāti, ir pieprasīti, vai ar īpašo kultūrvēsturisko vērtību;
- Daiļliteratūra – aktīvam krājumam komplektē pamatā pēdējo 5 gadu izdevumus;
- Periodiku komplektē, abonējot, vēlāk glabā un nodrošina pieeju attiecīgi noteiktajiem termiņiem.
- Dāvinājumus pieņem ar atlasī, īpaši pieprasītos vai ar kultūrvēsturisko vērtību pilnos gada komplektos (retos gadījumos vērtīgiem izdevumiem komplektos pieļaujami iztrūkumi).

Krājumā neiekļauj:

- Skolu mācību grāmatas;
- Sīkiespieddarbus, īslaicīgas nozīmes iespieddarbus (programmas, afišas, reklāmas prospektus un tml.), izņemot novadpētniecības krājumam;
- Aģitācijas materiālus.

Dokumentu atlasē kritēriji

- Dokumenta atbilstība bibliotēkas mērķiem un lasītāju vajadzībām;
- Dokumenta saistība ar esošajiem materiāliem krājumā;
- Zinātniskā, kultūrvēsturiskā, literārā un mākslinieciskā dokumenta vērtība;
- Informacionālā un sociālā dokumenta vērtība (klasika, autora vai izdevēja reputācija un nozīmīgums, novadpētniecības tematika);
- Dokumenta novitātes pakāpe attiecībā uz krājumā esošajiem;
- Dokumenta praktiskā nozīme, aktualitāte, pieprasījums;
- Dokuments nav pieejams vai ir ierobežota pieeja citās bibliotēkās;
- Dokumenta formāts ir atbilstošs bibliotēkai;
- Dokumenta cena.

Krājuma norakstīšanas iemesli:

Norakstīšanai paredzētos dokumentus bibliotēkas atlasā pēc sekojošiem kritērijiem:

- Saturā novecojuši dokumenti;
- Liekie dubleti;
- Bibliotēkas profilam neatbilstoši dokumenti;
- Komplektēšanas kļūda;

- Nolietoti vai bojāti dokumenti, kuri kļuvuši nederīgi turpmākai izmantošanai un kurus nav iespējams (vai nav finansiāli izdevīgi) salabot;
- Lietotāju nozaudēti un citi dokumenti, kuri pazuduši brīvpieejas apstākļos un kuru zudumu bibliotēka ir konstatējusi;
- Dokumenti, kas nav atgūstami lietotāju vainas dēļ (piemēram, lietotāju dzīvesvietas maiņas dēļ).

Periodisko izdevumu glabāšanas termiņi:

- Laikraksti - 10 gadi,
- Bērniem un pusaudžiem adresētie izdevumi atkarībā no aktualitātes – 1-3 gadi;
- žurnāli - 5 gadi; nozaru, tematiskie - pēc vajadzības,
- Līvānu novada pašvaldības informatīvais izdevums "Līvānu Novada Vēstis" - bez laika ierobežojuma.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Repozitārijs

Repozitārijs ir pasīvais iespieddarbu krājums ar reģionālu nozīmi.

Repozitārija galvenās funkcijas:

- nodrošināt maz pieprasītās krājuma daļas saglabājamību;
- garantēt depozitārija krājumā esošo dokumentu pieejamību visu Līvānu novada Centrālās bibliotēkas lietotāju pieprasījuma apmierināšanai.

Repozitārija krājumā ir pieejami:

- maz pieprasīti iepriekšējo gadu dokumenti ar zinātnisku, kultūrvēsturisku vai māksliniecisku vērtību (arī ar potenciālo), kā arī reti izdevumi;
- dažāda satura dubletes;
- dokumenti, kas nav pieejami citās reģiona pašvaldību publiskajās bibliotēkās.

Repozitārija dokumentu izsniegšana:

- Līvānu novada Centrālās bibliotēkas metodiskās zonas pārraudzības zonas bibliotēkām izsniegšana notiek, reģistrējot izsniegumu kā SBA pakalpojumu.

LNCB Krājuma komplektēšanas un apstrādes vadītāja T. Pavlova _____
2018.gada 29.decembris

Publicitāte

Videosīžeti

1. Līvānos pasniegtas gada balvas kultūrā <https://www.youtube.com/watch?v=Lqd1H6XekwI>
2. Līvānu bibliotēkas dziedošie lasītāji sniedz Ziemassvētku koncertu
3. <https://www.youtube.com/watch?v=8tD8XWYZbXE>
4. Līvānu bibliotēkas dziedošie lasītāji sniedz Ziemassvētku koncertu
5. <https://xtv.lv/vdtv/video/DapMQBxmpLB>
6. Līvānu bibliotēkas dziedošie lasītāji sniedz Ziemassvētku koncertu
7. [https://xtv.lv/vdtv/video/DapMQBxmpLB-livanu bibliotekas dziedosie lasitaji sniedz ziemassvetku koncertu](https://xtv.lv/vdtv/video/DapMQBxmpLB-livanu_bibliotekas_dziedosie_lasitaji_sniedz_ziemassvetku_koncertu)
8. Ziemassvētku tirdziņš Līvānu bibliotēkā <https://www.youtube.com/watch?v=p-oYkysMbTo>

Interneta portāli

1. Solvita Cīrule. Gleznas <https://www.livani.lv/lv/notikums/solvita-cirule-gleznas?date=0>
2. Ko skaitļi saka par 2023. gadu? <https://www.livani.lv/lv/notikums/ko-skaitli-saka-par-2023gadu?date=0>
3. Tējas galds bibliotēkā – Līvānu novada gardēži ciemojas bibliotēkā <https://www.livani.lv/lv/notikums/tejas-galds-biblioteka-livanu-novada-gardezi-ciemojas-biblioteka?date=0>
4. Tikšanās ar dziesminieku Kārli Kazāku <https://www.livani.lv/lv/notikums/tiksanas-ar-dziesminieku-karli-kazaku?date=0>
5. Sarunas par būtisko – tikšanās ar psiholoģi Ritu Stafeku <https://www.livani.lv/lv/notikums/sarunas-par-butisko-tiksanas-ar-psihologi-ritu-stafecku?date=0>
6. Gleznotājas Anitas Neicinieces gleznu izstāde “Līdzsvarā” <https://www.livani.lv/lv/notikums/gleznotajas-anitas-neicinieces-gleznu-izstade-lidzsvara?date=0>
7. “Rakstnieks provincē” – tikšanās ar rakstnieku Arno Jundzi un žurnālisti Liegu Piešīņu <https://www.livani.lv/lv/notikums/rakstnieks-province-tiksanas-ar-rakstnieku-arno-jundzi-un-zurnalisti-liegu-piesinu?date=0>
8. Pērļišu valdzinājums. Meistarklase mauču adīšanā un aproču izgatavošanā.
9. <https://www.livani.lv/lv/notikums/perlisu-valdzinajums-meistarklase-maucu-adisana-un-aprocu-izgatavosana?date=0>
10. Ko mēs zinām par Valsts probācijas dienestu? <https://www.livani.lv/lv/notikums/ko-mes-zinam-par-valsts-probacias-dienestu?date=0>
11. Rakstnieks provincē. Tikšanās ar rakstnieci Ivetu Troaliku un kultūras žurnālisti Liegu Piešīņu <https://www.livani.lv/lv/notikums/rakstnieks-province-tiksanas-ar-rakstnieci-ivetu-troaliku-un-kulturas-zurnalisti-liegu-piesinu?date=0>
12. Ievas Babres fotoizstāde “Sajūti mirklī” <https://www.livani.lv/lv/notikums/ievas-babres-fotoizstade-sajuti-mirkli?date=0>
13. Porcelāna burvība turpinās <https://www.livani.lv/lv/notikums/porcelana-burviba-turpinas?date=0>
14. Tikšanās ar dziesminieku un dzejnieku Valdi Atālu <https://www.livani.lv/lv/notikums/tiksanas-ar-dziesminieku-un-dzejnieku-valdi-atalu?date=0>
15. Noslēpumainās Taro kārtis un psiholoģija - tikšanās ar psiholoģi Aiju Rožinsku <https://www.livani.lv/lv/notikums/noslepumainas-taro-kartis-un-psihologija?date=0>
16. Dzeja elpo Līvānos –Līvānu novada dzejnieku tikšanās <https://www.livani.lv/lv/notikums/dzeja-elpo-livanos?date=0>

17. Izaicinājuma spēle – apmācības: pacientu tiesības un pienākumi <https://www.livani.lv/lv/notikums/izaicinajumu-spele-apmacibas?date=0>
18. Izstāde “Emociju faktūra” <https://www.livani.lv/lv/notikums/izstade-emociju-faktura-0?date=0>
19. Mūsējie dzīves līkločos <https://www.livani.lv/lv/notikums/musejie-dzives-liklocos?date=0>
20. Saruna ar logopēdi Ilzi Mikuli <https://www.livani.lv/lv/notikums/saruna-ar-logopedi-ilzi-mikuli?date=0>
21. Dzejnieks Ivars Šteinbergs Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā <https://www.livani.lv/lv/notikums/dzejnieks-ivars-steinbergs-livanu-novada-centralaja-biblioteka?date=0>
22. Līvānos pasniegtas gada balvas kultūrā <https://www.jekabpils.laiks.lv/lv/zinas/livanos-pasniegtas-gada-balvas-kultura/>
23. Ziemassvētku koncerts “Es ticu, ka ir brīnumi” <https://www.livani.lv/lv/notikums/ziemassvetku-koncerts-es-ticu-ka-ir-brinumi?date=0>
24. Līvānu bibliotēkas dziedošie lasītāji sniedz Ziemassvētku koncertu <https://www.jekabpils.laiks.lv/lv/zinas/livanu-bibliotekas-dziedosie-lasitaji-sniedz-ziemassvetku-koncertu/>
25. Līvānu novada amatnieku un mājražotāju Ziemassvētku tirdziņš <https://www.livani.lv/lv/jaunums/livanu-novada-amatnieku-un-majrazotaju-ziemassvetku-tirdzins>
26. Līvānu bibliotēkā būs Ziemassvētku tirdziņš <https://www.jekabpils.laiks.lv/lv/zinas/livanu-biblioteka-bus-ziemassvetku-tirdzins/>
27. Ziemassvētku tirdziņš Līvānu bibliotēkā <https://www.livani.lv/lv/notikums/ziemassvetku-tirdzins-livanu-biblioteka?date=0>

Publikācijas

1. Dzimtas stāstu “Laimes olīti” autore viesojas Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā” Līvānu Novada Vēstis.- Nr. 2 (2023, 21. februāris), 5. lpp.
2. Līvānos viesojās dziesminieks Kārlis Kazāks.- Līvānu Novada Vēstis.- Nr. 3 (2023, 23. marts), 5. lpp.
3. Līvānu Centrālajā bibliotēkā aizvadīta tikšanās ar Ritu Stafeku.- Līvānu Novada Vēstis.- Nr. 3 (2023, 23. marts), 5. lpp.
4. Līvānos viesojas rakstnieks Arno Jundze.- Līvānu Novada Vēstis.- Nr. 4 (2023, 20. aprīlis), 8. lpp.
5. Rakstniece Iveta Troalika viesojās Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā.- Līvānu Novada Vēstis.- Nr.5 (2023, 18. maijs), 7. lpp.
6. Akreditētas Līvānu novada publiskās bibliotēkas.-Līvānu Novada Vēstis.- Nr. 6 (2023, 20. jūnijs), 2. lpp.
7. Dzeja elpo ar dziesminieku Valdi Atālu Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā.- Līvānu Novada Vēstis.-Nr.9 (2023, 19. septembris), 6. lpp.
8. Aizvadīta tikšanās ar psiholoģi Aiju Rožinsku.- Līvānu Novada Vēstis.-Nr. 11 (2023, 10. novembris), 9. lpp.
9. Līvānu novada dzejnieku tikšanās .-Līvānu Novada Vēstis.-Nr. 11 (2023, 10.novembris), 9. lpp.
10. Atbalstīts Līvānu novada Centrālās bibliotēkas projekts “Rakstnieks runā ar lasītāju”.- Līvānu Novada Vēstis.-Nr. 11 (2023, 10. novembris), 9. lpp.
11. Tikš sumināti apbalvojuma "Gada balva kultūrā" nominanti.- Nr. 11 (2023, 10. novembris), 4. lpp.
12. Mūsējie dzīves līkločos – Jersikas pagasta Olūtu māju saimnieks Uldis Siliņš.- Līvānu Novada Vēstis.- Nr.12 (2023, 14. decembris), 9. lpp.

Izstādes

Likteņu līkloči

Jauniegvumi

Ieskaties! Varbūt esmu TAVA grāmata?

Senākās grāmatas no mūsu krājuma – Latviešu grāmatai 500

Latviešu grāmatas ceļš – Latviešu grāmatai 500

Cikls “Mūsējie”

Pieturvieta –Solvitas Cīrules gleznu izstāde

“Līdzsvarā” - Anitas Neicenieces gleznu izstāde

Sajūti mirkli – fotogrāfes Ievas Babres fotoizstāde

Dabas dārzā – keramiķes Eleonoras Pastares izstāde

Porcelāna burvība turpinās...Rīgas porcelāna fabrikas produkcijas izstāde no privātajām kolekcijām

“Emociju faktūra” - Kristīnes Lipkovas un Olenas Paslavskas vilnas velto gleznu izstāde

Cikls “Līvānu industriālais mantojums”:

Māju būves kombināts

Līvānu ķieģeļu fabrika

Cikls “Gaidot Dziesmu un deju svētkus”:

Jauktais koris “Rubus”

“Dubnava” senioru deju kolektīvs

Jersikas pagasta jauktais koris “Jersika”

Līvānu deju kolektīvs “Daugavieši”

Cikls “Līvānu novads” (Novadpētniecības materiālu izstāde):

Līvāniešu atmiņas par barikāžu laiku

Līvānu novada Centrālā bibliotēka

Līvānu novada skolas

Līvānu novads novembrī – toreiz un tagad

Līvānu stikla un amatniecības centram – 20

Jubilejas, gadskārtas, notikumi

Vērtīgas grāmatas

Mani virtuves noslēpumi

Un Dievs viņus visus radīja

Literatūre grāmatu plaukts
Mans mājoklis – mājīgs un ērts
Mīlu ļoti, ļoti...
Ukraina – sāpe pasaules sirdī
Nezinu, vai vispār ir brīdis, kad nerakstu/Pauls Bankovskis
Sieviete valda pār vīrieti. Pieņemsim. Taču īsta sieviete valda pār viņu tā, ka viņam šķiet, ka viņš
valda pār sievieti./Vladimirs Solouhins
Šķirstot vēstures lappuses...
Eiropas rakstnieki klasiķi
Rakstnieks Arno Jundze – mūsu ciemiņš
Lieldienas nāk!
Latgales dzidros ūdeņus dzēris, esmu tās mūžīgais gūsteknis es/ Valdis Krāslavietis
Imantam Ziedonim – 90
Mīļajai māmiņai...
Mana pasaule ziedu pilna
Sieviešu detektīvi latviešu oriģinālliteratūrā
Skaistākās dzejas grāmatas
Valdis Atāls – dzejnieks, dziesminieks, gleznotājs
Rakstnieci Moniku Zīli atceroties...
Sievietes garīgā ceļa meklējumos
Mēdijpratība: esi zinošs un pasargāts!
Līvānu novada dzejnieku dzeja
Dzejnieks Ojārs Vācietis
Mana mīļā LATVIJA
Līvānu novads novembrī – toreiz un tagad
Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām
Andris Kolbergs – latviešu detektīva meistars

Pasākumi

Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstīto projektu ietvaros:

Tikšanās ar dziesminieku Kārli Kazāku un kultūras žurnālisti Liegu Piešīņu – projekts “Rakstnieks provincē”

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta “Rakstnieks provincē” ietvaros 23. februārī dziesminieks Kārlis Kazāks un kultūras žurnāliste Liega Piešīņa tikās ar līvāniešiem Līvānu novada Kultūras centrā.

Tikšanās sākumā Kārlis Kazāks pārsteidza publiku ar paziņojumu, ka viņš ir diplomēts galdnieks, pabeidzis Rīgas amatniecības vidusskolu, turpinājis mācības RTU produktu dizaina un tehnoloģiju studiju programmā un strādājis RTU par pasniedzēju. Jaunībā, dzīvodams Jelgavā, Kārlis Kazāks uzskatījis sevi par īstāko latvieti, jo Jelgavā runā vispareizākajā literārajā latviešu valodā un vecāki īsti latvieši. Pētot savus senčus, atklājis savā dzimtā igauņus, lībiešus un citu tautu pārstāvjus, tāpēc radies jautājums: kas mēs esam kā tauta, kas un kurš ir īsts latvietis. Personīgi man ļoti patika salīdzinājums ar suņiem – mēs esam kā krancīši, kuros sajaukušās daudzas sugas, darot mūs izdzīvot spējīgus un saglabāt nacionālo identitāti visās vēstures peripetijās.

“Velomūzikas” braucienā mainot koncertus pret naktsmājām, no 2012. gada vasaras līdz 2020. gada vasarai, pārvietojoties pa Latviju ar velosipēdu, mūziķi ir nobraukuši vairāk nekā 5000 kilometrus, sniedzot aptuveni 80 koncertus. Pasākumā Kārlis Kazāks stāstīja par “Velomūzikas” vasarās piedzīvoto, par Latvijas novadu izlokšņu niansēm un viesmīlības paradumiem, par satiktajiem cilvēkiem.

Noklausoties autora stāstījumu par grāmatas “Sākums mūs atrod pats” tapšanu radās mērķīgs iespaids, ka viss noticis viegli – Kārlis Kazāks pēc katra “Velomūzikas” ceļojuma datorā aprakstījis ceļā sastaptos cilvēkus un notikumus. Draugi ir ieteikuši sarakstīto apvienot grāmatā, izdevniecība Zvaigzne ABC teikusi jāvārdu, grāmatas ilustratoru nav atraduši, Kārlis grāmatu ilustrējis pats.

Vienreizēju baudījumu sniedza Kārļa Kazāka dziedātās dziesmas - gan autora sacerētas, gan noklausītas Latvijas novados, pat romu valodā, jo arī romi dzīvo mūsu valstī.

Pasākumā piedalījās 79 dalībnieki – visu vecuma grupu Kārļa Kazāka talanta cienītāji.

Tikšanās ar rakstnieku Arno Jundzi, moderatore Liega Piešiņa - projekts “Rakstnieks provincē”

Ceturtdien, 23.martā, Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā viesojās rakstnieks, kultūras žurnālists un Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdētājs Arno Jundze. Sarunu ar rakstnieku vadīja latviešu literatūras pazinēja Liega Piešiņa un sarunas galvenā tēma bija Arno Jundzes jaunākā grāmata “Es nemiršu nekad” –

romāns par latviešu dzejnieku, tulkotāju, publicistu Eduardu Veidenbaumu (1867-1892).

Arno Jundzes romāns "Es nemiršu nekad" iznācis latviešu prozas un literatūrzinātnes kopējā projektā "Es esmu..." – par katru sērijas rakstnieku top romāns un zinātniski pamatota monogrāfija.

Arno Jundze savā stāstījumā par romāna tapšanu norādīja, ka galvenais uzdevums bijis parādīt Veidenbaumu tā, lai nekas nebūtu izdomāts un mitoloģizēts. Tā-

pēc autors pētījis arhīva un muzeja materiālus, lai varētu uzrakstīt par Kalāčiem, par attiecībām ģimenē, it īpaši ar brāli Kārli, kurš netiek studēt, jo tēvs ir novēlējis viņam saimniekot Kalāčos, bet brālim Eduardam mācīties. Eduards romānā ir students, kurš Tērbatā studēdams, tērē brāļa sūtīto naudu un arī uzturu ne tikai mācībām, bet nododas arī izpriecām. Romāna autors uzskata, ka Veidenbaums nav bijis revolucionārs parastajā izpratnē, bet drīzāk iedvesmojies no vācu filozofa Maksa Štirnera individuālā anarhisma idejas. Abi brāļi – Eduards un Kārlis bijuši maza auguma, mazliet virs metrs piecdesmit centimetriem, bet talantīgas un interesantas personības. Rakstnieks domā, ka arī brāļa Kārļa dzīves gājumu būtu vērts iemūžināt grāmatā.

Pasākuma dalībniekus interesēja Arno Jundzes domas par pašreizējo tendenci nosodīt latviešu rakstniekus kolaboracionistus, par ideju nojaukt pieminekļus Upītim un Saksei, par to, vai mēs ar tādu pieeju nezaudēsim savu vēsturisko un literāro mantojumu.

Tikšanās ar rakstnieci Ivetu Troaliku, moderatore Liega Piešiņa – projekts “Rakstnieks provincē”

Pavasariņā 20.aprīļa pēcpusdienā rakstniece Iveta Troalika tikās ar lasītājiem Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta “Rakstnieks provincē” ietvaros. Sarunu vadīja latviešu literatūras pazinēja žurnāliste Liega Piešiņa.

Iveta Troalika – rakstniece, žurnāliste, redaktore - strādā izdevniecībā "Žurnāls SANTA", izdevumos "IEVA", "Santa", "Pērle", "IEVAS Veselība" no 2008.gada. 2021. gadā izdeva savu pirmo romānu "Tūlīt paliks labāk", par kuru 2022. gadā saņēma Dzintara Soduma balvu. Grāmatas galvenie varoņi Laura un Māris ir prestižas Rīgas vidusskolas skolēni, kuru pirmā mīlestība nav gluži tik skaista un romantiska kādai tai vajadzētu būt. Verbāla un fiziska varmācība no Māra puses, Lauras līdzatkarība, kas līdzinās apmātībai, Lauras nespēja pašai izrauties no iznīcinošajām attiecībām – tikai dažas no grāmatā risinātajām problēmām, kas ir aktuālas mūsu sabiedrībā ne tikai pusaudžu vidū.

Rakstniece pastāstīja, ka grāmatas notikumi un varoņi nav noskatīti “no dzīves”, kaut arī savā žurnālistes darbā ir saskārusies ar dažādiem dzīvesstāstiem. Sarunas gaitā Iveta Troalika un Liega Piešiņa runāja par feminisma ietekmi uz literatūru, par to, ka literatūrā bieži atspoguļots vīrieša viedoklis. Piemēra tika minēta Homēra “Odiseja” – Odisejs ir varonis, braukā pa pasauli, nokļūst briesmās un veiksmīgi tās pārvar. Kā jūtas un ko dara Penelope? Uztur saimniecību, audzina bērnus...Kāda ir Penelopes dzīve? Varbūt vēl varonīgāka kā Odisejam? Iveta Troalika uzskata, ka pasaule ir jāvēro arī ar sievietēm acīm.

Tikšanās ar Ivetu Troaliku un Liegu Piešiņu bija ļoti interesanta, izraisīja pārdomas par attiecību attīstību mūsdienu mainīgajā sabiedrībā kopumā. Tikšanās bija ceturta un pēdēja kultūras projektā “Rakstnieks provincē”, kura realizācijas gaitā Līvānu bibliotēkā viesojās rakstniece Inguna Bauere, dziesminieks Kārlis Kazāks un rakstnieks Arno Jundze.

Tikšanās ar dzejnieku Ivaru Šteinbergu – projekts “Rakstnieks runā ar lasītāju”

7.decembrī Līvānu 1.vidusskolas skolēni un citi interesenti VKKF atbalstītā projekta “Rakstnieks runā ar lasītāju” ietvaros tikās ar dzejnieku Ivaru Šteinbergu.

Dzejnieks pašlaik studē doktorantūrā Latvijas Kultūras akadēmijā Kultūras teorijas programmā un ir lektors. 2020. gadā klajā nācis viņa debijas dzejas krājums "Strops", kas 2021. gadā nominēts Latvijas Literatūras gada balvai debijas kategorijā un ieguvis 2021. gada Dzejas dienu balvu un Ojāra Vācieša prēmiju. Par dzejas krājumu "Jaunība" ieguvis Latvijas literatūras gada balvu 2023.

Par dzejas krājumu "Jaunība" ieguvis Latvijas literatūras gada balvu 2023.

Paša autora lasījumā dzejproza no krājuma “Jaunība” ieguva citu izpratni un izraisīja interesi pasākuma dalībniekos. Ironiski pamācošs bija Ivara stāstījums par mācīšanos – viss bijis jautri, līdz nākusi apskaidrība, ka jāsāk nopietni mācīties, lai sasniegtu gandarījumu dzīvē. Rezultātā – Fulbraita stipendija, mācības Amerikā un Latvijā.

Ivars Šteinbergs pēta RSU Anatomijas muzeja vēsturi, vēsturiskās kolekcijas, mūsdienu muzeja darbību, jo saņēmis lūgumu aprakstīt muzeja darbību.

Tikšanās ar Ivaru Šteinbergu bija jauniešiem bija interesanta ne tikai kā ar atzītu jauno dzejnieku, bet arī kā ar Kultūras akadēmijas lektoru.

Cikls “Mūsējie”

Ko skaitļi saka par 2023.gadu? – tikšanās ar Ināru Ivanovu

Aukstā janvāra pēcpusdienā Lasītāju klubiņa dalībnieki steidza tikties ar līvānieti Ināru Ivanovu.

Ināras hobijs ir numeroloģija - sena ezotēriskā zinātne par skaitļiem. Ikvienam no mums ir vēlēšanās dzīvot labāk, pilnvērtīgāk, apzināt savas reālās spējas un talantus, harmoniskāk veidot savu dzīvi. Vai mūsu vēlmes atbilst mūsu iespējām? Ināra pastāstīja, ka skaitļi ir labs palīgs sevis izzināšanai, līdzcilvēku izprašanai, kā arī svarīgu notikumu plānošanai.

Pēc skaitļiem var noteikt, kāds būs nākamais gads, un kā to pēc iespējas veiksmīgāk izmantot, no kā izsargāties. Ināra piedāvāja pasākuma dalībniecēm izmēģināt izskaitļot pēc dzimšanas datuma savu dzīves ceļu un notikumus. No sākuma bija jautri, bet skaitļošanas gaitā atklājas pārsteidzoši momenti, tāpēc tikšanās dalībnieces nolēma griezties pie Ināras individuāli. Vai visas tikšanās dalībnieces bija noskaņotas numeroloģiju uztvert nopietni, tas palika katras pašas ziņā.

Laiques olūti – tikšanās ar Silviju Siliņu, savas dzimtas grāmatas autori

Saulainā februāra pēcpusdienā Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā noritēja tikšanās ar Silviju Siliņu – Jāzēpa un Franciskas Iesalnieku dzimtas stāstu grāmatas “Laiques olūti” tapšanas idejas autori.

Savā stāstījumā par dzimtas grāmatas tapšanu Silvija uzsvēra savu radnieku atsaucību ģimeņu atmiņu stāstu apzināšanā, fotogrāfiju kā laikmeta liecību vākšanā, kapsētu apmeklēšanu, lai radu dzim-

šanas un miršanas gadi būtu precīzi. Silvija iedrošināja arī citus dzimtas pētniekus sākt darbu, kamēr vēl ir dzīva vecākā paaudze kā dzimtas notikumu liecinieki vai kā atmiņu glabātāji, izmantot interneta resursus – www.geni.lv un citus portālus radu apzināšanai. Lai arī neprofesionāļiem “grāmatas kopā dabūšanas process” esot bijis sarežģīts – materiāla rediģēšana, maketēšana, krāsu kodi, izdevniecību cenu aptauja, taču ar dzimtas jaunās paaudzes palīdzību visi jautājumi atrisināti. Īpašu pateicību Silvija izteica radniekam Varim

Peiseniekam, kurš pirms daudziem gadiem jau bija izveidojis Iesalnieku dzimtai piederīgo sarakstu, jo ir Jāzepa Iesalnieka māsas Petronellijas pēcnācējs.

Jāzepa un Franciskas mājās uzauga trīs brāļi un četras māsas, kuri apprecējās, radīja savus bērnus, laika gaitā bērnu bērni turpināja šo pašu dzīvības ceļu – pašlaik dzimtas radu zari ir sakuplojuši tā, ka īsti vairs nezina savas saknes. Grāmata “Laimes olīti” saved kopā daudzās radu saimes – mazbērnus un pat mazmazbērnus. Grāmatā apkopoti stāsti par Jāzepa un Franciskas bērnu dzimtām, īpašu uzmanību veltot dzimtas mājas “Olītu” mantotājam Jāzepa dēlam Staņislavam un viņa ģimenei. Vēstījumā izmantoti Staņislava dienasgrāmatas pieraksti, Staņislava meitu atmiņas - spilgtas Latvijas vēstures liecības par brīvās Latvijas laiku, par II Pasaules karu, par dzīvi kolhozos. Grāmatā ietverti arī Iesalnieku un Vucenu apkaimes vēstures apraksti.

“Šī grāmata rakstīta Franciskas un Jāzepa Iesalnieku dēlu Augusta, Staņislava un meitu – Daugaviešu, Bucenieku, Švirkstu, Pastalojāņu dzimtu jaunajiem zariem... Lai apzinātos, ka vecās saknes no gadsimtu dzīlēm uztur dzīvības asinsriti lielajā stumbrā, stiprajos zaros un jaunajās spirtajās galotnēs.”

Tējas galds bibliotēkā – Lasītāju un Gardēžu klubu tikšanās

Lasītāji un Gardēži tikās garšīgi – pašceptos un citādi gatavotos kārumus tējas galdam garšošanai un vērtēšanai bija atnesušas gan Gardēžu saimnieces, gan lasītājas. Arī lasītājam izdevās pārsteigt pieredzējušās saimnieces ar vienkārši pagatavojamām, bet gardām kūkām. Mainīšanās arēdienu receptēm, visu sastāvdaļu noteikšana zgaršojot cepumu vai kūku – tā pagāja tikšanās.

“Saruna par būtisko” – tikšanās ar psiholoģi Ritu Stafecku
Neskatoties uz snigšanu, puteni un spēcīgo vēju 8. marta pēcpusdienā, bibliotēkā izaugsmes studijas “Pūces aste” psiholoģe Rīta StafECKa sarunājās ar pasākuma dalībniecēm.

Ievadā Rīta iepazīstināja ar sevi un stāstīja par iespējām, ko piedāvā izaugsmes studija - joga, meditācijas, personības izaugsmes treniņi, psihologa konsultācijas. Darbs ar klientiem

pārsvarā notiek attālināti - tikšanās notiek Skype, Zoom platformā un Whatsapp. Turpmākajā pasākuma gaitā risinājām uzmanības un atmiņas treniņa uzdevumus, ieklausījāmies stāstījumā par dažādiem psiholoģijas aspektiem.

Tad sekoja jautājumi, kuru rezultātā izveidojās spraigas diskusijas. Kā pateikt “nē” dzīves situācijās, lai nejustos vainīgs un nenonāktu konfliktā ar apkārtējiem, kā nospraust robežas saskarsmē ar līdzcilvēkiem. Ko cilvēks, kā indivīds, var ietekmēt un ko darīt ar to, ko nevar izmainīt. Kas ir vajadzīgs cilvēkam, lai viņš justos labi gan psiholoģiski, gan fiziski. Visus jautājumus varēja apkopot vienā visaptverošā jautājumā – kā panākt, lai katrs dzīvotu možu, piepildītu ar cilvēcisku siltumu, veiksmīgu un laimīgu dzīvi?

Protams, vienā pēcpusdienā var tikai mazliet ieskicēt ceļu sevis izpratnē un mērķu izvirzīšanā, bet galvenais ir viela pārdomām – vai man ir vēlme un gatavība pārmaiņām. Varbūt esmu apmierināts ar savu dzīvi, protu novērtēt un būt pateicīgs, jo bieži mēs nenovērtējam to, kas mums jau ir.

Pērliņu valdzinājums.

Meistarklase mauču adīšanā un aproču izgatavošanā

Meistarklasi vadīja TMS “Dubna” vadītāja Inese Valaine un bibliotekāre Ilga Driksne.

Tikšanās ar Valsts probācijas dienesta Latgales reģiona vadītāju Ivetu Vilcāni

Valsts probācijas dienesta Latgales reģiona vadītāja Iveta Vilcāne pastāstīja par probācijas dienesta struktūru, uzdevumiem un darbību. Parādīja, kā izskatās aproces uz kājām, kā tās darbojas, kādiem noteikumiem ir pakļauti aproču nēsātāji.

Anitas Neicenieces gleznu izstādes “Līdzsvarā” aizvēršanas svētki Anita Neiceniece ir lauku māju saimniece ar lielu govju fermu, kā viņa pati smejas “slaucēja”. Savulaik strādājusi par medicīnas māsu Ogres slimnīcā, Latgales saimniekdēla savaldzināta, devusies uz viņa dzimteni. Gleznot sākusi 56 gados, glezno dabu – ziedus un ainavas. Sirsnīgā gaisotnē Anita Neiceniece tikās ar viņas talanta atzinējiem, pastāstīja, kā viņa sapratusi, ka var gleznot.

Glezošanas viņu atbrīvo no ikdienas, sagādā prieku.

Tikšanās ar kosmētikas ražotnes ģimenes uzņēmuma “Rasa Botanicals” pārstāvjiem Elītu un Māri Grigāļiem

17. maijā, tikāmies ar ģimenes uzņēmuma - kosmētikas produkcijas izejvielu ražotājiem Elītu un Māri Grigāļiem.

SIA Rasa Botanicals ir ģimenes uzņēmums, kas ražo dabīgo kosmētiku no augiem un augu ekstraktiem un ražo augu ekstraktus kā izejvielu kosmētikas un pārtikas rūpniecībai. Kā tapusi ražotne, kādu kosmētikas produkciju piedāvā patērētājiem uzņēmums, stāstīja un rādīja Elīta Grigāle.

Stāsts par alveju

Tikšanās ar ekspertu Dabas dniecībā Solvitu Mertenu. Pēc lekcijas noklausīšanās sekoja produktu degustācija un atbildes un dalībnieku jautājumiem.

Tikšanās ar dziesminieku Valdi Atālu

Saulainajā 8.septembra pēcpusdienā skvērā pie Līvānu novada Centrālās bibliotēkas pulcējās dzejas un dziesmu cienītāji uz tikšanos ar dzejnieku, dziesminieku un gleznotāju Valdi Atālu.

Valdis Atāls ir autors vairākām grāmatām – “Pavedēja rokasgrāmata”, “Domas, iedomas, tēli, lirika”, “Domas un tēli”, “Uz domu stāvās kraujas” un autobiogrāfiskā proza “Elles debesis” par Sibīrijas nometnē piedzīvoto.

Dziesminieks uzsvēra, ka viņa dziesmu tekstu autori, galvenokārt, ir viņš pats un viņa draugs dzejnieks Egons Bārs. Valdis Atāls izteicās, ka dziesmās viņš ir "skumjš kā grūsna tele

kalna galā lietus laikā", bet literāri muzikālās tikšanās laikā mēs baudījām liriskas un dvēseliskas dziesmas, šamaņu dziedāšanu, asprātīgus jokus, jautrus notikumu stāstus no viņa grāmatas “Dzejnieks un cūka”, viņa sacerētus aforismus no krājuma “Pavedēja rokasgrāmata”. Kaut arī Valdis Atāls apgalvoja, ka visi humoru rakstošie dzīvē esot ļoti drūmi, dzejnieks bija optimistisks, valdzinošs un humora pilns. “Es esmu brīvs gars!” – teica dziesminieks.

Vairāk kā divas stundas mēs pavadījām maģiskās Valda Atāla balss gūstā, apbrīnojām mozaīkas pogu tehnikā veidotās gleznas, smējāmies un nodevāmies pārdomām.

Pasākums notika Dzejas dienu 2023 ietvaros

Porcelāna burvība turpinās... izstādes atklāšana

Straumes zālē izstādes “Porcelāna burvība turpinās...” atklāšanā tikās eksponēto kolekciju īpašnieki un izstādes apmeklētāji, “porcelāna skartie” stāstīja par savu Rīgas porcelāna rūpnīcas ražojumu meklēšanas pieredzi, par prieku, kad izdodas servīzes nokomplektēt pilnībā.

Noslēpumainās Taro kārtis un psiholoģija - tikšanās ar psiholoģi Aiju Rožinsku

11.oktobra pēcpusdienā sarunu cikla "MŪSĒJIE" ietvaros Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā sertificēta psiholoģe Aija Rožinska iepazīstināja ar Taro kārtīm kā psihologa darba instrumentu.

Sākumā Aija pastāstīja, ka profesionālajā jomā viņa ietekmējusies no analītiskās psiholoģijas pamatlicēja Kārļa Gustava Junga mācības, kurš savā darbā ir izmantojis Taro kārtis, un indiešu filozofa Ošo atziņām. Taro kārtis, iespējams, ir atnākušas no senās Ēģiptes, taču pirmoreiz Eiropā pieminētas Itālijā 14. gadsimtā. Taro kārtiņu kava sastāv no 78 kārtīm un katrai no tām ir sava nozīme. Taro kārtis dalās Vecākajos un Jaunākajos arkānos. Vecākajiem arkāniem ir vislielākā nozīme un tie sastāv no 22 kārtīm. Kārtis ir milzīga, filozofiska sistēma, senu gudrību krātuve, kura parādās caur attēliem, kuros simboli bieži slēpti ezoteriskos tēlos.

Parasti Taro mums asociējas ar zīlēšanu, ar nākotnes atklāšanu - noklausāmiem zīlnieces teikto un gaidām, kad piepildīsies labais vai sliktais, it kā no mums nekas nebūtu atkarīgs. Psiholoģe norādīja, ka īstenībā Taro atklāj ceļu, bet darbs ir jādara pašam, kārtis ir tikai instruments sevis izzināšanai ceļā uz sevis labāko versiju. Protams, pasākuma dalībnieki gribēja redzēt Taro darbībā jeb "parotaļāties", kā teica Aija. Drosmīgie, drusku satraukti, izvilka pa kārtij, kuras nozīmi izskaidroja psiholoģe. Rezultāts samulsināja pat skeptiķus, jo izskaidrojums bija atbilstošs un tīrprātīgs katra eksperimenta dalībnieka esošajai situācijai.

Dzeja elpo Līvānos – Līvānu novada dzejnieku tikšanās

Rudenīgajā 25.oktobra pēcpusdienā Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā pasākumā "Dzeja elpo Līvānos" satikās divas mākslas - mūzika un dzeja.

Pasākumu ievadīja Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu koncerts, kurā uzstājās brīnišķīgie akordeonisti Aleksandrs Kručiņins, Artjoms Laškovs un Ieva Stikāne, flautiste Loreta Pujāte un topošā pianiste Lote Megija Mālniece.

Līvānu novada dzejnieku tikšanās rudenī pēc Dzejas dienām ir kļuvusi par tradīciju, tāpēc dzejnieki pastāstīja par saviem radošajiem sasniegumiem gada griezumā, jaunām publikācijām, dalību dažādos konkursos un nākotnes iecerēm.

Dzejas lasījumos liriskā Valda Vitkovska liriskā dzeja mijās ar Natālijas Daniļevičas dzīves gudrajām pārdomām, Ritas Semeiko dziļdomīgajām dzejas rindām, Līgas Malnaces emocionāli piesātināto un Rasma Svikles-Popovas filosofisko redzējumu. Rasma pārsvarā raksta dzeju latgaliešu valodā.

Pēc Rasmus dzejas lasījuma izvērsās diskusija par latgalešu valodu, jo pašreizējā, ja tā varētu teikt “oficiālā valoda”, ir diezgan sarežģīta un ne visiem latgalešiem pieņemama. Noslēgumā dzejnieku un ne-dzejnieku komandas sacentās “ātrajā” dzejas rakstīšanā par rudens tēmu.

Izaicinājuma spēle-apmācības “Pacientu tiesības un pienākumi

Kādas ir un kādām būtu jābūt ārsta un pacienta attiecībām, ko pacients drīkst un var prasīt no medicīniskā personāla – tikai daži no pasākuma laikā apskatāmie jautājumi.

Tika izspēlētas konflikta situācijas, darbojošos personu kļūdas un dotas pamācības, kā risināt sasāpējušos jautājumus.

Īpaša uzmanība tika pievērsta jautājumam; ko darīt, kur griezties, ja ir aizdomas par ārsta kļūdu vai paviršību ārstēšanas procesā.

Mūsējie dzīves likločos – tikšanās ar Uldi Siliņu

15.novembrī Līvānu Centrālās bibliotēkas Straumes zālē noritēja tikšanās ar Uldi Siliņu, kurš izstāstīja savu dzīvesstāstu – kā dzimis rīdzinieks, jauns fiziķis, nopietna zinātniska institūta līdzstrādnieks, nokļuvis Latgalē un šeit iesakņojies.

Pārsteidzošs bija Ulda stāsts par viņa tēvu, pirmskara jūras virsnieku, kura karjera zemūdenē “Ronis” beigusies, īsti pat nesākoties, jo Latvijā ienākuši krievi un zemūdene rekvizēta citas armijas vajadzībām. Viņa ģimenes liktenis izveidojies tāds pats kā daudziem latviešiem –izpostītas dzīves, sagrautas cerības, vajadzība atrast sevī spēku, lai sāktu jaunu dzīvi.

Sākot no 1967.gada un arī pašlaik Uldis dzied korī, gadu ritumā viņš ir dziedājis daudzos koros un kādu laiku Jersikas vīru ansambli. Dziesma un vēlme dziedāt Uldi ir pavadījusi visu mūžu. Par saviem kora dziedātāja piedzīvojumiem Dziesmu svētkos Uldis stāstīja atraktīvi un ar humoru. Uldis kopumā ir piedalījies divpadsmit Dziesmu svētkos.

Latvijas Atmodas laiks Uldim pagājis aktīvā darbībā – ievēlēts Tautas frontes pirmajā domē, nodarbojies ar loģistikas jautājumiem, lai uz barikādēm no Līvāniem vienmēr būtu noteikts skaits cilvēku.

Ulda mājās divu hektāru platībā izveidotas koku enerģijas pētīšanas birzis, viņš ir noskaidrojis, ka kokiem ir savas enerģijas dzīslas-āderes, kuras savienojas savā starpā vienas sugas ietvaros. Ozoli savienojas ar ozoliem, liepas ar liepām, jo lielāks koks, jo tālāka tā ādere. Uldis ir iestādījis savu svētbirzi un pēta tās iedarbību uz cilvēkiem. Birzīs ir arī pēc īpašas shēmas izvietoti akmeņi, jo tiem ir sava enerģija un pat enerģētiskā atmiņa, kura var būt gan pozitīva, gan negatīva. Uldis ieteica nepārvietot akmeņus, ja akmens ir bijis mājas pagalmā daudzus gadus un mājas dzīve rit raiti, akmeni nedrīkstot nest prom. Tāpat iepatikušos akmeni nevajagot stiept uz savu dārzu, jo rezultāts varot būt nepatīkams. Secinājums viens - ar akmeņiem uzmanīgi!

Olūtu mājās ir sava svētaka ar dziedinošu avota ūdeni, arī mājas saimnieka sarūpēta, jo Uldis prot atrast labākās ūdens āderu vietas, lai akās vienmēr būtu ūdens.

Pasākuma beigās Uldim Siliņam tika uzdoti daudzi jautājumi par kokiem un ūdens āderēm, taču visvairāk dalībniekus interesēja akmeņu īpašības.

Tikšanās izskaņā noskatījāmies videofilmu par Olūtu mājām un to apkārtni gadalaiku ritumā. Sižets vienkāršs, bet bezgala skaists un aizkustinošs – brīnišķīgā Latvija, jaukā Latgale, mūsu mīļā zemīte, lai vienmēr tā būtu!

Kas ietekmē runas un valodas attīstību? – tikšanās logopēdi Ilzi Mikuli

Dabīgās attīstības procesā bērns apgūst pilnvērtīgai dzīvei nepieciešamās prasmes, tomēr liels darbs ir jāpieliek vecākiem, lai bērniņam palīdzētu. Viena no prasmēm ir runas attīstība, kuras pamatus un attīstību veicina tieši savstarpējas komunikācijas veidošana ikdienā. Tieši par to stāstīja logopēde Ilze Mikule.

Ziemassvētku koncerts "Es ticu, ka ir brīnumi"

lasītāji. Ivars Āboltiņš muzicē un dzied kopā ar ģimeni – sievu un bērniem. Jānis Daugavietis

"Es ticu, ka ir brīnumi..." nebijis pasākums – vienā koncertā apvienojās bibliotēkas dziedošie lasītāji – Ziemassvētku koncerts bibliotēkas Straumes zālē. bibliotēkas kolektīvs vēlējās celt gaismā lasītāju pulka muzikālos talantus. Koncertā "Es ticu, ka ir brīnumi..." klātesošos priecēja astoņi dziedošie

spēlē ģitāru un akordeonu. Pasākuma apmeklētāji priecējās par Lienas Kapačas, Ivetas Vilcānes un Ilonas Tēraudes skanīgajām balsīm. Daudzi bibliotēkas lasītāji dzied un spēlē savam priekam, un viņu sniegums apliecina, ka

nav jābūt profesionālam mūziķim, lai sildītu klausītāju sirdis un aizkustinātu ar izjustiem priekšnesumiem. Mūsu bibliotēkas lietotāji augsti novērtēja šo pasākumu.

Ziemassvētku tirdziņš

Straumes zālē no 19. – līdz 23. decembrim darbojās Ziemassvētku tirdziņš -

savus darinājumus piedāvāja divpadsmit novada amatnieki un mājražotāji, kā arī TLMS "Dubna". Tirdziņa apmeklētājiem bija iespēja iegādāties dažādus adījumus, austas segas, paklājus, galda celiņus, medu, piparkūkas, dažādus gardus saldumus, ziepju figūriņas, rotas un vēl daudzus citus novada amatnieku rokām da-

rinātus darbus. Laba reklāma ne tikai amatniekiem, bet arī bibliotēkai. Ļoti izdevusies bibliotēkas aktivitāte, kas akcentēja Līvānu novada iedzīvotāju uzmanību bibliotēkas pakalpojumiem un piesaistīja jaunus lietotājus.

Filiālbibliotēku aktivitātes

“Latviešu grāmatai 500”.
Jaunsilavu bibliotēkā

Spēļu vakars pie Iersikas
Tautas nama
Rīta bibliotēka

Bibliotēkā stunda-
elektroniskais
kopkatalogs

Projekta “Pa Sūtru
krucifiksu ceļiem”
noslēgums. Sūtru
bibliotēka

Ģimeņu festivāls
“Šlakatas”
Rožupes bibliotēka

BJV žūrijas noslēguma pasākumā
Rudzātu bibliotēka

Izmantoti LNCB struktūrvienību pārskati
Līvānu novada bibliotēku darba pārskatu sagatavoja
LNCB direktores vietniece Lidija Pintāne,
04.03.2024.